

TE EKALEZIA A IESU MESIA I TE FEIA MO'A I TE MAU MAHANA HOPEA NEI • EPERERA 2013

Liahona

**Iesu Mesia : Faaora e
Hi'oraa, te mau api 18, 26**

Te mau hoa, e mau taata ia o te... , api 52

**Ua faafaariuhia anei oe ?
10 rave'a no te ite mai, api 56**

**Paraparau i ta outou mau tamarii no
ni'a i te hiero, te mau api 62, 64**

« Te Marama-
rama o te
Mesia o te
mana iā e te
faaurūraa e tae
mai no ô mai i
te Atua na roto
ia Iesu Mesia.
Na te reira e
horo'a mai i
te marama-
rama e te ora
i roto i te mau
mea atoa ».

Elder Richard G. Scott no te Pūpū no te Tino Ahuru
Ma Piti Aposetolo, « Te
aau hau e te mana'o
hau », *Liahona*,
Novema 2004, 15.

TE MAU PARAU PORO'Ī

- 4 Parau poro'ī a te Peresideni-
raa Matamua : Ua ti'a
faahou Oia
Na te peresideni Henry B. Eyring
- 7 Parau poro'ī na te mau
tuahine hahaere : Te mau
fafaurea o te hiero

TE MAU TUHAA TAA Ê

- 12 Te pohe e te ora :
Te hi'oraa a te mau pionie
i te ti'a-faahou-raa
*Ua faaite papū te mau pionie
e te mau peropheta mata-
mua i to ratou tiaturiraa
i te ti'a-faahou-raa.*

- 18 Te misioni e te ohipa
a Iesu Mesia
Na Elder Russell M. Nelson
*E pae huru ohipa i roto i te ora-
raa o te Faaora ta tatou e nehe-
nehe e pee a imi noa ai tatou ia
pee Ia'na e ia haro'aro'a i Ta'na
Taraehara.*

- 26 Te hepetoma Pasa
*I te hepetoma hopea o To'na
oraraa, ua rave te Faaora i te
semeio rahi roa a'e.*

- 30 Tauturu i te mau tamarii ia
faaineine no te bapetizoraa
Na Jessica Larsen and
Marissa Widdison
*Eaha ta te mau metua e nehenehe
e rave no te faairi i te bapeti-
zoraa o ta ratou mau tamarii
ei ohipa faufaa a'e ?*

- 34 Mau te mata i ni'a i te hiero
Na Elder Jairo Mazzagardi
*Haapii nahea te hiero e nehenehe
ai e tauturu i te aparauraa.*

TE MAU TUHAA MÂTAU

- 8 Buka tapa'opa'oraa no te
amuiraa rahi no eperera :
Tuatapapa amui i te mau
a'oraa no te amuiraa
Na Greg Batty
- 9 Te haapiiraa No te Puai
o te Feia Api : Te faufaa
o te mau hoa maitai
- 10 Eaha ta tatou e tiaturi nei : Na
te Varua Maitai e tamahana-
hana, e faaūru e e faaite papū
- 36 Te reo o te feia mo'a i te
mau mahana hopea nei
- 74 Te mau parau apī o te Ekalesia
- 80 E tae atu i te taime e farerei
faahou ai tatou : Inu i te
pihaaraa vai
Na Aaron L. West

I NI'A I TE TAPO'I
 Mua : Hoho'a faahoho'araa na Tim Taggart
 © IRI. Muri : Hoho'a faahoho'araa na
 Matthew Reier. Roto tapo'i no mua :
 Hoho'a na Kristine Šumska.

40

40 Ma'iti i te tuhaa maitai a'e

Na Matthew D. Flitton

No te fafau hope ia'na i te evanelia a Iesu Mesia, ua faarue o Zoltán i te tahi mau mea maitai.

52

42 Uiraa e pahonoraa

Nahea vau ia faataa i to'u hoa e, no te aha te ofatiraa i te ture no te viivii-ore e riro ai ei mana'o hape?

44 Nahea e tavini i roto i te mau piiraa a te autahu'araa

Na te Peresideni Thomas S. Monson
Apo i te taviri no te haafatata, haapii e haaputapu i te oraraa o te feia ta outou e tavini nei.

45 To tatou vahi**46 No te aha to tatou hinaaro i te Buka a Moromona**

Maha tumu no te faufaa o te Buka a Moromona.

48 Te tupuraa i te vahi repo maitai : Te Feia ApĪ faaroo i Ouganda

Na Cindy Smith

Ua haapuaihia teie na feia apĪ tamaroa e tamahine na roto i te mau tusia ta ratou e rave nei no te evanelia.

52 No te Puai o te Feia ApĪ : Eaha te hoa mau ?

Na Elaine S. Dalton

54 Nahea vau i te iteraa : Ta'u titauraa no te faaoraraa

Na Emerson José da Silva

I to'u farii-hopea-raa i te titauraa a to'u hoa, i ite ihora vau e, ua itehia ia'u te tahi mea faufaa rahi.

56 Ahuru rave'a no te ite e ua faafariuhia oe

Na Tyler Orton

Te mea ta'u i apo mai no ni'a i te faafariuraa, na te reira e tauturu nei ia'u ia hi'opo'a i to'u nuuraa i roto i te evanelia.

59 Hoho'a pia : E mea faufaa mau te ohipa itoitō

A hi'o na e ti'a anei ia outou ia ite i te Liahona i hunahia i roto i teie ve'a. Tautururaa : A faaohipa i to oe mata « superhero ».

61

60 Te misionare iti a Mama'u Deny

Na Emília Maria Guimarães Correa

Ua haapura to Vitor here i te evanelia i te faafariuraa o to'na mama ruau.

61 Ite taa ê : No te aha e i'oa roa roa to te Ekalesia ?

Na Elder M. Russell Ballard

62 Faahanahana i te mau hiero !

Na Darcie Jensen

Na te ao taatoa te faahanahana nei te mau tamarii i te fana'oraa i te hoê hiero piri ia ratou.

64 Uiraa e pahonoraa no ni'a i te hiero

Pahonoraa i te mau uiraa, No te aha ta tatou mau hiero ? Eaha te tupu nei i roto ?

65 Pehe : E ti'a i te Utuafare ia Ora Tahoê

Na Ruth Muir Gardner e o Vanja Y. Watkins

66 Te afa'iraa mai i te Paraimere i te fare nei : Ua faaho'i faahou mai Iesu Mesia i Ta'na Ekalesia i te mau mahana hopea nei.**68 I ni'a i te tere : Te vahi i faanahohia ai te Ekalesia**

Na Jan Pinborough

70 Na te mau tamarii apĪ**81 Hoho'a o te peropheta : Wilford Woodruff**

Ve'a haamanahia na te ao taatoa nei a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo :

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Papa'i ve'a faatere : Craig A. Cardon

Feia tauturu e haamaramarama : Shayne M. Bowen, Bradley D. Foster, Christoffel Golden Jr., Anthony D. Perkins

Faatere no te mau ve'a : David T. Warner

Ti'a faatere no te tururaa utuafare e te melo :

Vincent A. Vaughn

Ti'a faatere no te mau ve'a a te Ekalesia :

Allan R. Loyborg

Faatere ohipa : Garff Cannon

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson

Tauturu papa'i ve'a faatere rahi : Ryan Carr,

LaRene Porter Gaunt

Tauturu no te mau haapurararaa : Melissa Zenteno

Pūpū papa'i ve'a : Susan Barrett, David Dickson, David A.

Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman,

Garry H. Garff, Jennifer Grace Jones, Hikari Loftus,

Michael R. Morris, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe,

Julia Woodbury

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen

Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Tadd R. Peterson

Pūpū ihi tauihaa nihi : Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,

C. Kimball Bott, Thomas Child, Kerry Lynn C. Herrin,

Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy, Brad Teare

Taata faaua i te faturaa mana'o : Collette Nebeker Aune

Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters

Pūpū ohipa hamaniraa : Connie Bowthorpe Bridge,

Howard G. Brown, Julie Burdett, Bryan W. Gygi,

Kathleen Howard, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Ty Pilcher,

Gayle Tate Rafferty

Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Craig K. Sedgwick

Faatere no te opereraa : Evan Larsen

No te mau tapa'oraa e te mau moni hoo i rapae au i te Fenua Marite e Canada, a farerei i te faatere no ta outou Pū hooraa buka aore rā te faatere no te paroitaa aore rā aama.

A hapono i te mau api parau e te mau aniraa na ni'a

i te itenati i te liahona.lds.org ; na roto i te imere i te

liahona@ldschurch.org ; e aore rā, na roto i te rata i te

Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St.,

Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Ua neneihia te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a Moromona, oia hoi, « aveia » aore rā « arata'i ») na roto i te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata, Holane, Paratane, Estonia, Fiji, Finnilane, Farani, Purutia, Heleni, Hindi, Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone, Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese, Mongolia, Norweta, Polane, Potiti, Romania, Russia, Samoa, Slovenia, Swahili, Paniara, Tuete, Tagalog, Tahiti, Thai, Tonga, Ukraina, Urdu, e Anami. (Te rahiraa taime e neneihia ai tei te huru ia o te reo)

© 2013 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhia. Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te *Liahona* ia tapitihia no te faaohiparaa i roto i te Ekalesia aore rā i te utuafare eiaha rā no te hoo. Eita te mau hoho'a e nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau haaviraa i roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te mau aniraa no te parau faturaa ia faataehia i te Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA ; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada

April 2013 Vol. 15 No. 1. LIAHONA (USPS 311-480) Tahitian (ISSN 1521 4761) is published four times a year (April, May, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Te mau mana'o no te pureraa pō utuafare

I roto i teie ve'a te vai nei te mau parau papa'i e te mau ohiparaa o te nehenehe e faaohipahia no te pureraa pō utuafare. Teie i muri nei te tahi mau hi'oraa.

HOHO'A FAHOHO'ARAA NA CODY BELL © IRI

« Te misioni e te ohipa a Iesu Mesia »,

api 18 : Te faaitere nei o Elder Russell M. Nelson e pae huru ohipa i roto i te oraraa o Iesu Mesia ta tatou e nehenehe e pee. A feruri na ia tauaparau i teie na huru ohipa na reira atoa te rave'a no te faaohipa i te reira i roto i to outou oraraa. E hinaaro paha outou i te tai'o roa i te tahi aamu no te oraraa o te Faa-ora e aore rā e mata'ita'i roa i te hoē hoho'a video (biblevideos.lds.org) e faaitere nei i teie na huru ohipa. Ia oti, e mea au ia faaitere atu i to outou iteraa papū no To'na ora e Ta'na ohipa e himene atoa i te himene « E te Fatu Here » (*Te mau himene*, no. 65).

« Eaha te hoa mau ? » api 52 : E haamata paha outou ma te ani e, eaha te hoa mau ? Tai'o i te tatararaa a Elder Robert D. Hales e

paraparau i te huru hoa e ti'a ia tatou ia vai. A feruri na ia faati'a tu i te hoē ohipa i tupu e ua riro te tahi taata ei hoa mau no outou, ei reira, e paraparau atu ai i te mau ateributi e nehenehe e tauturu i te mau melo o te utuafare e riro mai ei hoa maitai a'e no vetahi ē.

« Faahanahana i te mau hiero ! »

api 62 : E to outou iho utuafare, a hi'o i te mau hoho'a e faaitere ra i te mau rave'a rau a te mau tamarii no te faahanahana i te hiero. A feruri na ia faaitere i te hoho'a o te hiero piri a'e ia outou e ia paraparau no te aha te faufaa rahi o te mau hiero. A faahiti roa e, i roto ana'e i te hiero te mau utuafare e taathia ai. No te faaoti, e mea au ia himene outou i te himene « E ti'a i to tatou utuafare ia amui-tahi-hia e a muri noa'tu » (api 65).

NA ROTO I TO OUTOU REO

Te vai nei te *Liahona* e te tahi atu ā mau materia a te Ekalesia na roto i te mau reo e rave rahi i ni'a i te www.languages.lds.org.

TE MAU TUMU PARAU I ROTO I TEIE VE'A

Te faahoho'a ra te mau numera i te api matamua no teie aamu.

Amuiraa rahi, 8, 37

Auhoaraa, 9, 52, 54

Autahu'araa, 44

Bapetizoraa, 30

Buka a Moromona, 46

Faafariuraa, 34, 54, 56, 60

Faaho'i-faahou-raa mai, 66

Faanahoraa o te Ekalesia,

61

Faatoroma'iraa roa, 59

Faaroo, 48

Faatureraa (te mau), 42, 45

Faaururaa, 36, 38

Fafauraa (te mau), 7

Haapa'o, 40, 42, 56

Haapiiraa, 8, 9, 30

Heheuraa, 10, 46

Hiero (te mau), 34, 62

Hi'oraa, 48

Iesu Mesia, 4, 18, 26

Matameha'iraa (te mau), 40

Oaoa, 37

Ohipa hiero, 7, 64, 38, 65, 80

Ohipa misionare, 34, 39,

48, 52, 54, 60

Oro'a (te mau), 18

Oro'a mo'a, 18

Pohe, 4, 12, 39

Pure, 18, 45

Semita, Iosepha, 66

Tarahara, 18, 26, 45

Taviniraa, 44, 70

Ti'a-faahou-raa, 4, 12, 26

Tiaturiraa, 12

Tusia, 40

Utufare, 30, 65

Varua Maitai, 10, 36

Viivii-ore, 42

Woodruff, Wilford, 81

**Na te peresideni
Henry B. Eyring**

Tauturu matamua i roto
i te Peresideniraa Matamua

Ua ti'a faahou Oia

Te iteraa papû no te vai-mau-raa o te Ti'a-faahou-raa o Iesu Mesia, e puna ia no na mea toopiti, te tiaturiraa e te hinaaro papû. E e roaa te reira i te tamarii tata'itahi a te Atua. No'u iho nei, tei te hoê ia mahana no tiunu 1969 i te poheraa to'u metua vahine, e mai te reira mai â mau matahiti e tae roa'tu i te taime e ite faahou vau ia'na.

Oioi roa te oto no tera taa-ê-raa poto i monohia ei oaoa. Hau atu â te reira i te hoê noa tiaturiraa i ni'a i te hoê puturaa oaoa. No te mea ua heheu rahi mai te Fatu na roto i Ta'na mau peropheta e no te mea atoa ho'i ua haapapû mai te Varua Maitai ia'u iho nei no te parau mau o te Ti'a-faahou-raa, ua ite roa vau i roto i to'u feruriraa i te huru ia putuputu faahou e te feia herehia tei haamo'a-hia e tei ti'a faahou mai.

« O ratou teie o te ti'a mai i roto i te ti'a-faahou-raa o te feia parau-ti'a ra... »

« O ratou teie o tei papa'hia to ratou ra mau i'oa i te ao ra, i te vahi tei reira te Atua e te Mesia ei na haavâ na te mau taata atoa ra. »

« O ratou teie o te mau taata parau-ti'a i faati'a-roa-hia na roto ia Iesu te arai no te fafauraa apî, o tei faatupu i teie nei taraehara ti'a mau na roto i te hamaniiraa i to'na iho toto » (PH&PF 76:65, 68–69).

No te mea ua mutu ia Iesu Mesia te mau tape'a o te pohe, e ti'a faahou mai te mau tamarii atoa a te Metua i te Ao ra tei fanauhia ei tino pohe ore. No reira e nehenehe i to'u iteraa papû no teie parau mau hanahana e to outou iho nei ho'i e rave ê atu i te tara o te mo'eraa i te melo here o te utuafare e e tau i te reira ei tia'iraa oaoa e te hinaaro papû.

Ua horo'a mai te Fatu i te horo'a no te ti'a-faahou-raa ia tatou paatoa, e na reira to tatou varua e tuuhia ai i roto i te tino hapehape ore (hi'o Alama 11:42–44). E ti'a mai to'u metua vahine ma te apî e te anaana, ua irithia te mau

titauraa o te matahiti e te mamae pae tino. E tae mai te reira ia'na e ia tatou atoa ho'i ei horo'a.

Teie râ, te feia i rotopu ia tatou ua hinaaro e faaea a muri atu ia'na ra, e ti'a ia ia rave i te mau faaotiraa ia ti'a tera taamura, ia ora i te vahi te noho hanahana ra te Metua e Ta'na Tamaiti Here tei ti'a faahou mai. Te reira ana'e te vahi e tamau noa ai te oraraa utuafare e a muri noa'tu. Na te iteraa papû no teie parau mau i faarahi i to'u hinaaro-papû-raa ia faati'a ia'u iho nei e tei herehia atoa no te faito teitei roa a'e i te basileia tiritiera ma te faaohipa i te Taraehara a Iesu Mesia i roto i to matou nei oraraa (hi'o PH&PF 76:70).

Te horo'a mai nei te Fatu i te hoê arata'i no teie imiraa i te ora mure ore, tei roto te reira i te mau pure oro'a, te tauturu mai nei ia'u e e nehenehe atoa e tauturu ia outou. Te titau-manihini-hia nei tatou ia faaapî i ta tatou mau fafau-raa no te bapetizoraa i te mau pureraa oro'a atoa.

E fafau tatou ia haamana'o noa i te Faaora. Na te mau tapa'o no Ta'na tusia e tauturu ia tatou ia fafa i te rahi o te hoo Ta'na i aufau no te omutu i te mau tape'a o te pohe, no te pûpû i te aroha ia tatou e no te horo'a i te faafana'o i te faaore-raa o ta tatou atoa mau hara mai te peu e tatarahapa tatou.

E fafau tatou ia haapa'o i Ta'na mau faauerua.

Na te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a e te mau parau a te mau peropheta ora, na reira atoa te faarooraa i te taata a'o faaûru i te taime no te mau pureraa oro'a, na te reira e faahaamana'o ia tatou i ta tatou mau fafauraa ia na reira. E faatae mai te Varua Maitai i to tatou feruriraa e to tatou aau i te mau faauerua e ti'a roa ia tatou ia haapa'o i taua mahana ra.

I roto i te mau pure no te oro'a, te fafau nei te Atua ia tonono mai i te Varua Maitai no te parahi ia tatou nei (hi'o Moroni 4:3 ; 5:2 ; PH&PF 20:77, 79). Ua itehia ia'u i tera huru taime e, e roaa roa i te Atua ia faaite mai e, eaha râ te huru no to oe iho uiuiraa. E puta mai i to'u mana'o te mea

HAAPIIRAA NO ROTO MAI I TEIE PARAU PORO'I

Eti'a ia tatou ia « faaau hoi [...] i te mau parau papai mo'a atoa ia matou, ia riro te reira ei maitai e ei haapiiraa hoi no matou » (1 Nephi 19:23). A feruri na ia tai'o atu i te mau pure oro'a tei roto i Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:76–79. I muri iho i te tai'oraa i te mau haapiiraa a te peresideni Eyring no ni'a i te mau pure oro'a, e hinaaro paha outou e titau manihini i te feia ta outou e haapii nei ia feruri i te mau rave'a no te faairi i teie na pure ei arata'i no to ratou orara e ei tauturu no ratou ia ho'i e ora faahou i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia.

ua rave au e o Ta'na e au nei, e puta atoa mai te hinaaro no te tatarahapa e te faaorerara hara na reira atoa te i'oa e te mata o te feia ua hinaaro Oia ia'u ia tavini atu No'na.

Na roto i te mau matahiti, ua faairi roa mai teie mau ohipa tamau i te tiaturiraa ei mana'o aroha e ua faatae mai i te mana'o

papû e, ua matara te aroha no'u iho nei na roto i te Taraehara e te Ti'a-faahou-raa a te Faaora.

Te faaite papû nei au e, o Iesu te Mesia tei ti'a faahou mai, to tatou Faaora e te hi'oraa maitai roa a'e na reira atoa te arata'i maitai roa a'e i te ora mure ore. ■

To oe iho uiuiraa e te Atua

Te haapii ra te peresideni Eyring e, a faaroo noa ai tatou i te mau pure oro'a e mana'o atoa ai tatou e, te tupu ra to tatou iho nei uiuiraa e te Atua. Te mana'o ra te peresideni Eyring i na tuhaa e toru i muri nei. A feruri na ia papa'i i teie nau uiraa i roto i ta outou buka aamu ma te feruri maite i te reira i te mau Sabati atoa no teie ava'e. A feruri maite noa ai outou

e a farii ai outou i te muhumuhu a te Varua Maitai, e nehe-nehe ta outou e papa'i i te reira i roto i ta outou buka aamu.

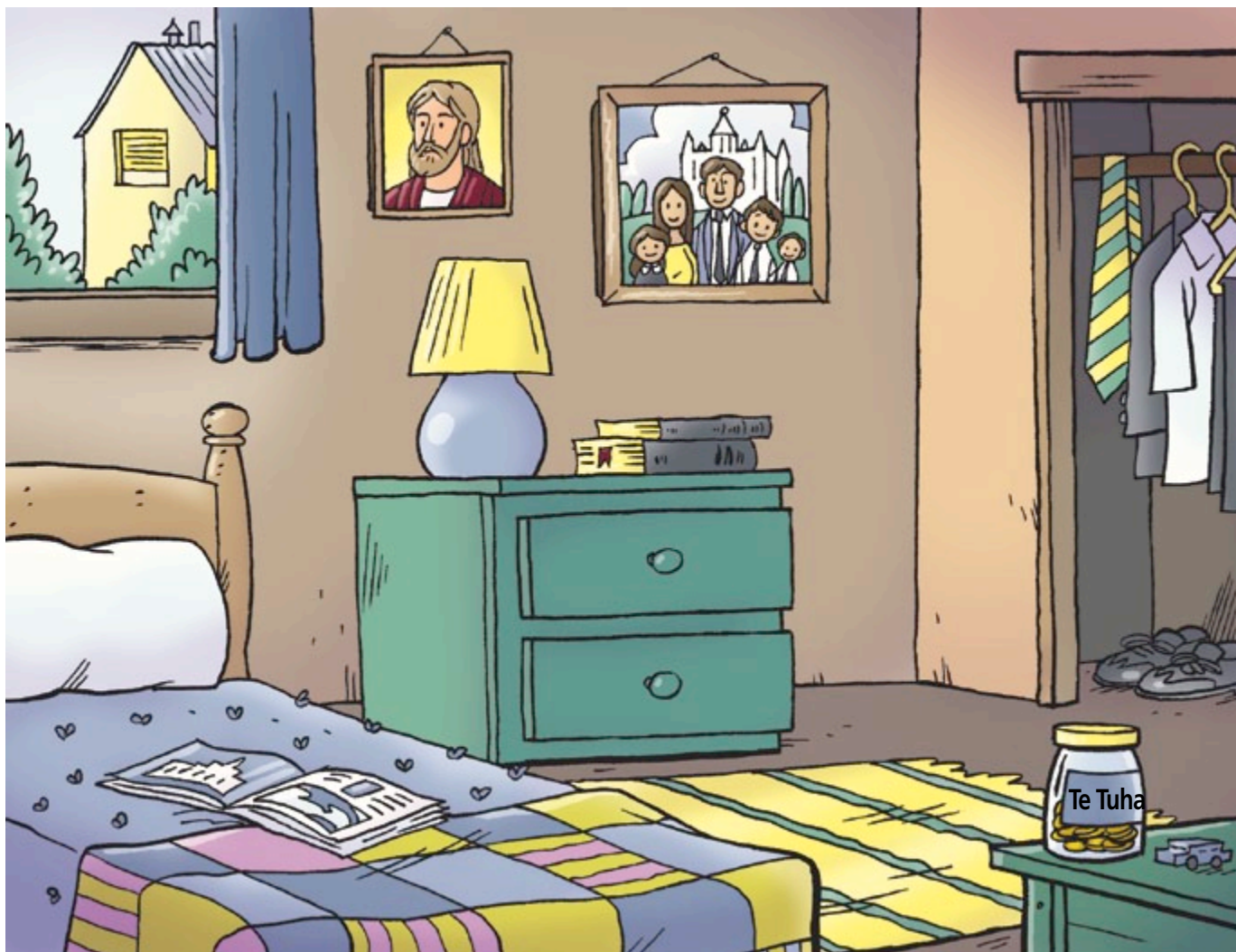
- Eaha te mea ta'u i rave ua au mai te Atua ?
- Eaha te mea e ti'a ia tatarahapa vau e aore râ e ti'a ia ani atu i te faaoreraa ?
- O vai ta te Atua e hinaaro ra ia tavini au ?

TAMARII (TE MAU)

Haamana'o noa ia Iesu

Te tamata ra Iakoba ia « haamana'o noa » i te Faaora (PH&PF 20:77). A hi'o na roto i ta'na piha

taoto. Eaha ta to oe mata e haru ra e riro i te tauturu ia'na ia haamana'o noa ia Iesua ?

A tai'o i teie haapiiraa na roto i te pure, e mai te mea e tano, a aparau i te reira i te mau tuahine o ta outou e hahae ra. A faaohi'a i te mau uiraa no te tauturu ia outou ia haapu'ai i te mau tuahine e ia faariro i te Sotaiete Tauturu ei tuhaa itoito no to outou iho oraraa. No te mau haamaramaramaraa hau atu, a haere i ni'a i te relief.society.lds.org.

Te mau fafauaraa o te hiero

« E faufaahia te mau tusia atoa e te mau tautooraa atoa no te mau oro'a faaoraraa e fariihia i roto i te hiero o te faati'a ia tatou ia ho'i i te hoê mahana i piha'i iho i to tatou Metua i te Ao ra i roto i te hoê autaatiraa utuafare mure ore, e ia farii i te mau haamaitairaa e te mana no te ra'i mai »,¹ ua na reira te peresideni Thomas S. Monson. Mai te peu aita â outou i haere i te hiero, e nehenehe ta outou e faaineine no te farii i te mau oro'a mo'a o te hiero, oia ho'i ia :

- Ti'aturi i te Metua i te Ao Ra, ia Iesu Mesia e i te Varua Maitai.
- Faatupu i te hoê iteraa papû no ni'a i te Tarahara a Iesu Mesia e te evanelia tei faaho'ihia mai.
- Paturu e ia pee i te peropheta ora.
- Titau i te hoê parau faati'a no te hiero na roto i te vai viivii-ore-raa i te pae morare, te haapa'oraa i te Ture no te Parau Paari, te aufauraa i te hoê tufaa ahuru ti'a, e te oraraa mai te au i te mau haapiiraa a te Ekalesia.
- Horo'a i te taime, te mau taleni e te mau rave'a no te tauturu i te patu i te basileia o te Fatu.
- Rave i te ohipa aamu utuafare.²

Ua parau te peresideni Monson i muri iho, « Mai te mea e, e haamana'o

tatou i te mau fafauaraa ta tatou e rave i roto [i te hiero], e ti'a ia ia tatou ia amo i te mau tamataraa atoa e ia upooti'a i te faahemaraa tata'itahi ».³

No roto mai i te mau papa'iraa mo'a

Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 14:7 ; 25:13 ; 109:22

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, « Te Hiero Mo'a – E Mori no to te Ao nei » *Liahona*, Me 2011, 93.
2. A hi'o *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia : Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 25.
3. Thomas S. Monson, *Liahona*, Me 2011, 93.
4. *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 33–34.
5. Sarah Rich, i roto i te *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 34.

Te Faaroo,
Te Utuafare,
Te Totauturu

No roto mai i to tatou aamu

« Hau atu i te 5.000 Feia mo'a tei tomo atu i roto i te Hiero no Nauvoo i muri a'e i te haamo'araa...

Na te puai, te mana, e te mau haamaitairaa o te mau fafauaraa no te hiero e paturu i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i to ratou tere, i te taime e faaruru ai ratou i te to'eto'e, te ve'ave'a, te po'ia, te vèvè, te ma'i, te mau ati, e te pohe.⁴

Mai te rahiraa o te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, ua tavini o Sarah Rich ei rave ohipa no te hiero. Te faati'a ra oia i ta'na i te : « Ahani e ere no te faaroo e te iteraa tei horo'ahia mai i ni'a ia matou i roto i taua hiero ra e... te Varua o te Fatu, ua riro ia to matou tere mai te hoê ou'araa i roto i te pouri ... E faaroo râ to matou i to matou Metua i te Ao ra... to matou ti'aturiraa... e e nunaa ma'itihia matou... e ma te oto ore, ua hinaaro matou i te oaoa e, ua tae mai te mahana no to matou faaoraraa ».⁵

E ere te faaru'eraa i te hoê « ou'araa i roto i te pouri » no te mau tuahine faaroo a te Feia Mo'a. Ua paturu ta ratou mau fafauaraa hiero ia ratou.

Eaha ta'u e nehenehe e rave?

1. Te haamori tamau nei anei au i roto i te hiero ?

2. Te faaitoito nei anei au i to'u na tuahine ia farii i te mau haamaitairaa o te hiero ?

TUATAPAPA AMUI I TE MAU A'ORAA NO TE AMUIRAA

Ua riro te tauraa i ta matou faanahoraa tuatapaparaa i te amuiraa ei rave'a faananeeraa i ta matou paraparauraa evanelia e te utuafare.

Na Greg Batty

Tau matahiti to matou anaanataeraa i te tai'o i te vea no ni'a i te amuiraa e te utuafare, te hoê tuhaa i muri mai te tahi. A haamata ai matou, e haaputupu menemene noa matou i ni'a i te amuraa maa ei reira e tai'o puai matou, te taata ta'na paratarafa. Teie noa râ, te ite ra matou e, ta matou nei tai'oraa, no te rave faaoti noa ia, aita e faafaearaa no te apo roa mai i te mau poro'i.

No te apo rahi a'e mai roto mai i ta matou tai'oraa, ua hoo maua ta'u vahine i te hoê nene'iraa o te amuiraa na te melo hoê o te utuafare ei reira, ua faanaho maua i te rahiraa a'oraa ta matou e tuatapapa i te hepetoma hoê ia pau ia matou i te tai'o pauroa mai na mua a'e te amuiraa rahi no muri iho. Te tahi mau hepetoma, hoê noa ia a'oraa, e te tahi mau pu'eraa, e piti ia, e na te taata tata'itahi e tuatapapa i te a'oraa e faateatea i te mau tuhaa au na ratou. I muri iho, i te pureraa pô utuafare, e haapii matou te tahi i te tahi i te mau tuhaa ta matou iho i faateatea.

Pinepine roa na ta maua mau tamarii e tuu i te uiraa no te iriti i ta matou tauaraa parau, aita ana'e, na maua to'u hoa e tuu i te mau uiraa no roto i ta maua tuatapaparaa. E tao'a rahi no maua ia faaroo i ta maua nei mau taure'are'a e tatara mai i ta ratou pahonora e teie mau uiraa, e faaite

roa mai ta ratou i haapii i te « Séminaire », i te pureraa e i ta ratou iho nei tuatapaparaa. I riro mai te reira ei rave'a faahiahia no te faaroo haere e no te faaroo tamau atoa i te mau iteraa papû, e taime au e te rû ore.

Te ite oioi atoa ra matou e, te pee atoa nei ta matou tai'oraa papa'iraa mo'a o te po'ipo'i i teie avei'a. Te tahi mau mahana, maa irava noa e roaa ia matou i te tai'o e ua pau oioi te taime no te tauaraa parau no ni'a i teie mau irava e te imiraa ho'i eaha ra to te reira tu'atiraa i te ohipa e tupu ra i ni'a ia matou.

Ua pu'e noa ia to matou nei mau po'ipo'i i te tauaraa parau, te ata e te tahoê hou matou a reva ai no ta matou mau ohipa taa ê. E iteraa papû puai to matou no ni'a i te parau a'o a to tatou peropheta ia tuatapapa amui e ia pure amui i te mau mahana atoa. Ua tauiroa to matou nei utuafare ei utuafare haapii mai te tahi e te tahi e te haapuai i te tahi e te tahi. Pauroa te reira, no te hinaaro noa ia ia apo rahi iti a'e mai roto mai i te amuiraa rahi. ■

Te ora ra Greg Batty i Utah, te mau Hau Amui no Marite.

TUATAPAPA E FAAOHIPA I TE MAU PARAU PORO'I O TE AMUIRAA

« A haamana'o e, te mau parau poro'i ta tatou i faaroo a'e nei i roto i teie amuiraa, e nene'ihia te reira i roto i te ve'a no me o te *Ensign* e te *Liahona*. Te faaitoito nei au ia outou ia tai'o i te mau parau poro'i, ia feruri hohonu i ta ratou mau haapiiraa, e ia faaohipa i te reira i roto i to tatou oraraa ».

President Thomas S. Monson, « E parau i te opaniraa », *Liahona*, Me 2010, 113.

TE FAUFAA O TE MAU HOA MAITAI

E faaûruraa rahi to te mau hoa i ni'a E i ta tatou mau ohipa, ta te feia apÏ ihoa râ. « E faaûru ratou i to outou feruriraa e ta outou ohipa e rave, e e tauturu atoa ratou ia faaoti eaha te huru taata e riro atu outou ». ¹ E ia ma'iti outou i te mau hoa maitai, « e riro ratou ei puai e ei haamaitairaa rahi no outou ... E tauturu ratou ia outou ia riro mai ei taata maitai a'e, e e tauturu ho'i ia outou ia ora i te evanelia a Iesu Mesia ma te ohie ». ²

I ni'a i te mau api 52–53 o teie ve'a, te haapii nei o Elaine S. Dalton, peresideni rahi no te Feia ApÏ Tamahine, i te faufaa rahi ia imi e ia riro ei hoa maitai. « Ua riro te imiraa i te faito maitai hau roa a'e o te hoê taata ei tumu no te hoaraa mau », te na ô nei oia.

Na te paturaa i te mau hoaraa i ni'a i teie mau parau tumu e tauturu i te feia apÏ ia faatupu i te auraa maoro e te aravihi pae sotiare hau atu i te riro-noa-raa ei mau « hoa » a te faahoaraa Itenati. Ei metua, e nehenehe ta outou e tauturu i te mau tamarii ia maramarama i te faufaa ia riro ei hoa maitai na reira atoa ia ma'iti i te mau hoa o te riro i te faaitoito ia ratou ia ora i te evanelia. E riro paha te mau mana'o i muri nei i te mea tauturu mau.

Te mau mana'o tauturu no te haapii i te feia apÏ

- I roto i te utuafare, a ma'imi i te mau papa'iraa mo'a no ni'a i te tahi mau hi'oraa hoa maitai. A paraparau eaha te mau peu maitai e haapuai nei i teie mau hoaraa. A feruri na ia Davida

raua o Ionatana (hi'o 1 Samuela 18–23), ia Ruta raua o Naomi (hi'o Ruta 1–2), e ia Alama ratou te mau tamaiti a Mosia (hi'o Mosia 27–28 ; Alama 17–20). ³

- Tai'o faahou i te tuhaa no ni'a i te mau hoa i roto i te *No te Puai o te Feia ApÏ*. Faaite i ta outou mau taure'are'a nahea te hoaraa i te faaûru i to outou iho oraraa. A ani manihini ia ratou ia faaite atoa mai ratou nahea ratou i te faaûruraa e i te faaûruhia e te mau hoa.
- Tai'o i te parau a te tuahine Dalton tei roto i teie ve'a. A paraparau i te opuaraa ta ta'na tamahine, o Emi, i tuu no te imi i te mau hoa maitai. Tauturu i ta outou mau tamarii ia tuu i te opuaraa no ni'a i te huru hoa e imi atu ratou e aore râ e riro mai ratou.
- Feruri na ia faatupu i te hoê pureraa pô utuafare no te faaite i te mana'o no ni'a i te paturaa i te hoaraa, teie te tahi hi'oraa : « No te farii i te mau hoa maitai, ia riro outou iho ei hoa maitai. A faaite i to outou anaanatae mau no vetahi ê ; a ataata e a faaite ia ratou e, te feruri ra outou ia ratou. A faaite i te maitai e te faatura i te mau taata atoa, e eiaha e haavâ e e faaino i te mau taata e haati nei ia outou ». ⁴

Te mau mana'o tauturu no te haapii i te mau tamarii

- Te hoê hoa, o te tauturu atoa ia ia vetahi ê. A tai'o « Standing Up

PAPA'IRAA MO'A NO NI'A I TE HOARAA

Maseli 17:17 ; 18:24

Koheleta 4:9–10

Mataio 25:34–40

Luka 22:27

Mosia 18:8–9

for Caleb [Défendre Caleb] » i roto i te *Liahona* no mati 2009 e a paraparau e ta outou mau tamarii i te mau rave'a e nehenehe ai ta ratou e hamani maitai i te taata atoa e farerei atu ratou.

- I roto i te mau ohipa atoa, e titauhia ia tatou ia faaoti i te huru hoa e riro mai tatou. A himene amui i te himene « Jésus-Christ est mon modèle » ⁵ ei reira paraparau atu ai e ta outou mau tamarii nahea ratou e ma'iti ai ia riro ei hoa maitai, mai te Faaora ra te huru, noa'tu te huru ohipa. ■

TE MAU NOTA

1. *No te Puai o te Feia ApÏ* (buka iti, 2011), 16.
2. *No te Puai o te Feia ApÏ*, 16.
3. Hi'o Jeffrey R. Holland, « Real Friendship », *New Era*, Tiunu 1998, 62–66.
4. *No te Puai o te Feia ApÏ*, 16.
5. « Jésus-Christ est mon modèle », *Chants pour les enfants*, 40–41.

NA TE VARUA MAITAI E TAMAHANAHANA, E FAAÛRU E E FAAITE PAPÛ

Ua riro te horo'araa i te Varua Maitai i te hoê o te mau haamaitairaa rahi roa a'e ta tatou e nehenehe e farii i roto i te oraraa, i te mea ho'i na te Varua Maitai e tamahanahana, e faaûru, e faaara, e tamâ e e arata'i ia tatou. E ti'a Ia'na « i te faa'i ia tatou i te tia'i e te aroha mau » (Moroni 8:26). Te haapii mai nei Oia i « te parau mau i te mau mea atoa ra » (Moroni 10:5). E mea na roto i te Varua Maitai tatou e farii ai i te heheuraa e te mau horo'a pae varua no ô mai i te Atua ra. E hau atu â, e mea na rato i te Varua Maitai tatou e farii ai i ta tatou mau iteraa papû no te Metua i te Ao ra e no Iesu Mesia.

Na mua a'e i to outou bapetizoraa, ua nehenehe ia outou i te putapu i te Varua Maitai i tera e tera taima. E mea na roto ana'e râ i te fariiraa i te horo'araa i te Varua Maitai i muri mai to outou bapetizoraa outou e nehenehe ai e fana'o i te hoaraa tamau o

te Varua Maitai, ia vai ti'amâ outou. Mea horo'ahia mai teie horo'a na roto i te hoê taea'e e mau nei i te Autahu'araa a Melehizedeka na roto i te tuuraa rima (hi'o Te Ohipa 19:6 ; PH&PF 33:15). Mai te reira â mahana, i te mau Sabati atoa, ua nehenehe ia outou e faaapî i ta outou mau fafau-raa no te bapetizoraa a rave ai outou i te oro'a mo'a, e a farii ai i te haamaitairaa a te Fatu e, e « vai noa To'na Varua » i roto ia outou (PH&PF 20:77).

Te Varua Maitai, tei pii-pinepine-noa-hia te Varua, o te melo toru ia no te Atuaraa. Ua haapii te peropheta Iosepha Semita e : « E tino i'o e te ivi to te Metua mai te au iho i to te taata nei te huru ; e te Tamaiti atoa hoi ; area râ o te Varua Maitai râ, aore ia to'na e tino i'o e te ivi, tera râ e tino varua oia. Ahiri aita ra, e ore roa ia e ti'a i te Varua Maitai ia parahi i roto ia tatou nei » (PH&PF 130:22).

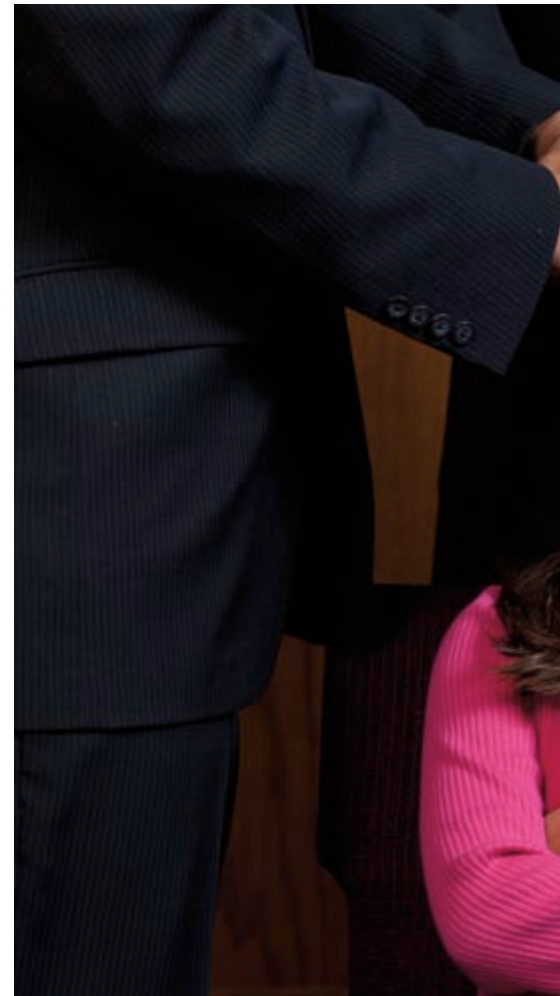
« No te mea e ore te Varua o te Fatu e vai i roto i te hiero viivii ra » (Helamana 4:24), e mea ti'a roa ia ia vai ti'amâ tatou no To'na hoaraa. E na reira tatou na roto i te mau mana'o paieti, te oraraa parau-ti'a e te imiraa ia haapa'o i te mau faaueraa, teie rii ia te tahi mau mea. ■

No te mau haamaramaramaraa hau atu, hi'o 2 Nephi 31:13, 17 ; 32:5 ; 3 Nephi 27:20 ; Moroni 10:5-8 ; Iosepha Semita – Aamu 1:70.

EIAHA ROA'TU TATOOU E HAAFAUFAA ORE I TEIE HORO'A

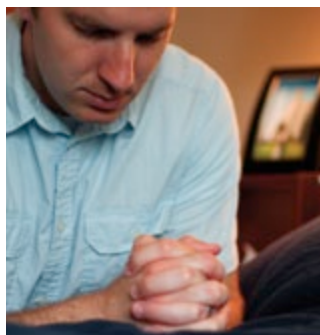
« Mai te mau horo'a atoa, e mea ti'a roa ia fariihia teie horo'a. Ia tuuhia te rima autahu'araa i ni'a i to outou upoo no te haamau ia outou ei melo no te Ekalesia, ua faaroo outou i te mau parau ra, 'A farii mai i te Varua Maitai'. E ere teie i te auraa e, ua riro mai te Varua Maitai ei hoa tamau no outou noa'tu eaha te mau ohipa ta outou e rave. Te faaara nei te mau papa'iraa mo'a ia tatou e 'e ore roa te Varua o te Fatu e parahi noa mai i te taata nei' (Genese 6:3). I to tatou haamau-raa-hia ei melo no te Ekalesia, ua horo'ahia mai ia tatou i te ti'araa no te tape'a noa i te Varua Maitai, tera râ e ti'araa noa teie o te mea titauhia ia tatou ia fana'o e aore râ ia farii na roto i te haapa'oraa i te ture e te parau-ti'a ».

Elder Joseph B. Wirthlin (1917–2008) no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, « Te horo'a aore e ti'a ia parau », *Liahona*, Me 2003, 28.

I muri mai i te fariiraa i te horo'araa i te Varua Maitai, e rave rahi ohipa ta tatou e nehenehe e rave no te titau i Ta'na faa'ururaa i roto i to nei oraraa :

E pure.

E tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a.

E rave i te oro'a ma te ti'amâ.

HOHO'A FA'AHOC'ARAA NA CHRISTINA SMITH, EVE TUFT, CODY BELL E MATTHEW REIER

E haamori i roto i te hiero.

E mata'ita'i i te mau haapareraa maitai, e reo i te parau mâ e e tape'a i te mau mana'o paieti.

Te pohe E TE Ora

TE HI'ORAA A TE MAU
PIONIE I TE TI'A-FAAHOU-RAA

A haere ai te feia matamua tei faafariu i te Ekalesia i to ratou tere i te pae tooa o te râ no te mau Hau Amui no Marite no te haaputupu e te Feia Mo'a, te faaruru nei ratou i te pohe e aita atoa râ, ua turu'i noa i ni'a i to ratou faaroo apî i te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai. Teie i muri nei te tahi tuhaa no roto mai i te faati'araa a te mau pionie o te faaite nei i te tiaturiraa o te Feia Mo'a i te Ti'a-faahou-raa, e ua apiti-atoa-hia te mau haapiiraa tamahanahana a na peresideni matamua e pae o te Ekalesia.

Te faaite mai ra te hoê aamu no te hoê melo Feia Mo'a no te mau fenua toetoe i te apatoe-rau no Europa (Scandinavie), ua faaru'e ia te tamaiti o teie metua tane a tere ai na Niu Ioka i Utaha i te matahiti 1866 :

« Ua tauturu mai te hoê hoa, ua ôhia te tahi menema iti e ua tuuhia te tino i roto. Ua pohe te tama i te hoê ma'i pee, aore e amuiraa faata'i oto, aore pureraa, aore tiare, aore himene, aore parau faahanahana. Na mua râ teie metua tane ere a reva ai, ua muhumuhu oia i te tahi pure haamo'a na roto i to'na iho reo (Danois) te na ô ra : ...

« E te Metua i te Ao ra : Na Oe i horo'a mai i teie tao'a iti – teie tamaiti here, e teie nei ua pii ê Oe ia'na. Ho mai na Oe ia vai to'na tino i ô nei ma te hau e tae roa i te po'ipo'i no te ti'a-faahou-raa. Ia haapa'ohia to oe hinaaro. Amene'.

« E ti'a atura mai raro mai te repo ma teie nei faatau aroha :

« Parahi e Hans iti e – ta'u tamaiti nehenehe e'. Ei reira, te upoo pi'o i raro e te aau mamae, ua ho'i itoito oia i ta'na mahora puhaparaa ».¹

Peresideni Iosepha Semita (1805–44) :

« Auê ia tamahanahanaraa no te feia oto ia pii-ana'e-hia ratou ia faataa ê atu i te hoê tane, vahine, metua tane, metua vahine, tamarii, aore râ te hoê fetii o tei herehia, no te ite e, noa'tu e tuuhia te tino tahuti i raro e e ore atu te reira, e ti'afaahou mai ratou no te parahi i roto i te aua ama ra o te hanahana mure ore, eiha râ ia oto, ia mauui aore râ ia pohe faahou, e riro râ ratou ei tuhaa ai'a e te Atua e e fatu ai'a e o Iesu Mesia ».²

Joseph Watson Young (1828–73), tamaiti fetii na Brigham Young tei fano mai Peretane i te mau Hau Amui no Marite i te matahiti ra 1853 :

« E ohipa oto mau ia tanu i te hoê taata i te hohonu o te moana pa’o i te maoraa pô e aore re’a taata e ti’a ra i reira ... Aore fetii i ni’a i te pahie aore roa taata no te oto no’na maori râ te tahi hoa. Te mau tiaturiraa rahi roa a’e o te taata teie i puehu i tera ra taime. Ua faaru’e teie taure’are’a i te mau mea atoa no te haere i Ziona, e ua ahu roa to’na aau i to’na feruriraa i to’na ananahi, aita roa mana’ona’oraa e, e riro to’na tino tahuti i te horomiihia e te are moana pa’o. Atira noa’tu, ua pohe oia eiaha mai te feia tiaturiraa ore, i te mea ra e, ua hau oia e To’na ra Atua e tei ia’na ra te mana’o papû roa no te hoê ti’a-faahou-raa hanahana i te po’ipo’i no te feia parau-ti’a ».³

**Aui : Peresideni Brigham Young.
Ni’a : Joseph Watson Young.**

Peresideni Brigham Young (1801–77) :

« E peho pouri e te mārûmārû hoi tera mea tei parauhia te pohe ! Ia faarue i teie huru vairaa, ia au i te tino tahuti, e ia haere atu i te huru vai-ore-raa, auê ia te huru ê ! Auê ia te pouri o teie peho ! Auê ia te iteâ ore o teie e’a, e ia haere-mo’emo’e-noahia te reira e tia ai. Ua hinaaro vau i te parau atu ia outou, e to’u mau hoa e to’u mau taeae, ahiri tatou i ite i te mau mea i te huru mau, ahiri hoi tatou i ite e i maramarama atoa i te reira, ua riro ia teie mārûmārû pouri e teie peho ei mea māmâ roa e ia oti te reira i te haerehia e tatou e fariu tatou a hi’o ai i muri, ma te mana’o e, inaha, o te haamaitairaa rahi a’e ia o to’u oraraa atoa, no te mea e, ua vaiiho atu vau i te oto, te ta’i, te otohāa, te ati, te mamae, te mauuii, te ahoaho e te taiâ e ua tomo atu vau i roto i te hoê oraraa e ite ai au i te îraa o te ora o te roaa ia’u i rapae’au i to’u tino ».⁴

Dan Jones (1811–62), melo faafariu no te mau pae fenua Peretane (Pays de Galles), ratou te tuahine Williams e te tahi atoa mau melo o te Ekalesia tei fano mai i te mau Hau Amui no Marite i te matahiti 1849 :

« No te tuahine Williams, no Ynysybont tapiri ia Tregaron [Pays de Galles], te ino noa'tura to'na ea e e mau tapa'o tera e faaite ra e, eita oia e tape'a... Ua parau oia e, tera te haamaitairaa rahi roa a'e ta'na i farii, oia ho'i, ua rirohia mai oia ei melo no te ekalesia mau a te Tamaiti a te Atua, e aita to'na ouma e mäta'u ra no ni'a i te oraraa i ô mai e i teie nei mau â taima to'na faaroo e faaite nei i to'na puai, aita a'enei to te reira tu'atiraa ... A'o maite atura oia i ta'na na tamaiti ia tape'a â i te faaroo e pohe noa'tu ia roaa ia ratou i te hoê ti'a-faahou-raa maitai a'e e ana ra

Atau :
Peresideni
John Taylor.
Ni'a : Dan Jones.

... Vai noa to'na maramarama i tera ra pô, e ahuru ma pae minuti i muri mai i te hora maha i te aahiata, ua reva to'na varua ma te hau, to'na noa mata ataata tei vai mai ».⁵

Peresideni John Taylor (1808–87) :

« Aue te hau i roto i te feia tei oto i to ratou mau hoa tei reva i te pohe, ia ite e, e farerei faahou â tatou ia ratou ! Aue te au no te feia atoa e haapa'o i te mau parau tumu o te parau mau i heheuhia mai, e hau roa'tu no te feia tei fatata te oraraa i te hope, tei faaoromai maite e tae roa'tu i te hopea, ia ite e, eita e maoro roa e vavahi tatou i te paruru o te menema, a ti'a mai ai ei mau varua ora e te tahuti ore, no te parahi ma te oaoa i rotopu i to tatou mau hoa papu e te ti'aturihia, ma te ore e pohe faahou, e no te faaoti i te ohipa ta te Metua i faaue mai ia tatou ia rave ! »⁶

Andrew Jenson (1850–1941), taata ai'a no te fenua Danemark tei pee i te pūpū a Andrew H. Scott mai Nebraska i te mau Hau Amui no Marite, i Utah i roto i te matahiti 1866 :

« I to matou hi'oraa i to ratou [to matou mau hoa tere fenua] na tino tahuti tei taoto i roto i te puna fenua, i roto i te me-debara, ua ta'i pauroa matou, aita râ, mai te huru ra te ta'i ra matou ; te mana'o noa ho'i ia tanu i tei herehia mai te reira te huru, e teie ho'i te mau hoa e te mau fetii e rû ra i to ratou tere, aita roa e tiaturiraa e, e hahaere faahou mai na teie mau vahi hau a to ratou na feia pohe, o te mea oto mau ia e te faaruru ... Noa'tu râ e itehia ihoa to ratou mau menema ia faatai mai Gaberiela i ta'na pû i te po'ipo'i no te ti'a-faahou-raa matamua. Tei ni'a roa ia teie na feia i to ratou taahiraa haere i Ziona i te faatao-toraa i to ratou mau tino. Ua pii te Fatu ia ratou i te fare na mua a'e ratou i tae i te tapaeraa ; aita ratou i faati'ahia ia ite

Aui : Peresideni Wilford Woodruff. Ni'a : Andrew Jenson.

mata ia Ziona i te tahuti ei ; noa'tu râ, e farii mai ratou i te hanahana e e oaoa ratou i reira ; ua pohe ratou a tutava ai ratou ia faaroo i te Atua e ia haapa'o i ta'na mau faaue-raa, ia haamaita'ihia ratou tei pohe i roto i te [Fatu] ».⁷

Peresideni Wilford Woodruff (1807–98) :

Ahiri e aita te evanelia a te Mesia, e riro ia te faataa-ê-raa na roto i te pohe ei hoê o te mau tuhaa mau i roa a'e o te fareirehia ; i te taima râ e noaa ai ia tatou te evanelia e te iteraa i te parau tumu no te ti'a-faahou-raa, e iriti-ê-hia atu ia te rahiraa o te mau iui, te oto e te mamae o ta te pohe e faatupu ... E hohora mai te ti'a-faahou-raa o tei pohe ia'na iho i mua i te mana'o haamaramamahia o te taata, e te vai nei te niu no to'na varua ia turu'i i ni'a iho. O tera te ti'araa o te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i teie nei mahana. Ua ite tatou no tatou iho, aita tatou i roto i te pouri no ni'a i teie nei parau tumu, ua heheu mai te Atua i te reira ia tatou e ua taa ia tatou te parau tumu no te ti'a-faahou-raa o tei pohe, e na te evanelia e faaite mai ia tatou te ora e te tahuti ore ».⁸

No te faaohie te tai'oraa, ua haatanotamohia te reta, te tapupuraa o te pereota e te mau reta rahi.

TE MAU NOTA

1. Robert Aveson, « Leaves from the Journal

of a Boy Emigrant », *Deseret News*, 12 no mati 1921, 4:7 ; e roaa i ni'a i te tahua Itenati [lds.org/churchhistory/library/pioneercompanysearch](https://www.lds.org/churchhistory/library/pioneercompanysearch).

2. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni*

o te Ekalesia : Iosepha Semita (2007), 60.

3. Joseph W. Young, *Journal*, 6 no mati 1853, Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia, Roto Miti, Utah ; e roaa i ni'a i te tahua Itenati mormonmigration.lib.byu.edu.

William Driver (1837–1920), pionie tei fano mai mai Peretane i Niu Ioka, i te mau Hau Amui no Marite, i te matahiti 1866 :

« No Willie, ta'u tama iti here, ua ma'ihia oia i tera pô taatoa e tae roa'tu i te hora 7 : i te po'ipo'i, i reira ua faaea to'na mauuii. Ia haamaitai te Atua i to'na varua. Auê ho'i to'na mauuii. Ua pohe oia na roto i te parariraa te pereoo a Poulter tane i ni'a i te aivi St. Ann's Hill, i Wandsworth, i Surrey, i Peretane. Auê, auê ho'i to'u oto no teie ati rahi. E te Fatu e, a tauturu mai na na roto i to puai ia farii i te reira ei ohipa no roto mai i to rima na e ia tura'i te reira ia'u ia tavini hanahana

Atau :
Peresideni
Lorenzo Snow.
Ni'a : William
Driver.

a'e ia Oe ma te haapa'o maitai, e ia ora'tu vau no te faaineine ia farerei ia'na i te hoê ao oaoa a'e e te maitai e to'na atoa tuahine, o Elizabeth Maryann, e ia tae te ti'a-faahou-raa o te parau-ti'a, ia ti'a atoa vau i reira no te farerei ia raua ».⁹

Peresideni Lorenzo Snow (1814–1901) :

« I roto i te oraraa no a muri a'e, e roaa mai to tatou tino hanahana, aore e ma'i, aore e pohe. Aita e mea nehe-nehe a'e i te hoê taata tei ti'a faahou mai ma te hanahana. Aita e mea au a'e i te ti'araa i taua vairaa ra ma ta tatou mau vahine e ta tatou mau tamarii e ta tatou mau

hoa ia tatou ra ».¹⁰ ■

4. *Te mau haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Brigham Young* (1997), 295.

5. « Hoê rata no ô mai i te Tapena D. Jones i te papa'i ve'a faatere no te *Udgorn Seion*, » i roto Ronald D. Dennis, *The Call of Zion: The Story of the First Welsh Mormon Emigration*, vol. 2 (1987), 164–65 ; e roaa i ni'a ia mormonmigration.lib.byu.edu.

6. *Te mau haapiiraa a te mau peresideni o te Ekalesia : John Taylor* (2001), 58–59.

7. Andrew Jenson, Buka aamu, 20 no atete 1866, i roto *Journal History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 8 no atopa 1866, Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia, Roto Miti, Utah, 6 ; e roaa i ni'a ia lds.org/churchhistory/library/pioneercompanysearch.

8. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Wilford Woodruff* (2004), 88–89.

9. Frank Driver Reeve, ed., *London to Salt Lake City in 1866: The Diary of William Driver* (1942), 42 ; e roaa i ni'a ia mormonmigration.lib.byu.edu.

10. Lorenzo Snow, i roto i te Conference Report, Atopa 1900, 63.

**Na Elder
Russell M. Nelson**

No te Pūpū no te Tino
Ahuru ma Piti Aposetolo

Te misioni e te ohipa a **IESU MIESIA**

*Te tapa’o maitai a’e no to tatou haamoriraa ia Iesu,
o to tatou ia raveraa Ia’na ei hi’oraa.*

E i tino no na « ite papū no te i’oa no te Mesia i roto i te ao paatoa nei » (PH&PF 107:23), te tiaturi nei au e, te tavini ti’a ra vau ia haapii au e ia faaite papū vau No’na. A tahi, e ti’a paha ia’u ia ui i na uiraa Ta’na i tuu i mua i te mau Pharisea : « Eaha to outou mana’o i te Mesia ra ? ei tamaiti oia na vai ? » (Mataio 22:42).

E puta pinepine mai to’u mana’o i teie na uiraa a farerei ai au i te feia faatere o te mau hau e no te tahi atoa mau faaroo rau. Te parau nei te tahi e, « E orometua rahi o Iesu ». Te vai ra e parau nei, « Ua riro Oia ei peropheta ». E te vai atoa ra aita roa’tu to ratou ite Ia’na. Eiaha tatou e maere roa. Ia hi’o maitai ana’e tatou, aore re’a taata e fana’o nei i te mau parau mau o te evanelia e vai ra ia tatou nei. E tuhaa iti noa te mau melo o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo’a i te Mau Mahana Hopea Nei i rotopu i te feia e parau nei ia ratou ei Keresetiano.

To tatou vairaa i teie mahana, ua ite-a’ena-hia ia ia Nephi a rave rahi tenetere i teie nei :

« Ua ite hoi au i te ekalesia a te Arenio a te Atua ra, e ua iti hoi te reira ia tai’o ... ; area ua ite au i te ekalesia a te Arenio, oia hoi te feia mo’a o te Atua, i ni’a atoa ratou i te ao atoa nei ; e ua iti â to ratou mana i ni’a i te fenua nei...

« E ua hi’o hoi au, o Nephi, i te mana o te Arenia a te Atua i te pouraa mai i ni’a iho i te feia mo’a o te ekalesia a te Arenio ra, e i ni’a iho hoi i te feia i ma’itihia e te Fatu ra, o tei purara i te mau fenua o te ao atoa nei ; o te parau ti’a e te mana o te Atua i te hanahana rahi ra, o ta ratou ia mauhaa » (1 Nephi 14:12, 14).

Tera parau-ti’a, tera puai e tera hanahana – oia mau, ta tatou mau haamaitairaa atoa – no roto mai ia i to tatou ite, to tatou haapa’o e to tatou mauruuru e te here i te Fatu ia Iesu Mesia.

I te roaraa o To'na faae metao potu i te tahuti nei, ua rave te Faaora e piti opu metao rahi. Te hoê, o Ta'na ia « ohipa e [To'na] hana hana – e faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei » (Mose 1:39). No te tahi, ua na ô ohie ia Oia e : « Ua horo'a'utu na hoi au i te haapa' metao na outou, o ta'u na reira atoa hoi outou » (Ioane 13:15).

Ta'na opu metao matamua, ua ite tatou, te Taraehara ia. O Ta'na ia misioni rahi i te tahuti nei. I te feia i Amerika tahito ra, ua reo te Fatu i Ta'na misioni :

« I haere mai au i roto i teie nei ao e rave i to te Metua hinaaro, o tau Metua i tono mai ia'u.

« I tono mai ta'u Metua ia'u ia faateiteihia vau i ni'a i te satauro; e ia oti ta'u faateiteihia-raa-hia i ni'a i te satauro ra, ia ume mai au i te mau taata aota ra ia'u » (3 Nephi 27:13–14).

Ei puo metao no Ta'na haapi metao, ua heheu Oia i ta'na opu metao piti – ia riro ei hi' metao no tatou : « ua ite outou i te mea tia ia ravehia ... ; o ta outou hoi i hi'o mai ia'na i te rave, o ta outou ia e rave » (3 Nephi 27:21).

Ta'na opu metao matamua, ua pii ia vau i te reira Ta'na ia *misioni*. Te piti o Ta'na opu metao, ua hinaaro ia vau e parau i te reira Ta'na *ohipa*. E hi'o na tatou i teie na tuhaa e piti o To'na oraraa – Ta'na misioni e Ta'na ohipa.

Te Misioni a Iesu Mesia – te Taraehara

O Ta'na misioni te Taraehara. No'na noa tootahi metao misioni. Fanauhia e te metua vahine tahuti e te hoê Metua tane tahuti ore, ia'na ana'e iho e nehenehe e pûpû i To'na ora e ia oti, e rave faahou mai (hi'o Ioane 10:14–18). Te mau hope metao hana hana no Ta'na Taraehara, e mea oti'a ore ia e te mure ore. Ua fati Ia'na te tara o te pohe e ua taima rii noa'tura te oto o te menema (hi'o 1 Korinetia 15:54–55). Ta'na hopoi'a i te Taraehara, ua itehia ia na mua roa a'e te Poieteraa e te Hi' metao. E ere noa'tura ta'na te horo' metao i te ti'a-faahou-raa e te tahuti

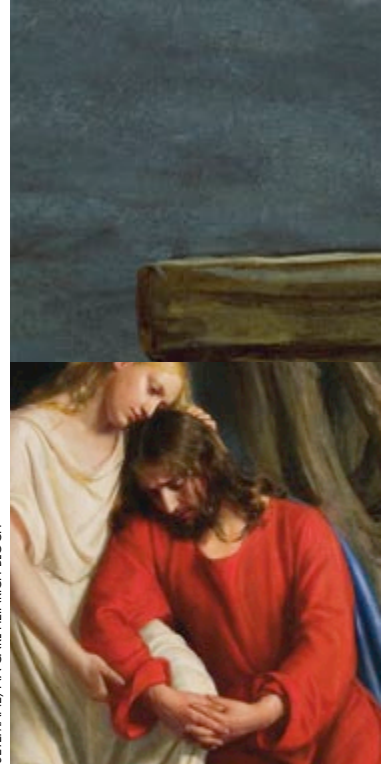
ore o te taata, o te faati'a atoa râ ia tatou ia faaorehia ta tatou mau hara – ia au i te mau ture i haamanahia e Ana. No reira, ua iriti Ta'na Taraehara i te e'a na reira tatou e ta-hoêhia ai Ia'na e i to tatou mau utuafare e a muri noa'tu. Teie tia' metao, te parau nei tatou i te ora mure ore – te horo'a hau a'e a te Atua i te taata nei (hi'o PH&PF 14:7).

Aita e taata ê atu e nehenehe e faaoti i te Taraehara. Aita e taata ê, noa'tu ta'na tao'a rahi e to'na puai, e nehenehe e faaora i te hoê varua – to'na iho atoa ho'i (hi'o Mataio 19:24–26). E eita e taata e ani-faahou-hia e aore râ e faati'a-faahou-hia ia haamanii i to'na toto no te faaoraraa mure ore o te tahi taata. Na Iesu te « pûpûraa hoê » (Hebera 10:10).

Noa'tu e ua ravehia te Taraehara i te tau o te Faufaa Apî, ua tohu noa na te mau ohipa o te Faufaa Tahito i te faufaa o te reira. Ua faauehia Adamu raua o Eva ia pûpû i te mau tusia ei « hoho'a... no te tusia o te Fanao Tahiti a te Metua » (Mose 5:7). Nahea ? Na roto i te haamani metao toto. No roto i to ratou iho mau raveraa te faati' metao i te papa' metao e « tei te toto hoi te metao ora e ora'i te mau mea atoa ra » (Levitiko 17:11).

Ua ite te mau taote e, ia ore noa'tu te toto ia tahe i te hoê melo o te tino, ua haamata ia te pe'ape'a. Ia mau te taheraa toto i te hoê avae, e tupu mai ia te mai roherohe. Ia mau te taheraa i te roro, e tupu ta'ue ia te AVC (in metao o te mau natinatira metao roro) Ia taupupu te taheraa toto na rotoroto i te mau uua mafatu, e riro te ma'i mafatu pohe i te tupu. E ia ore te manira metao toto e tape'ahia, e pohe te noa mai.

Ua haapii Adamu e o Eva e te mau u'i atoa i muri atu e, ia manii ratou i te toto o te hoê animara, ua mou ia to'na ora. No ta ratou mau oro'a tusia, e ere *te mau huru* animara atoa te ravehia. O te animara matamua ia no te nânâ e ti'a'i ma te ino ore (hi'o, ei hi' metao, Exodo 12:5). Ua riro

E TEE NEI VAHINE, A HIO NA I TO TAMATI (SABAT MATERI), NA JAMES TISSOT © BROOKLYN MUSEUM, BROOKLYN, NEW YORK ; HOHO'A TIIRO : TUHAA NO ROTO MAI I TE Ô NO GESEMANE, NA CARL HEINRICH BLOCH

Ua haa-
mata te
Faaora
i te haamanii
i To'na toto no
te taata paatoa
eiaha i ni'a i te
satauro, i reira
te metao o te
Taraehara i hope
ai, tei roto râ i te
ô i Getesemane.

teie nau titauraa ei tapa'o no te tusia hopea a te Arenio pora'o ore a te Atua.

Ua horo'ahia ia Adamu raua o Eva i te faaue e :
« No reira, te mau mea atoa ta oe e rave, e rave ia oe i te reira na roto i te i'oa o te Tamaiti, e e tatarahapa oe ma te tiaoro atu i te Atua na roto i te i'oa o te Tamaiti e a muri noa'tu » (Mose 5:8). Mai te reira â taimi e te afa ti'a o te mau tau ra, ua tamau noa te mau tusia animara ei taipe e ei tapa'o ho'i o te Taraehara hopea a te Tamaiti a te Atua.

I te otiraa te Taraehara, ua faatupu tera tusia rahi e te hopea i te ture a Mose (hi'o Alama 34:13–14) e ua oti atura te raveraa i te tusia animara, tei haapii e, « tei te toto hoi te maa ora e ora'i te mau mau mea atoa ra » (Levitiko 17:11). Ua haapii Iesu nahea te mau ohipa no te tusia i tahito ra i puohuhia e te Taraehara e i faahaamana'ohia e te tapa'o no te oro'a. Hi'o faahou na i te mau faahitiraa no te ora, te tino e te toto.

« Ua parau maira Iesu ia ratou, Amene, amene, e parau atu vau ia outou, Ia ore outou ia amu i te tino o te Tamaiti a te taata nei, e ia ore hoi ia inu i to'na toto, aore ia e ora i roto ia outou.

« O te amu i to'u tino e te inu i to'u toto, e ora mure ore to'na, e na'u oia e faati'a faahou ia tae i te mahana hopea ra » (Ioane 6:53–54).

No te Taraehara a Iesu Mesia, o te taata paatoa – a rahi noa'tu to ratou numera – te faaorahia. Ua haamata te Faaora i te haamanii i To'na toto no te taata paatoa eiaha i ni'a i te satauro i roto râ i te ô i Getesemane. I reira Oia i te amuraa i ni'a Ia'na i te teimaha hara a te feia atoa e ora mai i ni'a i te fenua nei. No taua teimaha rahi, ua tahe roa to'na toto na roto i te mau poa'toa (hi'o PH&PF 19:18). Ua hope roa te mamae no te Taraehara i ni'a i te satauro i Kalavari.

Ua puohuhia te faufaa o te Taraehara e te peropheta Iosepha Semita. Ua parau oia, «Te mau parau tumu no to tatou haapa'oraa o te iteraa papû ia o te mau aposetolo e te mau peropheta, no ni'a ia Iesu Mesia, e ua pohe Oia, ua tanuhia Oia, e ua ti'afaahou mai i te toru o te mahana, e ua haere atu i ni'a i te ra'i; e te tahi atu mau mea atoa no ni'a i to tatou haapa'oraa e mau hu'ahu'a ana'e ia no te reira».¹

Ma teie mana e te mauruuru hohonu rahi, te haapii nei au e te faaite papû nei No'na.

Te ohipa a Iesu Mesia – te Hi’oraa

Te opuaraa aano piti a te Fatu i te tahuti nei, oia ho’i ia ia riro ei hi’oraa no tatou. O To’na oraraa ti’a Ta’na ohipa i te tahuti. O Ta’na atoa ia mau haapiiraa, mau parable e mau a’oraa. Tei roto atoa ia Ta’na mau semeio, To’na mārū au e To’na faaoromai rahi i te mau tamarii a te taata nei (hi’o 1 Nephi 19:9). Te tauahi atoa nei te reira i Ta’na faaohipa-aroha-raa i te mana faatere o te autahu’araa. Oia atoa ia To’na mauruuru ore tano roa a faahapa ai Oia i te hara (hi’o Roma 8:3) e a huri ai Oia i raro i te iri a te mau taata hoo (hi’o Mataio 21:12). Tei roto atoa To’na mau oto. Ua faaohia Oia, ua rutuhia e ua tuhuhia e To’na iho mau taata (hi’o Mosia 15:5) – e ua hoo-atoa-hia e te hoê pipi e ua hunaroha-hia e te tahi (hi’o Ioane 18:2–3, 25–27).

Noa’tu â te faahiahia o Ta’na mau ohipa, aita e eita te reira e riro noa ei ohipa Na’na noa iho. Aita e oti’a numerā no te taata e nehenehe e pee i te hi’oraa a Iesu. Ua rave-atoa-hia teie mau huru ohipa e Ta’na mau peropheta e aposetolo e te tahi atu â i rotopu i Ta’na mau tavini ti’a. E rave rahi tei faaoromai i te hamani-ino-raa No’na (hi’o Mataio 5:10 ; 3 Nephi 12:10). I to tatou iho anotau, ua ite outou i te mau taea’e e te mau tuahine tei tutava papū – noa’tu â te hoo – ia pee i te hi’oraa o te Fatu.

Tera ihoa te tereraa mau. Tera To’na tia-turiraa no tatou. Ua ani te Fatu e pee i To’na hi’oraa. Ua maramarama teatea maitai Ta’na mau piiraa :

- «Eaha to outou huru e au ai ? ... Mai To’u nei ia » (3 Nephi 27:27 ; hi’o atoa 3 Nephi 12:48).
- « A pee mai ia’u, e faariro vau ia orua ei ravaai taata » (Mataio 4:19).
- « Ua horo’a’u na hoi au i te haapa’oraa na outou, o ta’u i rave iho ia outou nei, ia na reira atoa hoi outou » (Ioane 13:15 ; hi’o atoa Ioane 14:6).

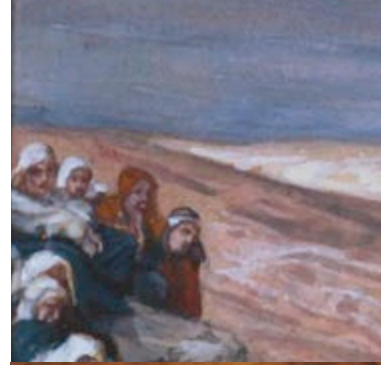
Teie iho nei e te tahi atoa mau papa’iraa, aita te reira i papa’ihia ei tuuraa mana’o. E mau titauraa atua te reira ! E ti’a roa ia tatou ia pee i To’na hi’oraa !

No te faaohie i to tatou hiaai ia pee Ia’na, teie paha te tahi huru ohipa i roto i To’na oraraa, e pae, ta tatou e nehenehe e feruri ia pee atu.

Here

Ia ani noa’tu vau e, te hea huru o To’na oraraa e faahiti matamua outou, te mana’o nei au e, e parau outou Ta’na ateributi no te here. Tei roto atoa ia To’na aumihia, te mārū, te aau horo’a, te paieti, te faaoreraa hara, te aroha, te parau-ti’a e te vai atura. Ua here Iesu i To’na Metua e To’na metua vahine (hi’o Ioane 19:25–27). Ua here Oia i To’na utuafare e te Feia Mo’a (hi’o Ioane 13:1 ; 2 Tesalonia 2:16). Ua here oia i te taata hara eiaha rā te hara (hi’o Mataio 9:2 ; PH&PF 24:2). E ua haapii mai Oia ia tatou nahea ia faaite i to tatou here Ia’na ra. Ua parau Oia, «Ua hinaaro outou ia’u ra, e haapa’o i ta’u parau» (Ioane 14:15). Ei reira, no te haapapū faahou e, e ere To’na here i te mea *ho haere noa*, ua parau faahou Oia, « I haapa’o outou i ta’u ra parau, e vai herehia’u â outou e au ; mai ia’u i haapa’o i te parau a tau Metua ra, e te vai herehia nei â vau e ana » (Ioane 15:10 ; hi’o atoa PH&PF 95:12 ; 124:87).

Te tahi atoa faaiteeraa no te here o te Faaora, o Ta’na ia taviniraa. Ua tavini Oia i To’na Metua, e ua tavini Oia i te taata i rotopu ia ratou Oia i ora e i ohipa. Noa’tu te huru hi’oraa, e ti’a ia tatou ia pee i To’na hi’oraa. Ua titauhia ia tatou ia tavini i te Atua, « e ia haere i to’na atoa ra mau e’a, e ia hinaaro oe ia’na » (Deuteronomi 10:12 ; hi’o atoa 11:13 ; Iosua 22:5 ; PH&PF 20:31 ; 59:5). E ua titauhia ia tatou ia here i to tatou ma taata tupu ma te tavini ia ratou (hi’o Galatia 5:13 ; Mosia 4:15–16). E haamata tatou e to tatou iho utuafare. No te here hohonu e taamu ra i te mau metua e ta ratou mau tamarii, ua firihia

Te mea tei faataa ê i te haapiiraa a te Faaora na ni’a’u i te tahi atu mau orometua, o te mea ia e, ua haapii Oia i te mau parau mau e te auraa mure ore. Oia ana’e tei nehenehe e heheu mai i to tatou opuaraa i roto i te oraraa.

ia na roto i te taviniraa ia ratou i te taima no to ratou taupiriraa rahi. I muri iho, e riro te mau tamarii haapa'o maitai i te farii i te rave'a no te faaho'i mai i tera here ma te tavinini to ratou na metua paari.

Oro'a (te mau)

Te piti o te huru ohipa i roto i te oraraa ti'a o te Faaora, o Ta'na ia tura'iraa i te mau oro'a mo'a. I te roaraa o Ta'na ohipa i te tahuti, ua faaite Oia i te faufaa no te mau oro'a no te faaoraraa. Ua bapetizohia Oia e Ioane i te pape no Ioridana. Ua ani roa Ioane e, « No te aha ? »

Ua faataa Iesu, « E na reira hoi *tatou* i te faati'a i te mau parau-ti'a atoa e au ai » (Mataio 3:15 ; reta tei faahuru-ê-hia). E ere noa te oro'a te mea faufaa, te hi'oraa atoa i tuuhia mai e Iesu raua o Ioane te mea faufaa.

I muri rii mai, ua faati'a te Fatu i te oro'a mo'a. Ua faataa Oia i te hoho'a no te oro'a e ua opere i te reira mau tapa'o i Ta'na mau pipi (hi'o Mataio 26:26–28 ; Mareto 14:22–24 ; Luka 24:30).

Ua horo'a atoa to tatou Metua i te Ao ra i te haapiiraa no ni'a i te mau oro'a. Ua parau Oia : « Ia fanau-faahou-hia oe i roto i te basileia o te ao ra e ti'a'i, na roto i te pape, e te Varua, e ia tamâhia e te toto, oia te toto o ta'u ra Fanau Tahii ; ia ti'a ia outou ia haamoahia i te mau hara atoa ra, e ia oaoa i te mau parau o te ora mure ore i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i te ao a muri atu, oia te hanahana tahuti ore » (Mose 6:59).

I muri mai ta te Fatu ohipa i te fenua tahuti nei, ua heheuhia te mau oro'a hau a'e, te mau oro'a no te faateiteiraa (PH&PF 124:40–42). Ua tuu Oia i teie mau oro'a i roto i Ta'na mau hiero. I to tatou nei anotau, te horo'ahia nei te mau horoiraa, te mau faatahinuraa e te mau oro'a hiero i te feia tei faaineine maitai (hi'o PH&PF 105:12, 18, 33 ; 110:9 ; 124:39). I roto i te hiero, e nehenehe e taatihia te hoê taata i te tane e aore râ te vahine, e aore râ i na taata fanau e aore râ i te huaai (hi'o PH&PF 132:19). E Atua ture e e te afaro to tatou Fatu (hi'o PH&PF 132:18). To'na tutonuraa i ni'a i te mau oro'a, e tuhaa puai ia no To'na hi'oraa i mua ia tatou.

Pure

Te toru o te huru ohipa ti'a a te Fatu, o te pure ia. Ua pure Iesu i To'na Metua i te Ra'i ma te haapii atoa mai ia tatou nahea ia pure. E pure tatou i te Atua te Metua Mure Ore i te i'oa o Ta'na Tamaiti, ia Iesu Mesia, na roto i te mana o te Varua Maitai (hi'o Mataio 6:9–13 ; 3 Nepi

13:9–13 ; Iritiraa a Iosepha Semita, Mataio 6:9–15). Ua au roa ino vau i te Pure Arai i pûpûhia e te Fatu e tei tapa'opa'ohia i roto i te pene 17 no Ioane. I roto i te reira, ua ohie noa te paraparau i rotopu i te Tamaiti e To'na Metua no Ta'na mau pîpî, o Ta'na i here. E hi'oraa te reira no te pure manuia e te aroha.

Ite

Te maha o te huru ohipa i roto i te hi'oraa o te Fatu, o te faaohiparaa ia i To'na ite atua. Mai tei faahiti ina'uanei, te parau nei e rave rahi feia e ere i te Keretiano e, e orometua rahi o Iesu. Oia mau ihoa. Teie nei râ, eaha mau te taa-ê-raa i roto i Ta'na haapiiraa ? E orometua aravihi anei Oia no te tâtâiraa matini, te numera e aore râ te ihi ? Ei Hamani no teie e no te tahi atu mau ao (hi'o Mose 1:33), ua ti'a roa ia Ia'na. E aore râ, ei Fatu no te papa'iraa mo'a, ua nehenehe atoa paha Ia'na e haapii maitai atu i te aravihi no te papa'iraa.

Te mea râ tei faataa ê i Ta'na haapiiraa na ni'a'tu i te tahi atu mau orometua, o te mea ia e, ua haapii Oia i te mau parau mau e te auraa *mure ore*. Oia ana'e tei nehenehe e heheu mai i to tatou opuaraa i roto i te oraraa. Na roto ana'e Ia'na tatou e ti'a ia haapii mai i to tatou vairaa *hou i te tahuti nei* e to tatou faito puai *i muri iho i te tahuti nei*.

I te hoê taime, ua parau te Fatu Orometua i na feia tari'a tapitapi ra No'na e, e toru a'e ite No'na :

- Ioane Bapetizoraa.
- Te mau ohipa ta Iesu i rave.
- Te parau a te Atua te Metua Mure Ore (hi'o Ioane 5:33–37).

Ua tuu atura Oia i te ite maha nei: « Te imi nei outou i te parau i papa'ihia ra, no te mea te mana'o na outou e roaa te ora mure ore i reira : o te faaite ia ia'u o taua mau parau ra » (Ioane 5:39).

No te ta'o *mana'o* i roto i tera pereoda, e au ra e, aita to te reira vairaa i ô. Tera râ, e mea faufaa hope no te auraa ta Iesu e tamata ra i te faatae atu. Ua ite iho Oia e, e rave rahi taata pee Ia'na e *mana'o* ihoa nei e, tei roto i te mau papa'iraa te ora mure ore. Ua hape râ ratou. *Eita* te mau papa'iraa ana'e e nehenehe e horo'a mai i te ora mure ore. Parau mau, e mana to roto i te papa'iraa mo'a, tera râ, taua mana ra, no roto mai ia ia Iesu Iho. O *Oia* te Parau : *Logo*. Tei roto Ia'na te mana o te ora mure ore, « i vai na te Logo i te matamua ra, i te Atua ra hoi te Logo »

(Ioane 1:1 ; hi'o atoa 2 Nephi 31:20 ; 32:3). I reira noa, no te huru tari'a turi o To'na feia ra, ua faahapa Iesu ia ratou : « Eita râ outou e haere mai ia'u nei i te ora [mure ore] hoi no outou » (Ioane 5:40).

Ua nehenehe ihoa ia i te Fatu e huri mai i ni'a ia tatou i To'na ite nui, aita râ. Mea faatura Oia i to tatou ti'amâraa. Mea faati'a Oia ia oaoa iho tatou i te mea i itehia mai. Mea faaitoito Oia ia tatou ia tatarahapa i ta tatou mau hape. Mea faati'a Oia ia tatou ia tamata i te ti'amâraa e mahuta mai no roto mai i to tatou haapa'o mau i Ta'na ture hanahana. Oia ihoa, te huru Oia e faaohipa nei i To'na ite, e hi'oraa rahi ia no tatou.

Faaoromairaa

Te pae o te huru ohipa a te Fatu, o To'na ia fafau-raa Ia'na iho e faaoromai e tae atu i te hopea. Aita Oia i otohe a'enei i Ta'na tuhaa ohipa. Noa'tu e, ua faaruru Oia i te mamae rahi eita roa tatou e haro'aro'a, aita atoa râ Oia i riro na ei taata horo ê. I roto i te mau tamataraa rahi e rahi noa'tu ua faaoromai Oia i te hopea o Ta'na tuhaa ohipa : no te tara ê i te mau hara o te mau taata atoa. Ta'na mau parau hopea i ni'a i te satauro, o teie ia, « Ua oti » (Ioane 19:30).

Faaohiparaa i roto i to tatou oraraa

E ti'a i teie na huru ohipa e pae no Ta'na ohipa e faaohipahia i roto i to tatou oraraa. Papû roa, te faaiteraa rahi roa a'e no to tatou haamoriraa ia Iesu, o to tatou ia peeraa i To'na hi'oraa.

Ia haamata tatou ia ite e, o vai Iesu e eaha Ta'na i rave no tatou, i reira tatou e maramarama ai, i te hoê faito, i te auraa no te ture matamua e te rahi a'e : « E e hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to aau atoa, e ma to varua atoa, e ma to mana'o atoa, e ma to puai atoa » (Mareto 12:30). Ia taui-riihia te mau parau, te mau mea atoa e mana'o tatou, e rave tatou e e parau atu tatou, ia puru te reira i to tatou here Ia'na e i To'na Metua.

A ui ia outou iho, « Te vai nei anei te tahi taata o ta'u e here rahi a'e i te Fatu ? » Ei reira, a faaau i ta oe pahonoraa i teie mau faatureraa i tuuhia mai e te Fatu :

- « O tei rahi to'na hinaaro i ta'na metua tane e ta'na metua vahine, iti ia'u, aita oia i au ia'u ».
- « O tei rahi to'na hinaaro i te tamaiti e te tamahine, iti ia'u aita oia i au ia'u » (Mataio 10:37).

O te ora-
raa ti'a
a te Fatu

tei riro i Ta'na
ohipa i te tahuti.
O Ta'na atoa ia
mau haapiiraa,
mau parable e
mau a'oraa. Te
tauahi atoa nei te
reira i Ta'na faa-
ohipa-aroha-raa i
te mana faatere o
te autahu'araa.

Te here no te utuafare e no te mau hoa, noa'tu te rahi, e mea hohonu a'e ia ia niu-ana'e-hia te reira i ni'a i te here ia Iesu Mesia. E auraa rahi to te here metua i te mau tamarii, i teie nei e a muri a'e, maori râ Ia'na. Te mau auraa o te here, ua faateiteihia ia Ia'na. E faatae mai te here i to tatou Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia i te anaana, te faaûruraa e te itoito no te here ia vetahi ê i te faito teitei a'e.

Na te mau oro'a e horo'a ia tatou i te tutonuraa i te hoê taviniraa hoona mure ore. E ti'a i te mau metua ia feruri eaha te oro'a e hinaarohia nei e te tamarii tata'itahi. E ti'a i te mau taea'e hahaere ia mana'o i te oro'a tano no muri mai e hinaarohia e te utuafare tata'itahi ta raua e tavini nei.

Te faahaamana'o nei te hi'oraa o te Faaora no te pure e, e ti'a i te pure tootahi, te pure utuafare e te tutavaraa i ta tatou mau tuhaa ohipa i roto i te Ekalesia ia riro ei tuhaa no to tatou oraraa. Na te iteraa e te raveraa i te hinaaro o te Metua e horo'a mai i te puai varua rahi e te tiaturiraa rahi (hi'o PH&PF 121:45). I te pae o te Fatu te vahi tatou e hinaaro ia riro.

Na te *ite* « i te huru mau o te mau mea e vai nei, e te huru mau hoi o te mau mea e vai e muri nei » (Iakoba 4:13) e tuu ia tatou ia ohipa i ni'a i te mau parau tumu e te haa-piiraa tumu mau. E faateitei teie ite i ta tatou faito raveraa. Te mau ohipa atoa e riro i te arata'ihia e te hinaaro e te aehuehu, e tauihia e te mau raveraa taraihia na te mana'o tano e te mana'o ti'a.

Te auraa ia *faaoromai e tae atu i te hopea*, oia hoi ia, eita tatou e ani i te haamauururaa i te hoê piiraa ia tavini. Te auraa ra, e tamau noa â tatou ia titau i te hoê opuaraa parau-ti'a. Te auraa ra, eita roa tatou e faaru'e i tei herehia tei mo'e. E te auraa ra, e poihere noa tatou i ta tatou mau auraa utuafare, e auraa mure ore ho'i, noa'tu â te mau mahana paari mau no te ma'i, no te tino huma e aore râ no te pohe.

Ma to'u au atoa, te pure nei au ia faatae te faaûruraa haamaitai a te Fatu i te hoê tauraa hohonu i roto i to outou oraraa. E nehenehe i Ta'na misioni e Ta'na ohipa e haamaitai ia tatou tata'itahi i teie nei e a muri atu. ■

No roto mai i te hoê a'oraa tei horo'ahia i te 18 no atete 1998 i te fare haa-piiraa Brigham Young University. No te a'oraa taatoa na roto i te reo peretane, a haere i ni'a i te tahua Itenati speeches.byu.edu.

NOTA

1. Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita (2007), 57.

Te hepetoma Pasa

Ua faaoti to tatou Faaora Iesu Mesia i te Taraehara – tei roto atoa ia To’na mamae i Gesetemane, To’na Faasataurora i Golagota e To’na Ti’a-faahou-raa mai te menemea ra – i te hepetoma hopea o To’na oraraa

I te Apooraa i te Ra’i ra na mua te fenua i hamanihia, ua hohora te Metua i te Ao ra i Ta’na opuaraa no tatou, Ta’na mau tamarii. Ua tuô tatou i to tatou oaoa i to te Metua i te Ao ra ma’itiraa ia Iesu Mesia no te amo i te opuaraa no te faaoraraa (hi’o Ioba 38:7 e Aberahama 3:27). I fanauhia na Maria i Betelehema, ua ora Iesu i te hoê oraraa hara ore. No Ta’na Taraehara, ua nehenehe ia tatou ia ho’i e ora i piha’i iho i to tatou Metua i te Ao ra e ia farii i te ora mure ore. E ho’i faahou mai Iesu Mesia ma te mana e te hanahana no te noho i ni’a i te fenua i te Mileniuma, e e parahi Oia ei Haavâ no te mau taata atoa i te mahana hopea.

I muri nei te tahi mau hoho’a no roto mai i te mau hoho’a video no ni’a i te Bibilia e faaite ra i te hepetoma hopea i roto i te oraraa o te Faaora. A feruri e, e tai’o i te mau irava papa’iraa mo’a tei tapurahia i raro a’e i te hoho’a tata’itahi. No te apaparaa o te mau ohipa atoa i tupu, a hi’o i te faatu’atiraa o na Evanelia e maha i roto i te Bible Dictionary e aore râ te faahoraraa o te mau papa’iraa mo’a. E roaa te mau video no ni’a i te Bibilia i ni’a ia biblevideos.lds.org.

HOHŌA © IRI

I te paeraa o te mahana hou te Pasa, ua tomo Iesu i roto ia Ierusalem i ni'a i te hoê asini mai tei tohuhia. Ua hi'o te taata la'na ei Arii no ratou, ma te tuô roa « Hosana » e ma te vauvau i to ratou mau ahu e te amaa rii i raro na mua i te asini. (Hi'o Mataio 21:1-11 ; Mareto 11:1-11 ; Zekaria 9:9.)

No te piti o te taima i roto i Ta'na ohipa i te tahuti, ua tamâ Iesu i te mau vahi o te hiero. « E parauhia to'u fare e fare pureraa e fare pureraa, faarirohia iho nei ra e outou ei ana no te eiâ haru », ua parau Oia i te feia hoo moni (Mataio 21:13). I muri iho e rave rahi mata po e te pirioi tei haere mai la'na i roto i te hiero, e ua haamaitai Oia ia ratou. I to te mau tahu'a rarahi râ e te mau papa'i parau iteraa i Ta'na mau semeio, ua riri ratou e ua imi i te haapohe la'na. (Hi'o Mataio 21:12-17 ; Mareto 11:15-19.)

Iesu Mesia, te Tamaiti Fanaui Tahia e te Metua, tei farii e pou i te fenua nei no te faaora i te mau taata atoa mai te Hi'araa. (Hi'o 1 Nephi 11:16-22, 26-33 ; Alama 7:10-13.)

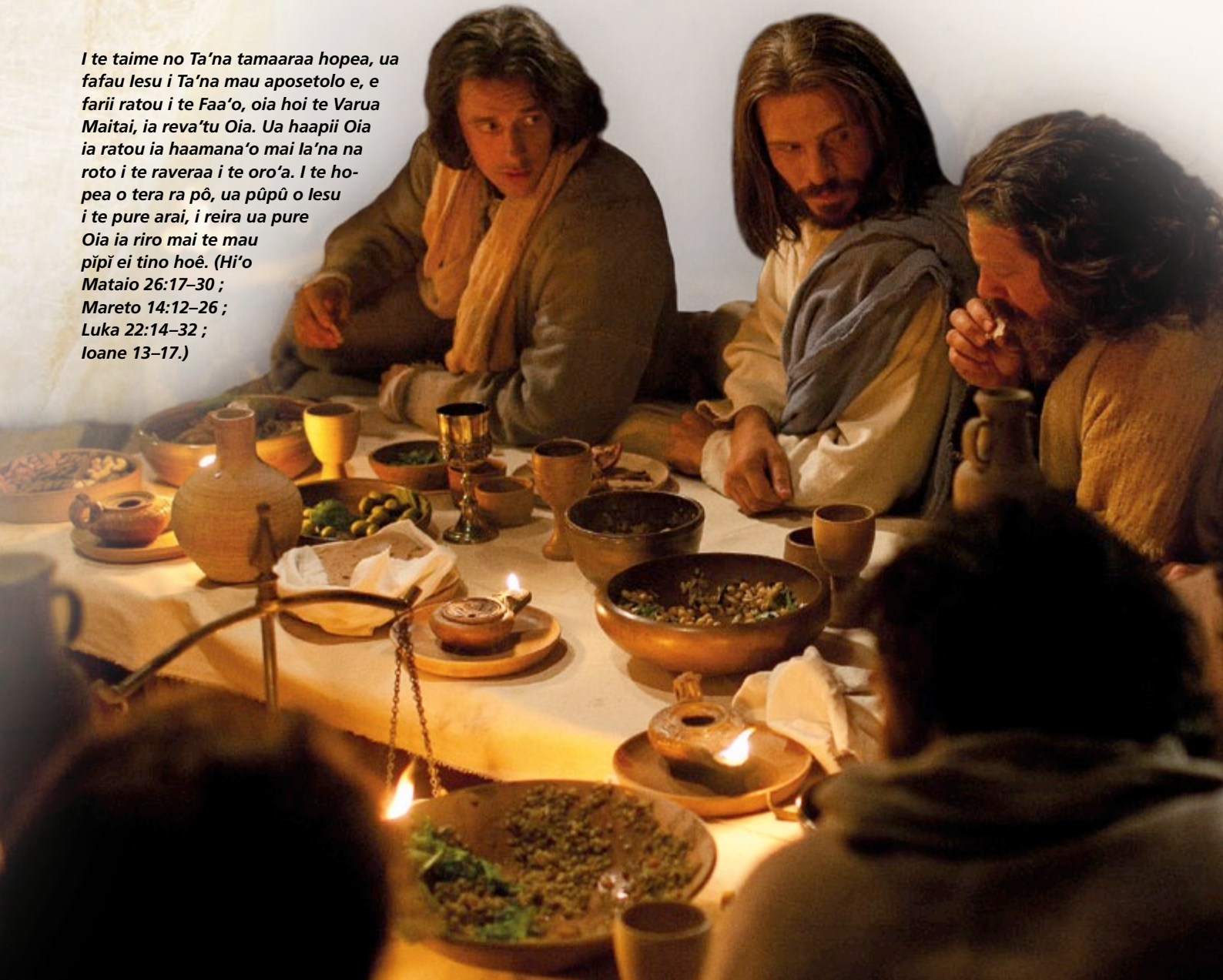

I te roaraa o te hepetoma, ua parau te Faaora te tahi o Ta'na mau haapiiraa rahi roa a'e, tera atoa haapiiraa Ta'na no ni'a i te moni o te vahine ivi. (Hi'o Mareto 12:41-44 ; Luka 21:1-4.)

I roto i te ô no Gesetemane, ua tuturi te Faaora i raro e ua pure, e ua tae roa i To'na mamae no te mau hara o te ao nei ia « mauui tahe maira te toto na te mau poa'toa, e ua mauui i te tino e te varua atoa hoi » (PH&PF 19:18). Aita i maoro roa, te tae mai nei o Iuda Isakariota e te tahi tiaa rahi e ta ratou omore no te haru ia Iesu, e i ô, ua faaru'e te mau pīpī atoa i te Fatu e ua horo ê. (Hi'o Mataio 26:36-56 ; Mareto 14:32-50 ; Luka 22:39-53.)

I te taime no Ta'na tamaaraa hopea, ua fafau Iesu i Ta'na mau aposetolo e, e farii ratou i te Faa'o, oia hoi te Varua Maitai, ia reva'tu Oia. Ua haapii Oia ia ratou ia haamana'o mai la'na na roto i te raveraa i te oro'a. I te hopea o tera ra pô, ua pūpū o Iesu i te pure arai, i reira ua pure Oia ia riro mai te mau pīpī ei tino hoê. (Hi'o Mataio 26:17-30 ; Mareto 14:12-26 ; Luka 22:14-32 ; Ioane 13-17.)

Na roto i te hoê haavâraa tano ore e te hamaniraa ino mau, ua faati'a o Iesu Mesia ia faasataurohia Oia, oia ia tei faaoti i te « tusia hopea ra » tei faatupu i te faoraraa no te mau tamarii atoa a te Atua (hi'o Alama 34:14-15). Na mua a'e te pô, ua haapou te feia pee ia Iesu i To'na tino mai te satauro mai, ua ahu la'na i te ahu parupape e te raau no'ano'a, e tuu atura i roto i te menema. (Hi'o Mataio 27 ; Luka 23 ; Mareto 15 ; Ioane 19.)

Ahiata sabati a'era, ua haere mai o Maria Magadala e te tahi atu mau vahine faaroo i te menema ra no te tâvai â i te tino o Iesu. Ua tura'ihia te ofa'i o te menema e e piti melahi tei faaite mai i te parau api oaoa : « Aore oia i ô nei, ua ti'a faahou a'enei ia » (Mataio 28:6). Ua upootia te Faaora ti'a faahou i te pohe pae tino e ua faati'a ia tatou tata'itahi ia ora faahou mai : « Mai te taata i hope i te pohe ia Adamu, e hope atoa i te faaorahia i te Mesia » (1 Korinetia 15:22). (Hi'o Mataio 28 ; Mareto 16 ; Luka 24 ; Ioane 20). ■

Tauturu i te mau tamarii

Na Jessica Larsen and Marissa Widdison

Te mau ve'a a te Ekalesia

Etaime popouraa matamua te taime tamarioraa. Te taime matamua a taahi ai te pereoo, a haere ai i te haapiiraa e aore râ a tamamata ai i te maa apî, te tahi noa ia o te mau ohipa ananatae e hamani nei i te oraraa tamarii. Ei taata paari, e rave'a ta tatou no te tauturu i te mau tamarii i ni'a i teie tere fâfâraa ta ratou. Ei taata paari i roto i te Ekalesia, e rave'a atoa ta tatou no te tauturu ia ratou ia tupu i roto i te evanelia (hi'o PH&PF 68:25). Eaha ta tatou e nehenehe e rave no te haapapû mai e, e riro te baptizoraa o te hoê tamarii – te faauraa matamua te hoê taata e rave i mua i to tatou Metua here i te Ao ra – ei ohipa nehenehe ma te auraa mau ?

« O te fâ tumu o teie Ekalesia te haapiiraa i te feia apî : na mua roa i te fare e i muri iho i te ekalesia », te haapii ra te peresideni Boyd K. Packer.¹

I roto i te mau hi'oraa i muri nei, te faaite ra te tahi mau metua nahea ratou i faaineine ai i ta ratou mau tamarii no te mau oro'a mo'a e te mau faauraa mo'a no te baptizoraa e te haamauraa.

Ua haamata oioi maua

« Te matahiti e ti'a te tamarii i te 7 matahiti, e taime faanahanaharaa te reira », te na reira ra Lori, e maha tamarii. No raua ta'na tane, e haapii raua i ta raua mau tamarii no ni'a i te baptizoraa mai te mahana matamua a fanauhia ai ratou. Noa'tu râ, ia ti'a to te tamarii matahiti i te hituraa, e haamata ia te utuafare i te tahi faaineineraa taa ê. E faatupu ratou, hoê taime i te ava'e, i te hoê pureraa pô utuafare e te haapiiraa no ni'a ia i te hoê tumu parau e tu'ati i te baptizoraa, mai te mau faauraa e te hi'oraa a Iesu.

Te parau nei Lori e, te mea putapu roa, o te mau haapiiraa ia no te ava'e hopea e ti'a atu ai te va'uraa o te matahiti o te tamarii. E faaite oia i te mau tamarii te ahu i ni'a ia ratou a topa ai ratou i te i'oa e te haamaitairaa, e e parau oia no tera mahana ua tupu teie oro'a.

« E taime tano roa no te tutonu i ni'a i te mau faauraa o te hiero », te faataa ra o Lori. « E haapa'o taa ê ihoa matou e, ia haapiihia e, ua riro te ma'itiraa e baptizoraa ei taahiraa matamua no te faaineine no te mau haamaitairaa o te hiero ».

IA FAAINEINE NO TE BAPTIZORAA

E faairi matou i te reira ei ohipa na te utuafare

Teie o Monica, e metua vahine e maha tamarii, te faaitoito nei oia ia faaô-atoa-hia mai te mau tamarii paari a'e, ua ti'a ana'e, no te tauturu i te mau teina no te faaineineraa. « E riro te faarooraa i to ratou mau tuaana i te faaiteraa mai i to ratou iteraa papû e te mau ohipa i tupu i te faatae mai i te puai rahi a'e », Te parau faahou nei Lori e, te tahi mau taime e ani ratou i te mau tamarii e faaineine ra no te baptizoraa ia haapii atu ta ratou i apo mai i to ratou teina.

E faahipoa matou i te reira ei mauhaa misionare

I to te tamahine a Daniel ra'eraa i te va'u matahiti, ua ite oia e, e hinaaro oia e faaite atu i to'na mahana baptizoraa i te tahi hoa e ere i te melo o te Ekalesia. No reira, ua faaoti to'na utua-fare e faatae atu i te mau titaaraa no to Allison baptizoraa i te mau hoa haapiiraa e tera e ora ra i piha'i iho i to ratou fare. Ua anihia i teie mau hoa e afa'i mai i ta ratou mau irava au roa a'e i roto i te Bibilia no te baptizoraa. I muri mai i te baptizoraa, ua reni Allison i taua mau irava ra i roto i ta'na mau papa'iraa mo'a apî ma te papa'i atoa i te i'oa o te hoa i te hiti.

« Parau mau ihoa ia, no te utua-fare, pauroa matou i te taeraa i taua mahana ra. Noa'tu râ, ua vai iho atoa matou ia'na ia haere e to'na mau hoa te tahi taime no te paraparauraa ia ratou i te mea ta'na i putapu », te na ô ra Daniel. « E taime haaputapu mau te hi'oraa i ta maua tamarii e faaite ra i te hi'oraa maitai ».

E faahoho'a matou i te uiiraa e te episekopo

Teie o Kimberly, e metua vahine o te tahi mau tamarii e fatata ra i te matahiti baptizoraa, te haamana'o ra oia a tomo ai oia i roto i te piha toro'a a te episekopo no ta'na uiiraa baptizoraa i te va'uraa o to'na matahiti. « Aita to'u feturiraa i hau roa ! » Te parau nei o Kimberley.

I teie nei râ, na'na ia te tamataraa i te hi'o e, eita ta'na mau tamarii e tupu i taua pe'ape'a ra. Na raua ta'na tane ia te paraparauraa i ta raua na tamarii no ni'a i te uiiraa e te episekopo ma te ui atoa ia ratou i te mau uiraa no te baptizoraa mai te huru ra e uiiraa mau. Hau roa'tu â teie mau uiiraa i te hoê noa haamâtaaraa i te tamarii i te tereraa o te uiiraa – e faaitoitoraa atoa râ i te mau tamarii ia feruri honu i ni'a i te auraa mau o te fafauaraa no te baptizoraa.

E rave'a faahia mau ta tatou

Oioi roa teie nau metua i te haapapû mai e, aita roa ratou i rave i te tahi ohipa tura'i rahi roa i roto i te faaineine-raa i ta ratou mau tamarii no te baptizoraa e te haamauraa, teie râ ta ratou e faahiti, te parau no te « rave-maite-raa » e no te « rave-tamau-raa » ei faahoho'araa no te mau haapiiraa ta ratou i horo'a i tera na matahiti. « Ua haapapû maua e, ua taa maitai i ta maua nau tamarii e, e taahiraa rahi teie i roto i to ratou oraraa, e e ohipa rahi mau », te parau nei o Kimberly. « Ua hinaaro maua e haapapû e, na maua iho e faaineine ia ratou, eiaha pai te tiaturiraa noa e, na ta ratou mau orometua Paraimere e haapii atu ia ratou ».

Auê ia taime faahia tei horo'ahia mai no te tauturu atu i te mau tamarii ua here maua e faaineine no te baptizoraa e i te haamauraa ! A rave ai matou i te reira ma te pure, e parahi mai te Fatu ia matou ra no te tarai i teie ohipa matamua rave fafauaraa ei hoê niu papû no te tupu-raa pae varua ananahi. ■

I ni'a i na api e piti i muri nei, te vai ra te pahonoraa i te tahi mau uiraa e vai nei i roto i te mau tamarii no ni'a i te baptizoraa e te haamauraa.

NOTA

1. Boyd K. Packer, « Teach the Children », *Liahona*, Me 2000, 16.

Haró'aro'a i te bapetizoraa

Na Marissa Widdison
Te mau ve'a a te Ekalesia

Na vai e bapetizo ia'u ?

Noa'tu te taata e bapetizo ia oe, e ti'a ia mau ia'na te autahu'araa – te mana no te rave i te ohipa na roto i te i'oa o te Atua. I to lesu hinaaroraa ia bapetizohia Oia, ua haere Oia ia loane Bapetizo ra, tei ia'na ra ho'i te autahu'araa (hi'o Mataio 3:13).

Te taata e bapetizo ia oe, e faati'araa ta'na mai to oe espisekopo e aore râ peresideni amaa.

E mea titau anei ia tomo vau i raro i te pape no te bapetizoraa ?

Ua bapetizo-utuhi-hia lesu, te auraa ra, ua tomo roa Oia i raro i te pape e ua ti'a faahou mai (hi'o Mataio 3:16). Mai te reira atoa oe ia bapetizohia. Ia bapetizohia ana'e tatou mai teie te huru, e haamana'o tatou e, te faaru'e ra tatou i to tatou oraraa tahito i muri ia tatou ma te haamata i te ho'e oraraa apî pûpû-hia i te taviniraa i te Atua e i Ta'na tamarii.

Eaha te mau fafauraa ta'u e rave nei ia bapetizo vau ?

Ia bapetizohia ana'e oe, e fafauraa ta oe e rave, oia ho'i e faaauraa piti pae, e te Metua i te Ao ra. E fafau oe la'na e rave oe i te tahi mau ohipa, e e fafau Oia ia oe i te haamaitairaa. Te vai ra te tatararaa no teie fafauraa i roto i te mau pure oro'a te faahitihia nei i te mau Sabati atoa (hi'o PH&PF 20:77-79).

Ta oe fafauraa :

- Haamana'o ia lesu Mesia.
- Haapa'o i Ta'na mau faaueraa.
- Rave i ni'a ia oe i te i'oa o te Mesia, te auraa ra, e faaairo i Ta'na ohipa ei numera ho'e i roto i to oe oraraa e e rave i Ta'na hinaaro eiaha râ i to teie nei ao.

A haapa'o noa ai oe i teie fafauraa, e fafau mai te Metua i te Ao ra e, e parahi te Varua Maitai ia oe ra e e faaorehia ta oe mau hara.

Eaha te Varua Maitai ?

Te horo'araa i te Varua Maitai, o te hoê ia horo'a tao'a rahi roa a te Metua i te Ao ra. Eita ta oe bapetizoraa pape e oti roa maori râ e horo'a te mau taea'e e mau nei i te Autahu'araa a Melehizedeka i te hoê haamaitairaa no te farii i te Varua Maitai (hi'o Ioane 3:5).

E tino te Varua Maitai no te Atuaraa. E faaite papû Oia no te Metua i te Ao ra e no Iesu Mesia e e tauturu Oia ia tatou ia ite i te parau mau. E tauturu Oia ia tatou ia haapuui i te pae varua. E faaara Oia ia tatou no te mau ohipa ino. E tauturu Oia ia tatou ia haapii mai. E nehenehe i te Varua Maitai ia tauturu ia tatou ia putapu i te here o te Atua.

Ua haamauhia ana'e oe ei melo o te Ekalesia, e nehenehe atura i te Varua Maitai e parahi noa ia oe ra mai te peu e ma'iti oe i te maitai.

No te aha e ti'a i to'u matahiti ia ra'ehia te va'u matahiti ?

Te haapii nei te Fatu e, eiaha te mau tamarii ia bapetizohia e tae roa ua nava'i to ratou paari no te maramarama i te taa-ê-raa i rotopu i te maitai e te ino, e i roto i te mau papa'iraa mo'a, o te va'u matahiti ia (hi'o Moroni 8:11-12 ; PH&PF 29:46-47 ; 68:27).

Na Elder
Jairo Mazzagardi
No te Hitu Ahuru

Mau te mata i ni'a i te hiero

*No te mau taata maitai e rave rahi,
e faaûru te hiero i te mau mana'o e
nehenehe e puta roa te aau.*

Na mua a'e to'u piiraa ei melo no te pûpû piti o te Hitu Ahuru, e rave rahi matahiti to maua ta'u vahine taviniraa i roto i te mau hiero no Campinas e no São Paulo Brazil. I roto i na hiero e piti, ua maere noa vau i te mau taata e ratere na te hiero, e ua mau roa to ratou na mata i ni'a i te hiero, e ua tape'a roa, e ua tomo roa mai e uiui haere no ni'a i te reira.

Ia tomo mai ratou, e faaara atura ia matou ia ratou e, eita e nehenehe e haere atu â i mua ma te ore e farii i te faaineineraa tano. Ei reira, e faataa matou i te opuaraa o te hiero, e faaite i te tahi mau haapiiraa tumu o te evanelia e e titau manihini atu ai ia ratou ia farerei i te mau misionare. No te mau taata maitai e rave rahi, e misionare faahiahia mau te hiero iho no te mea e faaûru te reira i te mau mana'o e nehenehe e puta roa te aau.

Ua ite mau ta'u vahine o Elizabeth i te puai o teie mau mana'o matamua roa. Fatata a 40 matahiti i teie nei, teie te hoê hoa, e hoa ohipa atoa, e melo no te Ekalesia, ua haamata i te faahiti i te parau no te evanelia i roto i ta matou aparauraa. E te tahi mau taima rii, e tono mai oia i te mau misionare no te hahaere mai ia maua. Ua au roa maua i te mau misionare e ua farii

i te mau paraparauraa, aita râ to mau hinaaro i tae roa i ni'a i te mea ta raua e haapii mai nei.

Ua tau i te reira i te ava'e atopa 1978, ua titau manihini to'u hoa ohipa e rave rahi hoa ia haere, maua atoa nei, no te opani iriti o te hiero no São Paulo Brazil. Ua tarahu oia e rave rahi pereoo faautarara taata, na'na i aufau, e ua nehenehe a'era i to'na mau hoa ia amui mai ia'na i te hiero, e 50 maile (80 km) i te atea.

I to Elizabeth tomoraa i roto i te piha baptizoraa, ua putapu oia i te hoê mea aita i putapu a'enei, i muri iho roa ia to'na iteraa e, o te Varua Maitai te reira. E mana'o popou rahi tei roto to'na aau. I tera ra ihoa taime ua ite oia e, e parau mau te Ekalesia e o te reira te Ekalesia ta'na e hinaaro e tomo atu.

Ua tae atoa mai ia'u nei taua mana'o ra i te hopea o te opani iriti, i te taime ua afa'ihia matou i roto i te piha taatiraa e ua haapiihia mai i te haapiiraa tumu no te mau utuafare mure ore. Ua putapu roa vau i teie haapiiraa tumu. Ua manuia roa vau i roto i ta'u ohipa, teie noa râ, maoro roa te hoê apoo i to'u varuara. Aita vau i ite eaha ra te nehenehe e faa'i teie apoo, ua puta rii mai râ te tahi mana'o rii no te utuafare. I reira, i roto i te piha taatiraa, haamata te mau mana'o e apapa i roto i to'u feruriraa e to'u aau.

Te tahi rii noa mahana i muri mai, ua farerei faahou mai te mau misionare ia maua. I tera râ taime, ua hinaaro roa ia maua ia faaroo i ta raua poro'i.

Ua faaitoito mai te mau misionare ia maua ia pure maite no ni'a i te parau mau. Ua faaoti au e, o te reira ana'e te rave'a ua *nehenehe* ia'u ia pure. Ua ite na vau e, eita ta'u e nehenehe e rave i te fafauraa e tomo i roto i te Ekalesia maori râ, ua farii au i te hoê iteraa papû mau. Ua taiâ rii au ia haafaatata atu i te Metua i te Ao ra ma te ani i te hoê haapapûraa mai Ia'na ra, i te tahi râ pae, ua papû roa ia'u e, e pahono mai Oia. Ua faaite au Ia'na i te mau hiaai hohonu o to'u nei aau ma te ani Ia'na ia horo'a mai i te hoê

pahonora no te haapapû mai e, o te tomoraa i roto i te Ekalesia te e'a ti'a.

Te hepetoma i muri, i te Haapiiraa Sabati, teie to maua hoa tei titau manihini ia matou i te opani iriti, te parahi ra i muri ia'u. Ua pi'o mai oia i mua no te paraparau mai ia'u. Te mau parau ta'na i parau mai, ua pahono roa ia i te mea ta'u i pure atu. Aita atura to'u feaa i te mea e, te paraparau ra te Metua i te Ao ra ia'u na roto mai ia'na. I tera ra tau, e taata etaeta vau e te fati ore, are'a râ, ua putapu roa to'u aau e ua tahe te roimata. I te otiraa te mau parau a to'u hoa, ua ani oia ia maua ta'u vahine ia baptizo. Ua farii maua.

I te 31 no atopa 1978, aita e ava'e i muri mai i te ohipa i te hiero no São Paulo, ua baptizohia maua e ua haamauhia. Te mahana no muri mai, ua haere maua i te piti o te pureraa haamo'araa no te hiero no São Paulo Brazil. Hoê matahiti i muri iho, ua ho'i maua i te hiero e ta maua na tamarii e piti no te taati ia matou ei utuafare. Ua riro na taime e toru ei mau ohipa nehenehe mau e te haama-na'ohia. Ua tamau noa maua i te faatupu i teie mau mana'o au na roto i te haamori-pinepine-raa i te hiero i te roaraa o te mau matahiti.

Piti ahura ma va'u matahiti mai te mahana no to maua baptizoraa, teie â maua ta'u vahine te ti'a ra i roto i te hiero no São Paulo Brazil. Ua pii-apî-hia vau ei peresideni hiero. E ohipa faatupu mana'o au teie no maua te haereraa na rotoroto i te mau piha o te fare o te Fatu ma te putapu apî atoa i te mau mana'o au tei tura'i i to maua faafariuraa.

Te tamau noa nei te hiero i te faatae mai i te oaoa rahi ia maua ta'u vahine. Ia ite maua i te tahi taata faaipoipo apî e tomo ra i roto i te hiero no te taati ia raua ei utuafare mure ore, e tiaturiraa rahi e tae mai ia maua.

E rave rahi taata na roto i te ao nei tei ineine no te faaroo i te poro'i o te evanelia. Te vai ra to ratou poiha mai tera ta'u nei a 30 matahiti i teie nei. Ua ti'a roa te puai o te hiero e ta'na mau oro'a no te haamâhâ i te reira poiha e no te faa'i i te apoo. ■

E FIFI I ROTO I TO'U MANUREVA

I te hoê pô, te faatere ra vau i to'u manureva, ua î te horopatete, te tomo ra matou i ni'a i te reni faarevaraa, ua puta mai te mana'o e, e fifi te vai ra i roto i te rave'a faatipuura o te manureva. No te haapapû i te faaûruraa o to'u varua, ua faaatea vau mai te reni tereraa e ua faatipuu vau i te manureva, e faaohu roa (360 degrés). E au ra e, aita e ohipa ino.

Ua feruri au, « E faareva anei no te faauta ti'a i te mau horopatete i to ratou tapaeraa, e aore râ e ho'i anei i te vahi pouraa? » Ua ite roa vau e, ia ho'i matou e taere rahi ia te hopea. Hoê noa ho'i avei'a i ni'a i te reni tereraa ; E tia'i faahou ia vau i te fare hi'opo'a faarevaraa ia faanaho mai i te hoê taime faarevaraa i roto i te apararaa

manureva. E ia oti, e tia'i matou i te feia tâtâi no te hi'opo'a i te manureva. E riro atura ia i te taime pau i te faatupu i te fifi i te taiete manureva, e te mau horopatete te reva ra no te tapae i te hoê apooraa e aore râ te tahi atu faarevaraa. Ua feruri atoa vau eaha ra ta te tuhaa tâtâîraa e parau mai ia faaite atu vau e, e fifi i roto i te manureva e aita râ e tapa'o faaite i te reira maori râ te hoê mana'o puai.

Ei tomana no te manureva, o vau te ti'a haapa'o i to matou nei maitai, no reira ua faaoti au e pee i te faaûruraa e ho'i mai.

I to matou tapaeraa i te vahi pouraa, ua parau vau i te raatira huiraa (mécanicien) e, te vai nei to'u mana'o puai e, e fifi i roto i te manureva aita

râ vau i ite eaha ra. Aita oia i tiaturi e, e fifi e vai ra.

« No te puomu rarirari noa paha te fifi », ua parau mai oia. « Ua hee rii noa paha oe i ni'a i te tâ ». Noa'tu râ, ua farii oia e hi'opo'a i te rave'a tipuura o te muaraa. Ua hi'opo'a oia i te reira, e ua ani a'era ia'u ia haapou i te mau horopatete ia nehenehe ia'na ia faahaere i te manureva no te tahi tamatamataraa.

I to'na ho'iraa mai 30 minuti i muri mai, ua pe'ape'a roa oia. I roto i te mau tamatamataraa, ua faaroo oia i te tahi maniania, ta'i mai e faaea, ta'i mai e faaea. I to'na taumiraa te « frein » no te tipuu mai e ho'i i te vahi pouraa, aita i mau te manureva ia'na e fatata i te hee roa atu i rapae i te reni tereraa.

I te faahohonuraahia te hi'opo'araa, ua itehia mai e, aita te mau « frein » i hi'o-maitai-hia i te pô na mua'tu. Ahani e ua faatau vau i te manureva i to matou rereraa, aita ia te « frein » e mau mai e aita atura ia te manureva e mau mai ia'u.

Ua horo'ahia mai te tahi manureva no te faatere, e ua faatae au i ta'u mau horopatete i to ratou tapaeraa e toru hora te taere.

Ua oaoa roa vau e, ua faaroo vau i te muhumuhu o te Varua. Ua ite au e, e arata'i mai te Varua ia tatou mai te peu e imi tatou i te arata'iraa a te Fatu e e faaroo tatou i te mau faaûruraa e tae mai. ■

Craig Willie, Utah, te mau Hau Amui no Marite

Ua feruri au eaha ra ta te tuhaa tâtâîraa e parau mai ia faaite atu vau e, e fifi i roto i te manureva e aita râ e tapa'o faaite i te reira maori râ te hoê mana'o puai.

ITE MAI I TE OAOA I ROTO I TE ORARAA

I te hoê taime, te tai'o ra vau i te hoê a'oraa no te amuiraa rahi na Elder Richard G. Scott no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. Noa'tu â ia ua faaroo e ua tai'o vau i te reira a'oraa na mua'tu, ua haru mai to'u feruriraa i te hoê pereota e ua vai noa te reira i roto i to'u mana'o.

Maa hora i muri mai, teie ta'u tamaiti, te ora ra oia i roto i te hoê piha tarahu e te tahi mau hoa, ua haere mai e hi'o ia matou. Ua tavini oia i te hoê misioni rave tamau e ua haere i te haapiiraa tuatoru no te tahi maa ava'e. Aita oia i papū i te avei'a e rave no ta'na haapiiraa na reira atoa i te toro'a e titau atu. No to'na maururu ore e te mana'o e, ma'ua te haapiiraa i teie nei, e ma'ua atoa te taime e te moni, ua haapae oia i ta'na haapiiraa e ua rave i te ohipa.

Ua parau mai oia e, ua tuu mai te tahi hoa to'na i te mana'o e haere i te hoê motu no Bahamas e aore râ no te Caraïbes, e rave i te ohipa e e arearea no te tahi maa ava'e. Anaanatae maitai ta'u tamaiti i teie opuaraa. Ua taa maitai ia'u e, e mea faahinaaro mau teie huru ohipa faahie na te hoê taure'are'a tamaroa.

I reira, ua puta mai to'u mana'o i te poro'i faaūru a Elder Scott. Rave atura vau i te *Ensign* e ua tai'o i te mea i muri nei i ta'u tamaiti : « Tei ô nei outou i ni'a i te fenua nei no te hoê opuaraa hanahana. E ere no te faaarearea-noa-raa e aore râ no te imi-tamau-noa-raa i te hinaaro o te tino. Tei ô nei outou ia tamatahia, ia faaite i to outou faito ia ti'a ia outou ia farii i te mau haamaitairaa hau ta te Atua e tape'a ra no outou. E mea ti'a roa te ohipa tamārū a te faaoro-mai » (« Finding Joy in Life », *Ensign*, Me 1996, 25).

Aita oia i parau faahou, ua rave ta'u tamaiti i te ve'a, ua haere atu e ua tai'o i te a'oraa taatoa. I muri mai, ua parau noa mai oia e, eita oia e tomo atu i roto i te tere-ori-raa na te mau motu.

E i te hoê mahana, ua tomo oia i roto i te aua faaineineraa muto'i, e na te reira e'a to'na iteraa i ta'na vahine no muri iho. Ua faaipoipo raua i roto i te hiero no Mesa Arizona e i teie mahana, e toru tamarii maitai ta raua. I te matahiti 2010, ua faaoti ta'u tamaiti i ta'na parau tu'ite « bachelor » ma te « ite mai i te oaoa i roto i te oraraa ».

Ahani pai, e riro ihoa paha ia ta'na tere ori ei ohipa anaanatae ; i te tahi

pae, ua nehenehe atoa i te reira ia riro ei haamata'uraa pae varua. Te taime atoa e feruri au i teie ohipa, e haaputapu noa te Varua i to'u aau.

Ua maruuru roa vau no te mau parau a te mau peropheta e te mea atoa, ua faaūruhia vau no te haamana'o i te hoê a'oraa tei tauturu ia'u ia horo'a i te tahi arata'iraa. Ua maururu atoa vau e, ua farii ta'u tamaiti i te poro'i a te Fatu ma te faati'a i te Varua ia faaūru ia'na. Ua ite au e, e rave rahi haamaitairaa e rave'a aroha tamārū e tae mai ia faaroo tatou e ia pee ho'i i te mau haapiiraa a te Faaora e a Ta'na mau tavini. ■

Karen Rockwood, Idaho, te mau Hau Amui no Marite

I to ta'u tamaiti parauraa mai ia'u e, ua tuu te tahi hoa to'na i te mana'o e haere i te mau motu Bahamas e aore râ Caraïbes no te haere e arearea rii te tahi maa ava'e, ua tae mai te poro'i a Elder Scott i to'u mana'o.

TE NIUNIU TEI TUPOHEHIA

I te ava'e mati 1997, a noho ai au i te oire ra no Rusia, o Rostov-on-Don, ua bapetizohia maua ta'u tane i roto i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

A tuatapapa noa ai au i te mau haapiiraa tumu o te Ekalesia, rahi roa o ta'u mau uiraa tei pahonohia. Ua faahiahia roa te haapiiraa no ni'a i te opuaraa no te faaoraraa, na reira atoa te raveraa i te bapetizoraa no te feia pohe. Ua maere roa vau i te haapiiraa e, ua nehenehe ta tatou e bapetizohia no to tatou mau tupuna pohe.

Hoê matahiti i muri mai to mau bapetizoraa, ua titau te peresideni misioni ia maua ia faaineine no te haere i te hiero. Ei tuhaa faaineineraa no maua, ua haamata maua i te rave i te tuatapaparaa aamu matahiti. I te hoê mahana te feruri ra vau e rave i te reira ohipa, ta'i mai nei te niuniu. O to'u metua hoovai. Ua ani au ia'na ua nehenehe anei ta'na e haponono mai i te hoê tapura no te hui tupuna pohe i te pae no ta'u tane. Ua maere roa oia e ua parau mai e, e ere te bapetizoraa no te feia pohe i te haapiiraa

tumu na te Mesia, e mea râ ua hamani mai te mau Momoni. Aita vau i papû maitai nahea e pahono ia'na, aita ho'i au i matau maitai i te mau papa'iraa mo'a e turu ra i teie haapiiraa tumu.

A feruri noa ai au nahea ia pahono, ua mutu atura te paraparauraa. Faaea maere noa vau hoê minuti ma papû ore e, eaha tei tupu, faaho'i atura vau i te niuniu e haere a'era i to'u piha. Ua rave atura vau i te Faufaa Apî i roto i to'u rima, ua tuturi no te pure e ua ani i te Metua i te Ao ra ia faaite mai tei hea te pahonora.

I te otiraa ta'u pure, ua iriti au i te Bibilia. E au, te parau nei te tahi taata ia'u ia tai'o i te irava 29 i tera apî ta'u i iriti. Tei roto vau i te pene 15 no te Korinetia 1, te parau nei no ni'a i te haapiiraa tumu no te bapetizoraa i te feia pohe.

Ua putapu e ua maere atoa vau i te mea e, ua pahono mai te Metua i te Ao ra i ta'u pure i tera ra taime. E mana'o faahiahia mau.

Te feruri hohonu noa ra vau i teie ohipa e ta'i faahou mai nei te niuniu. O to'u metua hoovai, ua ani mai oia no te aha te niuniu i mutu ai. Parau atura vau e, aita ta'u pahonora, ei reira, ani a'era vau ia'na ia iriti i ta'na Bibilia e ia tai'o i roto i te 1 Korinetia 15:29.

Maa mahana noa i muri mai, ua tae mai te hoê tapura o te fetii pohe i ni'a i ta'u airaa maa. Ua tai'o to'u metua hoovai i te papa'iraa e i teie nei, te tiaturi ra oia e, ua haapii te Faaora, na roto i te aposetolo Paulo, i te haapiiraa tumu no te bapetizoraa o te feia pohe.

Ua fafau te Atua e rave rahi haamaitairaa faahiahia e rave i teie ohipa faaoraraa. Ua ite au e parau mau te reira. ■

Seda Meliksetyan, Armenia

Ua parau mai to'u metua hoovai e, e ere te bapetizoraa no te feia pohe i te haapiiraa tumu na te Mesia, e mea râ ua hamani mai te mau Momoni.

I HEA E ROAA AI IA'U TE HOÊ VE'A MAI TEIE ?

I ni'a te hoê tere to matou te utuafare mai Nevada, te mau Hau Amui no Marite, haere i Alaska, te mau Hau Amui no Marite, ua haamata vau i te hoê paraparauraa e te hoê vahine rahi e te nehenehe e te au i te parahiraa tapiri noa mai.

Ua ani mai oia e, te haere ra vau i hea, e ua pahono atu vau ia'na e, te haere ra matou i Juneau, i Alaska, no te farerei i ta maua tamaiti e to'na utuafare. Ua parau mai oia no Las Vegas oia. E i reira, ô mai nei te aau mihi, ua faaite mai oia e, te haere ra oia i Juneau no te farerei i to'na fetii hoovai e no te faatupu i te hoê pureraa haamana'oraa no ta'na tane, ta'na i faaipopo a 20 matahiti te maoro. No pohe noa mai oia i te ma'i mariri aitaata.

Ua hi'o noa vau ia'na ma te mana'o e, e mea fana'o roa ia vau ua ite au i te opuaraa no te faaoraraa e ua riro vau ei rave ohipa i roto i te hiero no Las Vegas Nevada. Ua feruri au eaha râ ta'u e nehenehe e rave no te faateitei i to'na mana'o.

I tera ra taime, mai te ta'iraa oê, ua haamana'o atura vau i te hoê faahitiraa a te peropheta Iosepha Semita ta'u i opere i roto i te Sotaiete Tauturu. I to'na faanahoraa i te Sotaiete Tauturu, ua faaite oia e e « ma'ue atu ia ratou no te tauturu i te taata êê ; e manii ratou i te hinu e te uaina i ni'a i te mafatu mamae o te taata hepohepo ; e e tamaro ratou i te mau roimata o te otare e e faaoaoa ratou i te aau o te vahine ivi » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* [2007], 514).

Ua hi'o faahou atura vau ia'na. Ua ite atura vau taua taata êê ra i

Ua feruri au eaha râ ta'u e nehenehe e rave no te faateitei i te mana'o o teie vahine, ta'na tane tei pohe aita i maoro a'enei.

roto i te oto, taua vahine ivi ra e te aau mauui. Ua haamana'o a'era vau ua tai'o vau i te *Ensign* i na mua a'e i tera ra mahana. Tei roto te tahi mau parau ve'a faateitei mau ta'u i mana'o e horo'a ia'na i te tahi faaitoitoraa e tamahanahanaraa.

Ua faaitoito vau, ua hohora i te ve'a i te hoê parau pia ma te ani ia'na ia tai'o i te reira. Ua hi'o noa vau ia'na e ua maere au i te mea ua tai'o oia i te mau reni tata'itahi – ma te hinaaro mau. I te otiraa, ua tai'o oia i te tahi faahou parau.

E au ra e, ua haaputapu ihoa te mea ta'na i tai'o i to'na aau. Ua tuu oia i te ve'a i to'na mafatu e ua tamārô i te pape mata.

« I hea e roaa ai ia'u te hoê ve'a mai teie ? » Ua ani mai oia. Parau atura vau ia'na e, e nehenehe ta'na e tape'a na'na te reira. E ua tai'o faahou â oia.

I to matou taeraa i Juneau, ua haru mai oia i to'u rima, ua hi'o i roto i to'u mata e ua parau mai, « Mauruuru ia oe ».

E haapiiraa rahi ta'u i haapii na roto i tera ohipa. Te faaatihia nei tatou e te taata êê ma te aau mauui te hinaaro i te hoê parau mārû faaitoito e o te hinaaro ia ite mai i te mea ua ite tatou te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. ■

Sharon Rather, Nevada, te mau Hau Amui no Marite

*Te tahi mau taime e titauhia
ia faaru'e i te mea maitai no
te mea maitai a'e.*

MA'ITI I TE TUHAA maitai a'e

Na Matthew D. Flitton

Te mau ve'a a te Ekalesia

I te hoê mahana, ua faa-hiti-mahuta roa o Zoltán Szücs no Szeged, i te fenua Hongrie, i to'na orometua hoeraa vaa initia ma te parau ia'na e, eita oia e reva'tu no te tata'u i te fenua Heremani.

« Hoê ia mahana e to'u bapetizoraa, no reira ua pahono atu vau, aita », te na reira ra Zoltán.

17 matahiti to'na e ua upootia Zoltán e rave rahi tata'uraa hoeraa vaa initia. E tuaro au maitai te reira i Hongrie, e o Zoltán te tahi aito – e aito mau te nehenehe e faariro roa i te reira ei toro'a no'na. Hau atu â te faaotiraa e ma'iri oia i te haere i te hoê tata'uraa, e riro Zoltán i te haapae roa ino i te hoeraa vaa initia. E ohipa maitai a'e ta'na ia rave.

Ua riro te hoeraa vaa initia ei ohipa maitai na Zoltán. I te roaraa o na matahiti na muri i to'na orometua, ua haapii oia i te haavîraa i to'na iho tino, te haapa'oraa i te faueraa e te ohipa. Ua haapii atoa Zoltán ia haapae i te mau raau e te mau peu e haafifi i to'na aravihi rahi. E ere i te oraraa ohie ; e oraraa otahi, e ia haere noa'tu i tera toro'a ra, e taime rahi atu â ia e tuu atu. No te toro'a maona, e 12 hora ohipa i te mahana hoê e e tata'uraa i te Sabati.

« Tei ni'a noa te rahiraa o to'u taime i te hoeraa vaa initia », te parau nei o Zoltán. « Aita e taime faafaearaa ta'u.

No reira, ua vaiho vau e rave rahi ohipa i rapae i to'u oraraa ».

Tera te tumu ua faaoti o Zoltán e, eita e nehenehe ta'na e tuu ia'na iho i roto i te evanelia ma te rave atoa i te hoeraa vaa initia. I te matahiti 2004 ua parau oia i to'na orometua eita oia e rave faahou i te hoeraa vaa initia.

I te omuaraa o taua matahiti ra, te haamata ra te mau misionare i te haapii i te metua vahine o Zoltán. Aita oia e amui atu i te mau haapiiraa. Ua farii au ore noa oia i te titauraa a to'na metua vahine ia haere mai i to'na bapetizoraa. Ua putapu râ to'na aau i te taime ihoa ua tomo oia i roto i te fare pureraa. Ua farii Zoltán e farerei i te mau misionare, te hoê tumu, no te mea te faahoho'a ra oia ia'na i ni'a ia raua.

« E mea taa ê te mau misionare i to'u hi'oraa no te mea e taata raua e ora nei i te faatureraa teitei a'e », te parau nei oia.

No te faatureraa teitei roa ta Zoltán e ora noa nei ei taata hoe vaa initia, ua farii ohie oia i te mau haapiiraa o te evanelia ma te faufaa rahi. Ua bapetizohia oia e piti ava'e i muri mai.

I te taime matamua, ua mana'o oia e, e roaa ia'na e rave noa i te hoeraa vaa initia ma te ore e haere i te mau tata'uraa i te Sabati. No te mea râ e, e taata oia, ia fafau ana'e ia'na i te hoê ohipa e aore râ i te hoê hororaa, e hinaaro ihoa oia ia rave maitai i te

reira, ua faaoti atura oia e haapae roa i te hoeraa vaa initia.

Ua tamata oia i te hoê taime e hoe i te vaa ei ohipa arearea noa i muri mai te bapetizoraa. Ia na reira oia, ani atura to'na orometua ia'na ia tauturu i roto i te haapiiraa i te tahi pu'eraa ma te faanaho atoa i te mau tere, eita pai oia e tata'u faahou. Aita râ oia i hinaaro e rave i te fafauaraa e te hoeraa vaa initia – e te tahi atoa'tu ohipa – e nehenehe e faaatea ia'na i te e'a o te ti'araa pîpî.

No reira ua vaiho Zoltán i ta'na hoe e ua fafau ia'na iho i te taviniraa i te Ekalesia, e faaotiraa te reira e faahaamana'o ra i ta te peresideni Howard W. Hunter (1907–95) i rave a faaipoipo ai oia. E taata faata'i upaupa aravihi roa te peresideni Hunter e ahuru ma piti rahiraa upaupa ta'na i ha'uti. I te mau pô e ha'uti oia i roto i te hoê pûpû upaupa, teie noa râ, te oraraa o te feia e ha'uti ra e o'na, aita ia e tu'ati nei i te mau faatureraa o te evanelia. No reira ua haapae te peresideni Hunter i ta'na mau upaupa ma te tatara noa mai i te mau taime himeneraa a te utuafare.¹

Mana'ona'o noa Zoltán i te hoeraa vaa initia, tera râ te vai ra to'na ite e, puai roa to'na au i te hoeraa vaa initia e e nava'i roa no te ume, e peneia'e no te upootia roa, i ni'a i to'na here i te Fatu ahani e e tapiri rahi noa oia i tera tu'aro.

No Zoltán Szücs, no Szeged, Hungary, ua faaru'e oia i te hoeraa vaa initia ia rahi mai to'na taime no te evanelia.

E tano atoa teie parau tumu i te ohipa atoa e faatea e ia tatou i te taata ua hinaaro te Atua ia riro tatou. No tatou paatoa, e riro te tereraa na roto i te oraraa ei mea maitai a'e mai te peu ua ere te tahi mau mea – noa'tu pai e, e mea maitai te reira – aita atura ia e to tatou ora mure ore e fifi no te fana'oraa i te reira.

« Ua riro mai te Ekalesia ei oraraa no'u », te parau nei Zoltán. « No to'u iteraa e, eita te hoeraa vaa initia e nehenehe e riro mai ei oraraa au mai te peu e, ua hinaaro vau i te faaitoito i roto i te Ekalesia, e e riro noa mai te reira ei ohipa arearea, ua ohie atura ia i te faaru'e atu. Ei monoraa, ua hinaaro vau i te Metua i te Ao ra ei tutonuraa no'u ».

Ua haamata Zoltán i te tuatapapa i te evanelia mai taua puai ra ta'na e tuu i roto i ta'na mau ohipa. Ua tuu oia i te opuaraa e tavini i te hoê misioni. Ua hinaaro oia ia faaea i roto i to'na fenua e haapii ai ia vetahi e.

Ua tavini oia i Hongrie e i teie nei te ohipa ra oia i te fare haapiiraa tuarua ei orometua haapii reo peretane. Te tamau noa nei oia i te faa'iro i te evanelia ei ohipa matamua no'na. « Te vai ra te tahi mau ohipa e ti'a ia tatou ia faaru'e no te mea tei ni'a te reira i te e'a o te Atua », te parau nei oia. « E mea ohie ia faaru'e i te ino i te taime ua ite tatou e, e mea ti'a roa ia tatou. Pinepine roa tatou i te ore e ite afea e ti'a ai ia tatou ia faaru'e i te hoê mea maitai no te mea maitai a'e. Te mana'o nei tatou e, eita te reira i te mea ino, e roaa noa ia tape'a noa mai e pee ato'a tu i te opuaraa e te Atua ». Ua ite râ Zoltán e, e ti'a roa ia faaru'e i te maitai mai te peu e tape'a te reira ia tatou ia pee i te opuaraa a te Atua no tatou. ■

NOTA

1. Hi'o Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 81.

«Nahea vau ia faataa i to'u hoa e, no te aha te ofatiraa i te ture no te viivii-ore e riro ai ei mana'o hape?»

Ua hinaaro te Metua i te Ao ra ia oaoa tatou e ia vai ti'amâ no To'na Varua, no reira, ua horo'a mai Oia ia taotu i te mau faaueraa no te tauturu ia tape'a i to tatou mau mana'o, ta tatou mau parau e ta tatou mau ohipa i roto mai i te mau otia tano. E tauturu te ture no te viivii-ore ia tape'a i te mana no te fanauraa i roto i te mau oti'a no te faaipoiporaa. Te hoê tumu ua faaue Oia e, ia rave-noa-hia te mana no te fanauraa i rotopu noa i te tane e te vahine, no te mea ia « e ti'araa to te mau tamarii ia fanauhia i roto i te faaipoiporaa ».¹

E nehenehe ta outou e horo'a atu i to outou hoa i te hoê nene'iraa *No te Puai o te Feia Apî*. Te horo'a nei te reira e rave rahi tumu no te aha e mea maitai ia haapa'o i te ture no te viivii-ore : « Mai te mea e, e mea viivii-ore outou i te pae no te apeni, te faaineine ra ia outou ia outou iho no te rave e no te haapa'o i te mau fafaueraa mo'a i roto i te hiero. Te faaineine ra ia outou ia outou iho no te patu i te hoê faaipoiporaa puai e no te faatae mai i te tamarii i roto i te ao nei ei tuhaa no te hoê utuafare mure ore e te here. Te paruru ra ia outou ia outou iho i te mau ati pae varua e e te mau ati o te feruriraa, o te tae mai ho'i na roto i te raveraa i te mau faaiteraa o te apeni i rapae i te faaipoiporaa. Te paruru atoa ra ia outou ia outou iho mai te mau ma'i iino. Mai te mea e, e vai viivii-ore noa outou i te pae no te apeni, e tauturu te reira ia outou ia tapea i te ti'aturi e te oaoa mau, e e haamaitai te reira i to outou aravihi ia rave i te mau faaotiraa maitai i teie nei e i te mau mahana a muri a'e ».²

Te hiero

E opuaraa hanahana ta te Metua i te Ao ra no tatou paatoa, e e faati'ahia te reira opuaraa i roto i te hiero. E mea ti'a ia vai ti'amâ tatou no te tomo i roto i te hiero ia nehenehe to tatou utuafare ia taatihia e a muri noa'tu. E ora faahou tatou e to tatou Metua i te Ao ra, e hau atu râ, e farii tatou i te popou hope ore, o ta te parau-ti'a ore e ore e farii.

Alofa M., 18 matahiti, Samoa

Faaipoiporaa e utuafare

Te faaitoitohia nei tatou ia vai mâ i te pae no te apeni ia nehenehe ia tatou ia ti'amâ no te tomo i roto i te hiero ma te tape'a i te mau fafau-

raa mo'a. Ia pee tatou i te ture no te viivii-ore, ua nehenehe atura ia ta tatou e patu atu i te faaipoiporaa e te utuafare puai no ananahi. Te tere noa nei Satane no te faahema ia tatou, na roto râ i te pure, te mau papa'iraa mo'a e te mau hoa maitai, e nehenehe ta tatou e upootia i te reira.

Resty M., 16 matahiti, Philippines

Te mau faahopearaa ino

Te vai nei e rave rahi faahopearaa ino no te ofatiraa i te ture no te viivii-ore, aita râ te taatoaraa e haapiihia nei i roto i te hoê piha haapiiraa no te ea. E faatea e te ofatiraa i te ture no te viivii-ore i te Varua i rapae i to outou oraraa, e haapêpê i te feia na piha'i iho ia outou e e faatupu i te mana'o ino no outou iho. Teie te tahi mana'o, te mata'ita'iraa i te hoê video no Moromona Messages, te upoo parau « Chastity: What Are the Limits ? » [i ni'a ia youth.lds.org i roto i te reo peretane, potutara e paniora].

Matthew T., 17 matahiti, Utah, te mau Hau Amui no Marite

Oraraa mâ e faaturaraa

Na roto i te peeraa i te ture no te viivii-ore, e vai mâ noa tatou i te mata o te Atua, e faatura tatou ia tatou iho e e tauturu atoa tatou i te tahi mau pu'eraa ia faatura ia tatou. Ia haapa'o tatou i te ture no te viivii-ore, ua faaite ia tatou e, e mau tamarii tatou na te Atua e te turu nei tatou i te mau faatureraa teitei. E ape tatou i te tatarahaparaa. Ia faaroo tatou i to tatou Metua i te Ao ra, no ni'a ihoa râ i teie ture, e oaoa rahi a'e to tatou oraraa i ni'a i te fenua nei e i te ao no a muri mai.

Alyana G., 19 matahiti, Philippines

Ua opuahia te mau pahonoraa no te tauturu e no te hi'oraa, e ere ei mau faaiteraa mana no te haapiira tumu a te Ekalesia.

Te hoê horo'a mo'a

Ahani e, ua rave-ata-noa-hia te horo'a no te fanauraa, e faairohia ia teie horo'a rahi a te Atua ei mea mâtau noa. E ere te hoê horo'a i te mea faahiahia mai te peu eita te taata ta oe e horo'a i te reira e feruri i te reira ei mea taa ê. E ti'a roa i te hoê taata ia rave i te mana fanauraa mai te hoê mea mo'a ; no te mea ho'i e, e hiero tatou paatoa na te Atua e e mea ti'a ia vai atuatu e te mâ mai te hoê hiero.

Jaron Z., 15 matahiti, Idaho, te mau Hau Amui no Marite

Te Varua ia tatou nei

Ia vai mâ outou i te hara nei, e rahi a'e to outou oaoa e e haamaitahia outou. Mai te hiero ra to tatou mau tino, e no te Metua i

te Ao ra « aore oia e parahi i te hiero viivii » (Alama 7:21). No reira, ia vai mâ tatou i te hara nei, e parahi mai te Varua i piha'i iho ia tatou.

Maryann P., 14 matahiti, Arkansas, te mau Hau Amui no Marite

Te mau uiraa faufaa

A pahono i te uiraa a to outou hoa na roto i te aniraa i te tahi mau uiraa : « Eaha'tura ia ahani e, e hoa faaipoipo ta oe e mata'ita'i ra ia oe ? » Te taata atoa ta'u i ite e, ua ofati i te ture no te viivii-ore, ua tatarahapa i muri iho. « Eaha'tura ia ahani e tamarii ta oe e ani mai oia e, ua ofati anei oe i te ture no te viivii-ore ? » Titauhia to outou hoa ia haapii i te faufaa rahi o te ture no te viivii-ore i teie nei, na mua a'e e ani mai te hoê tamaiti e aore râ tamahine i teie uiraa. Titauhia ia vai atuatu outou e ia vai mâ no te arata'i i hoê oraraa oaoa e te ora maitai ma te mana'o hapa ore i te ture mo'a tei ofatihia.

Robyn K., 13 matahiti, Utah, te mau Hau Amui no Marite

Te peu mâ e te viivii-ore

E mea au na te Fatu te peu mâ e te viivii-ore, e e ti'a i te mau mea atoa e tupu i to'na taima ti'a. E faaueraa na te Fatu te ture no te viivii-ore.

Te pure e te hoaraa o te Varua, o te ano'iraa maitai roa ia no te ite mai e, e haamaitairaa te vai-viivii-ore-raa.

Selene R., 18 matahiti, Nicaragua

I roto i te faaipoiporaa

E faataa atu vau i to'u hoa e, e mana'o hape te ofatiraa i te ture no te viivii-ore no te mea, ua faati'ahia te mana no te fanauraa no te feia faaipoipo ana'e. Ia ofati tatou i te ture no te viivii-ore, e faaatea ê te Varua Maitai i to tatou oraraa.

Augustina A., 15 matahiti, Ghana

TE MAU NOTA

1. « Te utuafare : E poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
2. *No te Puai o te Feia ApĪ* (buka iti, 2011), 35.

E HAAPÊPÊRAA RAHI TE OFATIRAA I TE TURE NO TE VIIVII-ORE

« I roto i te fafauuraa vai maoro no te

faaipoiporaa, te faati'a nei te Fatu i te tane e te vahine ia rave i te mau mana mo'a no te fanauraa na roto i to te reira here e te nehenehe i roto i te mau oti'a Ta'na i tuu... »

« E teie nei râ, ua opanihia teie mau raveraa o roto e te Fatu na rapae i te fafauuraa vai maoro ia'na iho i roto i te faaipoiporaa no te mea e haafaufaa iti a'e te reira i Ta'na mau opuaraa. I roto i te fafauuraa mo'a no te faaipoiporaa, e riro ai teie mau taamura mai te au i Ta'na opuaraa. Ia tamatamatahia na roto te tahi atu faanahoraa, ua pato'i ia te reira i To'na hinaaro. E faatupu te reira i te mau iui papû i te pae no te hiro'a e te varua. Noa'tu â pai aita te mau taata rave e ite ra i te tupuraa o te reira i teie nei, e ite ihoa ratou ananahi. E faati'a te viivii apeni i te hoê opani i mua i te faa'ururaa o te Varua Maitai ».

Elder Richard « G. Scott no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, *Making the Right Choices*», *Ensign*, Novema 1994, 8.

TE UIRAA E TUPU MAI

« Eaha ta'u e ti'a ia rave ia mahuta mai te hoê tumu parau i te haapiiraa e e tumu parau e pato'i ra i te mau haapiiraa o te evanelia, mai te haamaruaraa tamarii ? »

A hapono mai ta outou pahonora a mua i te 15 no me i ni'a ia liahona@ldschurch.org e aore râ na roto i te fare rata i :

Liahona, Questions & Answers 5/13
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA

E nehenehe i te mau pahonora e neneihia no te roa e aore râ no te maramarama.

Teie te haamaramaramaraa e te parau faati'a e titauhia i roto i ta outou rata uira e aore râ ta outou rata : (1) te taatoaraa o te i'oa, (2) te tai'o mahana fanauraa, (3) te paroita e aore râ te amaa, (4) te titi e aore râ te mataeinaa, (5) ta outou parau faati'a papa'ihia, e mai te mea e, tei raro mai to outou matahiti i te 18, te parau faati'a papa'ihia a to outou metua (e faati'ahia te rata uira) no te haaparare i ta outou pahonora e te hoho'a.

Na te peresideni
Thomas S. Monson

NAHEA E TAVINI I ROTO I TE MAU PIIRAA A TE AUTAHU'ARAA

Ua feruri maite a'enei outou i te faufaa o te hoê varua taata ? Ua feruri a'enei outou i ni'a i te **faito puai** tei roto ia tatou tata'itahi ? Ua haere a'enei au i te hoê amuiraa tīti i reira to'u peresideni tīti tahito o Paul C. Child huriraa i te api no Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 18 e ua haamata atura i te tai'o mai : « A haamana'o na e e faufaa rahi to **te mau varua taata** i to te Atua hi'oraa mai » (irava 10).

Ua ani atura te peresideni Child e, « Eaha te faufaa o te hoê varua taata ? » Aita oia i ani i te hoê episekopo, te peresideni tīti e aore râ te hoê melo apooraa teitei no te pahonora. Aita, ua ma'iti oia i te hoê peresideni no te pūpū peresibutero.

Vai mû noa taua taata ra ma te hitimaue mai te huru ra e, ua mo'e a muri atu to'na reo e i muri iho ua parau mai, « Te faufaa o te hoê varua taata, o te **hiro'a ia ia riro mai ei Atua** ».

Feruri maite a'era te amuiraa atoa i teie pahonora. Ua rave noa te

peresideni Child i ta'na a'oraa, no'u nei râ, ua tamau noa ia i te mana'o-na'o i teie pahonora faaûru.

Ia tapapa, ia haapii e ia haaputapu i te mau varua tao'a rahi ta te Metua i faaineine no Ta'na poro'i, o te hoê hopoi'a rahi roa ia. Varavara roa te manuiaraa i te hoê ohipa ohie. Tei mâtauhia, e tupu na mua te **roimata, te mau tamataraa, te tiaturiraa e te iteraa papû**.

Tei roto te haapapûraa a te Fatu te tamahanahanaraa na te mau tavini a te Atua : « Tei pihai atoa iho ia vau ia outou » (Mataio 28:20). Te turu nei teie fafauaraa hanahana ia outou e au mau taea'e no te Autahu'araa a Aarona tei piihia i te mau ti'araa faatere i roto i te mau pūpū diakono, haapii e tahu'a. Te faaitoito nei te reira ia outou i roto i ta outou faaineineraa ia tavini i roto i te aua misioni. E tamahanahana te reira ia outou i tera mau taime haaparuparu, e topa mai i ni'a ia tatou paatoa.

« No reira, **eiaha e rohirohi i roto i te ohipa maitai** », te parau nei te Fatu, « no te mea te haamau atu nei outou i te niu no te hoe ohipa rahi roa. E na roto i te mau mea iti nei e tupu mai ai tei rahi roa ra.

Inaha, te titau nei te Fatu i te aau e te mana'o anaanata» (PH&PF 64:33-34). **O te faaroo auraro, te tiaturi tamau e te hiaai rahi** te mau tapa'o tamau no ratou e tavini nei i te Fatu ma ratou aau atoa.

Ia mana'o noa'itu te hoê taea'e e faaroo nei i to'u reo e, aita i ineine, aita e aravihi no te pahono i te hoê piiraa ia tavini, ia faatusia, ia haamaitai i te oraraa o vetahi ê, a haamana'o i teie parau mau : « **Te taata e pii te Atua, e faaaravihi atu te Atua** ». ■

No roto mai i te a'oraa no te amuiraa rahi no te ava'e Eperera 1987.

NAHEA OUTOU I TE FAAOHIPARAA I TE REIRA ?

« Te iteraa e, tei to'u pae te Fatu, na te reira e tauturu nei ia'u ia haamana'o no te aha vau e haere nei i te misioni : no te tavini i te Fatu ma te faatae mai ia vetahi ê i to tatou Faaoara, o Iesu Mesia. Ua ite au e, eita Oia e faahaere ia'u na roto i te mau mea eita e maraa ia'u i te taime tei roto vau i ta'u misioni ».

**Dilan M.,
Utah, te mau
Hau Amui
no Marite**

HIOHIO FAAOHIO'ARAA NA CODY BELL © IRI

E UI ATU I TE FATU

I to'u 15 matahiti, ua here au i te hoê tamahine i roto i ta'u piha haapiiraa e ua hinaaro roa vau e arapae ia'na. Ua nehenehe mau oia, e teie noa râ, te feruri noa ra vau e ti'a anei ia ani ia'na na mua to'u 16 matahiti. Ua haamana'o atura vau ia Alama 37:37, te parau nei, « E ui atu i te Fatu i te mau mea atoa ta oe e rave ra, e na'na hoi oe e arata'i i te maitai ». No reira, tera ta'u i rave. Ua pure au e ua tia'i e rave rahi mahana i te pahonora a te Fatu na mua i te rave i te hoê faaotiraa.

I te hoê mahana i te pureraa, ua ani mai to'u episekopo ia'u i roto i te hoê piha e ua ani mai ia paraparau vau i te Sabati e haere mai nei. Ua ite outou eaha te tumu parau? Eiaha e arapae na mua a'e i te 16 matahiti. Ua mana'o vau te reira te pahonora a te Fatu ia'u nei, oia ho'i, aita te pahonora. Nahea pai ia vau e haapii atu i te hoê mea aita vau i rave?

No to'u uiraa i te Fatu, ua nehenehe atura ia'u ia haapii i te hinaaro o te Fatu no to'u oraraa e no te ma'ue ê atoa'tu i te faahemaraa. Ua ite au e, ia ui tatou i te Fatu, e parau mai Oia ia tatou i To'na hinaaro e haamaitai-rahi-hia tatou.

Eduardo Oliveira, Ceará, Brazil

TA'U PAPA'IRAA MO'A AU ROA'E

TE PARAU HAAPIIRAA E TE MAU PARAU FAFAU 24:8

E faatae mai teie papa'iraa ia'u i te mana'o au ia tere au na roto i te hoê tamataara no te mea te parau nei te reira, « te piha'i iho ia vau ia oe, e tae noa'tu i te hopea o to oe pue mahana ». Te auraa no'u nei, ia imi au la'na, e ti'a noa mai te Metua i te Ao ra i reira e tae noa'tu i te hopea o to'u oraraa.

Alex Ortiz, Nuevo Casas Grandes, Mexico

TE MANA O TE TARAEHARA

I to te mau misionare haapiiraa ia'u, te tumu parau rahi no ta ratou mau haapiiraa, no ni'a noa ia ia Iesu Mesia e Ta'na Taraehara. Ua tatara mai ratou e, e tao'a horo'a te Taraehara na Iesu Mesia no tatou paatoa. E tao'a horo'a ta tatou e nehenehe e faaohipa i roto i to tatou oraraa o te mau mahana atoa ia faaruru tatou i te mau tamataara e aore râ ia hara tatou. Na te mana o te Taraehara e faateitei, e rapaau e e tauturu ia tatou no te ho'i mai i te e'a afaro e te pirihao e arata'i nei i te ora mure ore.

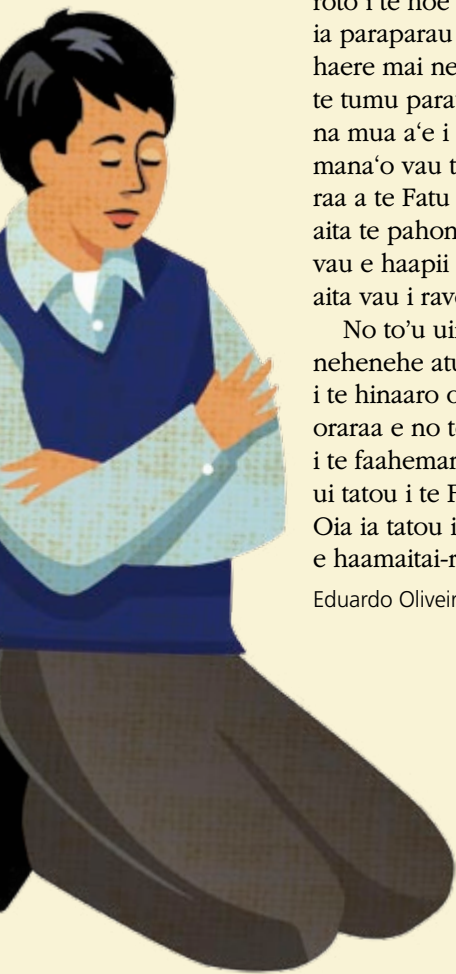

A faaite noa mai ai te mau misionare i te reira, e mana'o puai tei faaite mai ia'u e, e parau mau te reira, e ua faaoti au e tomo i roto i te Ekalesia.

I muri iho, ua faaoti atoa vau e tavini i te hoê misioni no te mea ua hinaaro vau e tauturu i te tahi mau pu'eraa no ni'a i taua tao'a horo'a faahiahia ra. Na roto i te haapiiraa e te faaiteraa i te Taraehara, ua ite au ia vetahi ê i te tauraa i te huru oraraa apî. Ua tae mai te tauraa hope, eiaha noa na roto i te faaroora no ni'a i te Taraehara, na roto atoa râ i te faaohiparaa i te reira i roto i to'u oraraa.

Ua ite au e, e parau papû te Taraehara. Ia titau tatou i te reira mana i roto i to tatou oraraa, noa'tu te ohipa e faaruru nei, e haapa'ohia te mau mea atoa e e tupu mai te oaoa.

Ioriti Taburuea, Kiribati

Bibilia Mo'a

Te Buka a Moromona

NO TE AHA TO
TATOU HINAARO I TE

BUKA A MOROMONA

Eani paha te tahi mau taata ia outou e, no te aha to tatou hinaaro i te Buka a Moromona, te vai nei ho'i te Bibilia. Te parau mau, ua faaite papû Iesu Mesia e, e tupu mai te reira (hi'o 2 Nephi 29:3). E rave rahi tumu no te aha e mea faufaa te Buka a Moromona i to tatou anotau (ei hi'oraa, hi'o 2 Nephi 29:7–11). Teie rii noa te tahi maa tumu no te aha e mea faufaa mau.

Te tahi faahou ite no Iesu Mesia

Te faaite ra te mau papa'iraa mo'a ia tatou i te hoê hoho'a faanahoraa no te faaahiparaa i te mau ite rau no te faati'a i te parau mau i roto i te Ekalesia a te Mesia. E afa'i mai te Buka a Moromona i te ite piti tapiri i te Bibilia ei iteraa papû no ni'a i te Mesia. No Elder Mark E. Petersen (1900–84) no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, ua parau

NA ITE TOOPITI

« Te Bibilia o te hoê ia ite no Iesu Mesia, e te Buka a Moromona o te tahi atu ia ite. No te aha e mea faufaa roa te piti o te ite? E nehenehe i teie nei faahoho'araa e tauturu : I ni'a i te hoê api parau e hea rahiraa reni afaro e nehenehe ta outou e huti mai roto mai i te hoê noa pereota? Te pahonoraa e mea rahi roa ia. A feruri na no te hoê noa taime, e teie pereota o te Bibilia ia, e te mau hanere reni afaro te hutihia na roto mai i taua pereota ra o te mau tatararaa huru ê ia no te Bibilia, e te tatararaa tata'itahi o taua mau tatararaa ra o te hoê ia ekalesia taa ê.

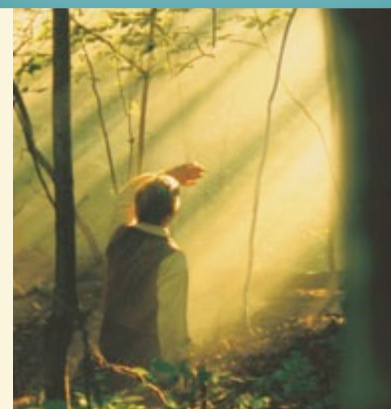
« Eaha ia te tupu, mai te mea te vai ra i ni'a i taua api parau ra hoê faahou â pereota o te faahoho'a i te Buka a Moromona ? Ehea ia rahiraa reni afaro e nehenehe ta outou e huti i rotopu i na pereota e piti – te Bibilia e te Buka a Moromona? Hoê ana'e ia. Hoê ana'e ia tatararaa no te mau haapiiraa tumu a te Mesia o te matara mai na roto i te iteraa o teie na ite toopiti.

« Te ti'a noa nei â te Buka a Moromona ei ite no te haapapûraa, haamaramaramaa, faatahoêraa i te mau haapiiraa tumu i haapiihia i roto i te Bibilia ».

Elder Tad R. Callister no te peresideniraa no te Hitu Ahuru, « Te Buka a Moromona – e Buka no ô mai i te Atua ra », Liahona, Novema 2011, 75.

TOMO MAI I ROTO I TE PARAPARAURAA

I te roaraa o te ava'e eperera, e tuatapapa outou no ni'a i te Taivaraa e te Faaho'i-faahou-raa mai i roto i te mau pūpū autahu'araa e te mau piha Feia Apī Tamahine e te Haapiiraa Sabati (mai te mea te vai ra i ta outou paroisa e aore rā amaa te mau haapiiraa apī i roto i to outou reo). Ua riro na te taerara o te Buka a Moromona ei tuhaa faufaa no te Faaho'i-faahou-raa mai. I muri iho te tai'oraa i teie parau ve'a, a feruri na, nahea to outou oraraa i te vai taa-ê-raa maoti te Buka a Moromona. E nehenehe ta outou e papa'i i to outou mau mana'o i roto i ta outou buka aamu e a feruri e, e faaite atu i te reira ia vetahi ê na roto i te faaite-papū-raa i te fare, i te purerara e aore rā i ni'a i te rave'a sotiare i ni'a i te Itenati.

oia e, « Te tumu matamua roa no te fana'oraa i te Buka a Moromona, oia ho'i ia, mea na roto i te reo o na ite e piti e aore rā toru te mau mea atoa e faati'ahia ai. (Hi'o 2 Kor 13:1.) Te vai nei te Bibilia ; te vai atoara te Buka a Moromona. Ua riro raua na reo toopiti – e piti buka papa'iraa – no roto mai e piti nunaa tahito e te taa ê, toopiti atoa e faaite papū nei no te huru atua o te Fatu ia Iesu Mesia ». ¹ Ua parau faahou mai te peresideni Ezra Taft Benson (1899–1994), « Eiaha e mo'ehia ia tatou e, na te Fatu Iho i horo'a mai i te Buka a Moromona ei ite matamua No'na ». ²

Te îraa o te Evanelia

Ua ite tatou e, « te reira mau mea papū ra e te faufaa, o tei iriti-ê-hia mai roto i te » Bibilia na roto i te mau tau (1 Nephi 13:40). Te haapapū nei te Buka a Moromona i te haapiiraa tumu a te Mesia ma te afa'i faahou mai te îraa o te evanelia i ni'a i te fenua nei (hi'o 1 Nephi 13:38–41). Ei hi'oraa, te tauturu nei te Buka a Moromona ia tatou ia ite e, e ti'a i te bapetizoraa ia ravehia ma utuhi i raro i te pape (hi'o 3 Nephi 11:26) na reira atoa, aita e titauhia ia bapetizohia te mau tamaririi (hi'o Moroni 8:4–26).

E papa nui no te Ekalesia tei faaho'i-faahou-hia mai

Ua haapapū Iosepha Semita e, o te Buka a Moromona te « ofa'i fana no to tatou faaroo ». ³ Ua ite ana'e tatou i te reira, eita atura ia tatou e tapitapi te mana'o i te tu'atiraa o te faanahoraa o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te 6 no eperera 1830, 11 noa mahana i muri mai te puhara-matamua-raa te Buka a

Moromona ei buka hoo i te 26 no mati 1830. Aita te Ekalesia i faanahohia e tae roa mai te ineineraa o te papa'iraa ofa'i fana no ta'na mau melo.

E haamaitairaa i roto i to tatou oraraa

No ni'a i Buka a Moromona, ua haapii Iosepha Semita e, « e haafatata'tu te hoê taata i te Atua na roto i te haapa'oraa i ta'na mau faauerara i te tahi noa'tu buka ». ⁴ E mana to te reira no te tau i te oraraa – i to outou atoa e i to te feia ua horo'a outou i te Buka a Moromona. No te peresideni Henry B. Eyring, Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua, ua faaite papū oia e, « E mea papū rā te mana o te Buka a Moromona i ni'a i to outou huru taata, to outou mana e to outou itoito ia riro ei ite no te Atua. E faateitei, e arata'i e e faaitoito te haapiiraa tumu e te mau hi'oraa itoito i roto i taua buka ra ia outou ... E faatupu ia te tai'oraa i te Buka a Moromona na roto i te pure i te faaroo i te Atua te Metua, i Ta'na ra Tamaiti Here, e i Ta'na ra evanelia. E faatupu ia te reira i to outou faaroo i te mau peropheta a te Atua, no mutaa ihora e no teie anotau ... E nehenehe te reira e haafatata'tu ia outou i te Atua hau atu i te tahi atu buka. E nehenehe te reira e haamaitai atu â i te hoê oraraa ». ⁵ ■

TE MAU NOTA

1. Mark E. Petersen, « Evidence of Things Not Seen », *Ensign*, Me 1978, 63.
2. *The Teachings of Ezra Taft Benson* (1988), 204.
3. Iosepha Semita, i roto i te omuaraa no te Buka a Moromona.
4. Iosepha Semita, i roto i te omuaraa no te Buka a Moromona.
5. Henry B. Eyring, « Te hoê ite », *Liahona*, Novema 2011, 69–70.

TE TUPURAA I TE
VAHI REPO MAITAI:
TE FEIA APÎ FAAROO I

Na Cindy Smith

UGANDA

I to ratou fariiraa e i to ratou oraraa i te evanelia a Iesu Mesia, ua ite noa te feia apî i Ouganda i te faaroo e te tiaturiraa i te tupuraa na pihai iho ia ratou.

I te pû mau no Afrita Hitiaa o te râ, ua haamaitahia te fenua nehenehe ra Ouganda i te mau aivi ua î i te tō e te tumu mai'a – na reira atoa i te feia apî ua ineine ia farii e ia ora i te evanelia a Iesu Mesia.

Ua faanahohia te tîti matamua no Ouganda i te matahiti 2010. Te tupu vitiviti nei te Ekalesia, e e rave rahi feia apî tamaroa e feia apî tamahine i roto i te paroisa e te amaa atoa.

Faati'a i te hoê reva, riro ei hi'oraa

Ua faaûruria te feia apî tamahine i roto i te hoê paroisa na te mau haapiiraa a te tuahine Elaine S. Dalton, peresideni no te Feia Apî Tamahine, no ni'a i te peu maitai : « Teie te taime tano no tatou ia ti'a i ni'a e ia hohora i te hoê reva ei tapa'o no te ao ma te pihua ia ho'i i te peu maitai ».¹ Ua pa'uma te feia apî tamahine i ni'a i te hoê aivi na ni'a mai i te oire ma te tahiri i roto i te reva i te reva auro ei tapa'o no to ratou auraroraa ia riro ei hi'oraa no te peu maitai. I te reo hoê, ua himene ratou « E te Mau Nunaa e » (*Te mau himene*, no. 4).

Ua tahiri teie mau feia apî tamahine i ta ratou iho mau faaturerara no te parau-ti'a i roto i te reva. Ua haapuai to ratou haapa'o maitai i to ratou iteraa papû e ua faaûru ia vetahi ê. Ua parau te tuahine Dalton e, « Eiaha roa'tu

outou e faatura ore i te mana o to outou parau-ti'a ».² E mai te hoê reva, te tahiri ra te hi'oraa o teie mau feia apî tamahine i mua i te ao atoa nei.

Mai te feia apî tamahine e rave rahi i Ouganda, e haere Sandra na raro hau i te hoê maile e tae atu i te purerara, e tauturu oia ia tamâ i te fare purerara i te mau mahana pae e haere oia i te haapiiraa evanelia (séminaire) i te mau mahana maa. I te roaraa o te hepetoma, e ti'a oia na mua i te hora 5 i te po'ipo'i no te tai'o i te mau buka haapiiraa, e ia oti, e haere oia na raro i te haapiiraa, e ho'i mai i te hoê 6 i te ahiahi. Ua ma'iri oia hoê matahiti fare haapiiraa no te fifi moni, noa'tu râ, ua faaruru oia i ta'na mau tamataraa ma

Sandra

Ni'a : Feia apî e haere amui ra i te hoê pureraa pae auahi a te tîti.

Ni'a : Susan (i ropu), e tata meho i Ouganda, ua itehia ia'na te hau e te paruru i roto i te evanelia e i teie nei, ua afa'i mai oia i to'na na taea'e e te tahi atu tamarii i te pureraa.

Ropu : Ua au na te feia apî tamahine o teie paroisa e ohipa i ni'a i ta ratou buka Faahaereraa la'u iho i mua.

Atau : Ua faaru'e Dennis i ta'na parahiraa i roto i te hoê pûpû tu'e popo no te poro i te evanelia. Oia e te tahi atu feia apî tamaroa i roto i ta'na pûpû tahu'a tei faatusia e tei upootia i ni'a i te mau tamataraa no te tavini i te hoê misioni.

te mana'o itoito : « Ua tauturu mau te evanelia ia'u ia tamau maite ma te aueue ore ».

O Sandra ana'e te melo o te Ekalesia i to'na fare, te turu râ to'na na metua i ta'na taviniraa, mai te tautururaa i te taima ua haere te paroisa e tamâ i te mau tahua o te fare tamarii otare. Te ite ra to'na utuafare nahea te evanelia i te tautururaa ia'na ia vai puai, noa'tu â te mau fifi papû ta'na e faaruru nei. I te feruriraa i ni'a i te tumu o teie puai, te parau nei Sandra e, « Ia haere au i te pureraa, e au e,

te oomo ra vau i te ahu paruru a te Atua » (hi'o Ephesia 6:11–17).

Te tahi melo faafariu apî faahou atu, o Susan ia, ua here roa oia i te Ekalesia. No Soudan mai, e ua horo mai to'na utuafare no te vëvë rahi e ua haamaitahia i te fariiraa i te mau misionare i Ouganda. Ei taata meho, ua itehia ia'na te hau e te paruru i roto i te evanelia. I te mau Sabati, e afa'i oia i to'na mau taea'e e tuahine i te pureraa, e te tahi atoa 10 tamarii e ere i te melo o te Ekalesia. I te pohe-hitimaue-raa te hoê melo o to'na utuafare, ua ho'i oia i Soudan apatoa, i reira ua tia'i oia ia faati'ahia te Ekalesia i tera mau vahi. Raua toopiti, o Susan e o Sandra e faaruru nei i te mau tamataraa, te turu'i nei râ raua i ni'a i te Atua e te oaoa nei i te mau hotu no te oraraa i te evanelia a Iesu Mesia (hi'o Alama 32:6–8, 43).

Faatusia no te tavini i te hoê misioni

Tamariiraa ihoa te feia apî tamaroa i Ouganda te haamataraa i te ha'uti i te tueraa popo, e popo hamani e te amaa rii rauu. Noa'tu â to'na apî rahi, e aravihi papû to Dennis no te tu'aro, e

ua horo'a roa mai to'na fare haapiiraa tuarua i te moni haapiiraa ia ha'uti oia i roto i ta ratou pūpū. I te otiraa ta'na haapiiraa tuarua, ua vauvau te hoē pūpū ha'uti i mua ia'na i te moni ohipa, te piha nohoraa e te moni maa. Ua tupu mau te hoē moemoea, ua ite rā Dennis e, e riro paha te reira i te

haataupupu i ta'na opuaraa ia reva i ta'na misioni i te hopea matahiti.

No te hiaai rahi o Dennis ia rave i te mea ta to'na Metua i te Ao ra e hinaaro ia'na ia rave, aita'tura oia i hinaaro ia faahemahia mai e faaea i roto i te pūpū ha'uti ia tae mai te taime no'na no te tavini i te hoē misioni. E rave rahi taata tei faahapahapa i ta'na ma'itiraa, ua papū roa rā Dennis ua rave oia i te faaotiraa tano – no'na e no te tahi pu'eraa. « No baptizo-noa-hia mai to'u na teina e piti e to'u tuahine », te parau nei oia. « Aita vau i mana'o a'e e faaroo to'u tuahine i te evanelia. Ia ite au i te Atua te rave ra i te mau semeio i roto i to'u utuafare, e horo'a te reira ia'u i te hoē tiaturiraa teatea no to'u ananahi ».

I roto i te paroisa a Dennis, te tuata-papa nei te feia apī tamaroa i te buka *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia* i te hepetoma atoa. Ua riro mai ratou i te hoē pūpū, te ohipa-hoē-raa e te mau misionare rave tamau e te afa'iraa mai

i te mau hoa i te mau pureraa no te Sabati e i te tahi atoa mau faaoaoaraa, mai te ha'uti taora popo i roto i te ete e te tu'eraa popo i roto i te hepetoma. Ua baptizoraa te mau tahua i te mau hoa e te tahi atoa ta ratou i tauturu e haapii e te mau misionare. Na roto i tera na matahiti rahi, ua haapuui teie pūpū feia apī tamaroa i te paroisa taatoa, e maha o ratou, mai ia Dennis, ua faarii i te piiraa i ia tavini i te misioni no Kenya Nairobi.

Ua pee ratou i te parau a'o a Elder David A. Bednar no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo ia « ia riro rā outou ei mau misionare hou roa outou a faa'i atu ai i ta outou mau parau misioni ».³ Ua na reira ratou na roto i te ohiparaa ei pūpū autahu'araa, te pūpū maitai roa a'e i te tahi atu pūpū.

No na misionare e maha, ua upootia ratou i te mau tamataraa no te tavini. Te faataa nei o Wilberforce e, « Fatata roa to'u tiaturiraa i te mo'e no te haereraa i te misioni [no te tino moni e aufau], ua tai'o rā vau i te Mataio 6:19–20 : 'Eiaha e haapue noa i te tao'a na outou i teie nei ao... e haapue rā i te tao'a na outou i ni'a i te ra'i.' E ma te tuutuu ore e te fafaraa ia'u iho, ua ti'a ia'u ia faaoti i ta'u opuaraa ia tavini i te hoē misioni rave tamau. Ua here roa vau i te taviniraa misionare. Aita atu â mea faahiahia i te imiraa na mua roa i te basileia o te ra'i ».

Tiaturiraa i te ananahi

Te tauturu nei te feia apī no Ouganda ia patu i te basileia i ô nei, ma te tiaturiraa rahi i te ananahi. Noa'tu e, aita e hiero i Afirita hitiaa o te rā, te tia'i nei te feia api i te taime e faaipoipo ratou i roto i te hoē hiero noa'tu to'na atea. Ua tutonu te hoē ohiparaa tīti i ni'a i te faaineineraa ia tomo i roto i te hiero, e i te hopea, ua faaite

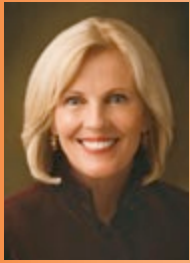
te hoē melo no te peresideniraa tīti i to'na iteraa papū : « Ua here te Atua ia outou. O outou te ananahi o te Ekalesia i Ouganda ». Ua rahi a'ena te faaūruraa a teie nau feia apī parau-ti'a.

Te faatusia nei te feia apī tamaroa e tamahine no Ouganda i te mau mea o teie nei ao no te mau haamaitairaa e vai a muri noa'tu. Ua tanu ratou i te huero no te faaroo e te faaamu nei ratou i te reira ma te aupuru rahi (hi'o Alama 32:33–37). Mai te hoē raau hotu maitai (hi'o Alama 32:42), te faaite nei te feia apī i te popou o te evanelia i teie fenua repo maitai. ■
Ua ora na Cindy Smith i Ouganda a rave ai ta'na tane i te ohipa i reira, teie nei te noho nei ratou i Utah, te mau Hau Amui no Marite.

TE MAU NOTA

1. Elaine S. Dalton, « Te ho'iraa i te peu maitai » *Liahona*, Novema 2008, 80.
2. Elaine S. Dalton, *Liahona*, Novema 2008, 80.
3. David A. Bednar, « Te riroraa ei misionare », *Liahona*, Novema 2005, 45.

Eaha te HOA MAU ?

Na Elaine S. Dalton

Peresideni rahi no te Feia ApĪ Tamahine

Ua tau te tatararaa no te parau o te hoa i teie anotau no te ihi apĪ e faaati i te ao. I teie mahana, e mana'o tatou e rave rahi « hoa » to tatou. Parau mau : te haapopou nei tatou i te rave'a ia apo mai i te parau apĪ e ia vai ara noa i te mea e tupu nei i roto i te oraraa o te taata ua mātāu tatou, te hoa no teie mahana anei e aore rā te hoa tahito e tae noa'itu i te taata aita tatou i farerei a'enei e ua pii rā tatou ei hoa no tatou.

I teie tau no te rave'a sotiare i ni'a i te Itenati, pinepine te ta'o « hoa » i te riro ei hono aita rā e auraa. Te vai ra ta outou te rave'a no te haponi i to

outou mau « hoa » te hoê parau, e ere rā te hoê â mea mai te faatupuraa i te auraa e te hoê taata, te hoê i te tahi.

Te tahi mau taime, ta tatou mana'o-na'oraa, o te *faarahiraa* ia i te mau hoa. E mea au a'e paha ia tutonu tatou i ni'a i te *riroraa* ei hoa.

E rave rahi tatararaa no te parau no te riroraa ei hoa. Eita roa e mo'e ia'u to'u faarooraa ia Elder Robert D. Hales no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te paraparauraa no ni'a i te auraa ia riro ei hoa e te mana faaūru rahi a te hoa i roto i to tatou oraraa. Mau noa ta'na tatararaa

i roto i to'u oraraa. Ua parau oia, «Te mau hoa, e mau taata ia o te faaohie i te haapa'oraa i te evanelia a Iesu Mesia ».¹ Ia au i teie parau, ua riro te imiraa i te faito maitai hau roa a'e o te hoê taata ei tumu no te hoaraa mau. O te tuuraa ia i te tahi atu taata i te parahiraa matamua. O te riroraa ia ei taata parau-ti'a e te haavaere ore e te peu mâ i roto i te mau ohipa atoa. Peneia'e o te parau *fafaauraa ia'na iho* e haamatara i te auraa mau no te hoaraa.

I te 15raa o to'na matahiti, ua rave ta'u tamahine, o Emi, i te hoê faaotiraa no ni'a i te huru hoa e imi atu. I te hoê po'ipo'i, ua haru to'u mata i ni'a i ta'na Buka a Moromona, ua matara i te Alama 48. Ua tapa'o oia i te mau irava e faahoho'a ra i te tapena Moroni : « E taata puai e te mana hoi o Moroni ra ; e e taata ite mau... E taata mau maite hoi i te faaroo i te Mesia ra » (te mau irava 11, 13). I te hiti api ua papa'i oia, « Ua hinaaro vau e arapae e e faaipoipo i te hoê taata mai ia Moroni ». A hi'o noa ai au ia Emi e te huru hoa tamaroa ta'na e amui ra e o ta'na i arapae a ti'a ai to'na 16 matahiti, ua nehenehe roa ia'u ia ite e, te faaite ra oia iho i taua na huru maitai ma te tauturu i te tahi atu pu'eraa ia ora i te faito tamaiti na te Atua, e taata e mau ra i te autahu'araa e e metua e e ti'a faatere ho'i ananahi.

Na te hoa mau e faaūru ia ratou e amui mai ia « pa'uma i ni'a a'e [e]

ia riro maitai rii a'e ».² E nehenehe ta outou e tauturu te tahi i te tahi, te feia apĪ tamaroa ihoa rā, ia faaineine e ia tavini i te hoê misioni au ia faaturahia. E nehenehe ta outou e tauturu ia vetahi ê ia vai mâ noa i te pae morare. E nehenehe i ta outou faaûruraa parau-ti'a e ta outou hoaraa e faatupu i te hoê ohipa mure ore eiaha noa i ni'a i te oraraa o te feia e amui nei ia outou i ni'a atoa rā i te mau u'i e haere mai nei.

Ua pii te Faaora i Ta'na mau pĪpĪ ei hoa No'na. Ua parau oia :

«Teie ta'u parau, ia aroha outou ia outou iho, mai ia'u e aroha'tu ia outou na.

«Ia horo'a te taata i to'na iho ora no to'na ra mau taua, aita roa e taata aroha ê atu i tei reira.

« O outou to'u mau taua, ia haapa'o outou i te mau parau atoa ta'u i parau atu ia outou na.

« Eita'tura vau e parau atu ia outou e e tavini ; aore hoi te tavini i ite i ta to'na ra fatu e rave ra ; ua parau rā vau ia outou e e [hoa] ; ua faaite atu hoi au ia outou i te mau parau atoa ta'u i ite i tau Metua ra » (Ioane 15:12-15 ; reta tei faahuru-ê-hia).

A ora noa ai outou e a faaite ai i te evanelia a Iesu Mesia, e huti mai outou i te mau taata e hinaaro mai ia riro ei hoa no outou – eiaha te hoê noa hono i ni'a i te rave'a sotiare i ni'a i te Itenati, te huru hoa rā mai ta te Faaora i faaite na roto i Ta'na mau parau e To'na hi'oraa. A tutava noa ai outou ia riro ei hoa no te tahi e ia anaana'tu, e haamaitai to outou huru faaûru i te oraraa o te taata e rave rahi e amui atu outou. Ua ite au e, ia tutonu outou i ni'a i te riroraa ei

hoa no vetahi, mai tei faaitehia mai e te mau peropheta e te mau hi'oraa i roto i te mau papa'iraa mo'a, e oaoa outou e e riro mai outou ei faaûruraa i te ohipa maitai i roto i te ao nei ma te farii i te hoê mahana i te fafuraa hanahana tei faahitihia i roto i te mau papa'iraa mo'a no ni'a i te hoaraa mau : « E te auraa e vai nei i rotopu ia tautou nei i o nei e vai ia te reira iho auraa i reira, tera rā e apitihia'tu te reira i te hanahana mure ore » (PH&PF 130:2). ■

TE MAU NOTA

1. Robert D. Hales, « This Is the Way ; and There Is None Other Way », i roto i te mau a'oraa no te matahiti no te Fare Haapiiraa Teitei no *Brigham Young*, 1981-82 (1982), 67.
2. Gordon B. Hinckley, « The Quest for Excellence », *Liahona*, Setepa 1999, 8.

TE MAU MANA'O RAHI NO NI'A I TE HOARAA

« A ma'iti i te mau hoa hoê â ta outou mau peu, ei reira ia e ti'a ai ia outou ia haapuai e ia faaitoito i te tahi e te tahi i te haapa'oraa i te mau faatureraa teitei.

« No te farii i te hoa maitai, a riro outou iho ei hoa maitai... »

« A imi ai outou ia riro ei hoa no vetahi ê, eiaha e faahuru ê i ta outou mau faatureraa ».

No te Puai o te Feia ApĪ (buka iti, 2011), 16.

Ta'u **TITURAA** no te **FAAORARAA**

Na Emerson José da Silva

Ei taure'are'a tamaroa, ua haahaere au na roto e rave rahi faaroo e ua tapitapi roa to'u mana'o no to ratou haapiiraa taa ê, tera haapa'oraa ta'na tatararaa o te papa'iraa mo'a. Aita vau i au i te faatura ore ua ite au i roto te tahi o ratou, e ua vaiho vau i te tamataraa ia ite mai i te pureraa e haere atu.

Tau matahiti i muri mai, te bapetizohia ra te hoê hoa no'u, o Cleiton Lima, i roto i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hoepa Nei. Aita oia i faaara mai noa'tu â, e hoa rahi maua, teie râ, a tere noa ai te tau, ua haamata vau i te ite mai i te mau tauraa i roto ia'na. I te mau Sabati, e haere noa vau i to'na fare i te po'ipo'i ia ha'uti maua i te ha'uti tu'e popo, aita faahou ia oia i te fare ia haere atu vau. Piti e aore râ toru Sabati teie i te tupuraa. E i te hopea, ua parau mai Cleiton e, eita faahou e ti'a

ia'na e ha'uti i te ha'uti tu'e popo i te mahana sabati no te mea te faatura ra oia i te mahana o te Fatu. Ua parau vau ia'na, « Te tû'ino ra teie ekalesia i to oe feruriraa ».

E ua titau Cleiton ia'u ia haere mai i te pureraa. Ua haavare noa vau i te tahi ohipa no te mea te vai noa râ to'u au ore i te ohipa faaroo. 10 ava'e to Cleiton afa'iraa mai i te mau misionare no te haapii ia'u, ua ape noa râ vau e aore râ ua parau vau e ohipa ta'u. Aita râ oia i faaru'e.

I te hoê mahana i te ava'e tiunu, ua titau oia ia'u ia haere i te hoê oriraa a te Ekalesia. Ua ha'uti au ia'na, « E pu'e râ te maa e te tamahine ? » Ma te ata mai, ua parau mai oia e !

E ti'a roa ia faaite e, ua horo te opu. Ua haere au i te fare pureraa e ua au roa vau. Fariihia mai na te taata atoa, e maa rahi ta'u i amu e ua ananatae atura vau i te haere i te hoê pureraa. I to'u taeraa i te pureraa i te Sabati, e taata rahi ta'u i farerei e ua faaroo vau i to ratou mau iteraa papû.

Aita roa vau i mâtau i te Buka a Moromona, ua putapu râ vau i te Varua o te Fatu a faaite papû noa ai te mau melo o te Ekalesia e, « Ua ite au e, e parau mau te Buka a Moromona, o teie te Ekalesia a Iesu Mesia, e e peropheta Iosepha Semita tei piihia e te Atua ». Aita a'enei to'u mana'o au mai te reira. Aita â vau i hinaaro roa ia farerei i te mau misionare, ua putapu roa râ vau i te iteraa papû i tera pureraa.

Te hepetoma no muri iho, ua titau faahou mai Cleiton ia'u ia haere i te pureraa. Aita ta'u i nehenehe, e titauraa ê ta'u. Ite roa vau i te oto i ni'a i to'na mata a parau ai au ia'na e, aita i papû e nehenehe anei ta'u e haere.

Atira noa'tu, po'ipo'i Sabati, ua ara vau e te hiaai ia haere i te pureraa. Ua ara vau i hora 6:50, auê ia fifi rahi no'u, e ua faaineine e ua tia'i ia Cleiton ia haere mai. Ua hitimahuta oia i te iteraa ia'u e to'u ahu, te tia'i noa ra. I tera Sabati, ua haapii te episekopo no ni'a i te autahu'araa. Puai to'u putapuraa i te Varua e ua tae te mana'o e e ti'a ia'u ia rave i te mau haapiiraa misionare. I te hopearaa o te pureraa Feia Apí Tamaroa, ua papû ia'u e, e baptizohia vau.

I te otiraa te pureraa, ua parau vau ia Cleiton, « Ua hinaaro vau ia baptizo ! »

Ua mana'o oia te ha'uti ra vau. E parau mai nei oia, « Ia pii atu vau i te mau misionare, e farerei oe ia raua ? » Ua pahono vau e.

Ua haapiihia vau e na misionare maitai mau. I to'u faarooraa i te parau no te Faaho'i-faahou-raa mai, omua roa'tu te haapapûraa e, e ti'a ia'u ia baptizo. Ua hinaaro râ vau e ite no'u iho i te parau mau o te Buka a Moromona. Ua tapa'opa'o te mau misionare ia Moroni 10:3-5 i roto i ta'u Buka a Moromona ma te titau manihini ia'u ia pure e ia ani i te Atua e parau mau anei.

I te mahana no muri iho, i te pô, te haamana'o ra vau e, aita â vau i tai'o i te Buka a Moromona. Te haamata ra ia tai'o, puai roa te varua i roto ia'u. Ua pure au, e na mua vau i faaoti ai, ua ite au e, e parau mau te Buka a Moromona. Ua maururu roa vau i te Atua no to'na pahonora mai i ta'u pure. Ua baptizohia vau i te ava'e tiurai 2006.

I muri iho, ua tavini au au ei misionare i roto i te misioni no Brazil Cuiabá, e to'u hoa Cleiton, ua tavini ia oia i roto i te misioni no Brazil Santa Maria. Ua rave maua maua te mea ta Cleiton i rave no'u : titau manihini i te taata ia haere mai i te Mesia ra ma te tauturu ia ratou ia farii i te evanelia i faaho'i-faahou-hia ma te faaohipa i te faaroo ia Iesu Mesia, ma te tatarahapa, ma te baptizoraa e ma te fariiraa i te horo'araa i te Varua Maitai. Teie mau te e'a i te faaoraraa.

E titau manihini na tatou i to tatou mau hoa e fetii ia haapii i teie evanelia, no te mea ua titau manihini te Faaora i te taata atoa a parau ai Oia e, « E haere mai outou ia'u nei » (Mataio 11:28). Ua ite au e, o teie te Ekalesia a Iesu Mesia e i teie nei te taima no te titau manihini i te mau taata atoa ia haere mai Ia'na ra. ■

AHURU RAVE'A NO TE ITE E, UA **FAAFARIUHIA** OE

Na Tyler Orton

Ua haapii au i roto i te pureraa autahu'araa e, te hoê o te mau opuaraa o te Autahu'araa a Aarona, o te tauturu ia ia tatou ia « faafariu i te evanelia a Iesu Mesia e ia ora i to te reira mau haapiiraa ». ¹ Aita i papû maitai ia'u i te auraa ia « faafariu i te evanelia a Iesu Mesia ». Ua ani au i to'u na metua e to'u mau tuaana i to ratou mana'o no ni'a i te reira, e matou pauroa tei paraparau i te tahi mau rave'a e nehenehe ia ite e, te faafariuhia ra oe.

Te vai faahou ra paha, teie râ 10 rave'a ta matou i feruri mai. No te mea e ohipa na roto i te tau te faafariuraa, no teie mau rave'a, eita e ti'a ia tatou ia riro maitai roa i teie â taima, atira noa'tu, e nehenehe i te reira e tauturu ia tatou ia ite e, te nuu ra anei tatou i mua.

1. Ua faafariuhia ana'e oe, eita oe e *ite* noa eaha te rave, e *hiaai* atoa râ oe ia rave i te mea ti'a. Aita e nava'i ia ape noa i te mau mea ino no te mea ua ri'ari'a oe ia haruhia mai e aore râ ia faautu'ahia mai. Ua faafariu-mau-hia ana'e, e hinaaro mau oe ia ma'iti i te maitai.

2. Te tahi faahou tapa'o no te riroraa ei taata faafariuhia, o te oreraa ia te hiaai faahou ia rave i te ino. O te mau Aniti-Nepi-Lehi te mau hi'oraa rahi no te reira. A faafariu ai ratou i te evanelia a te Mesia, ua « fafau ratou atoa i te tahi faufaa i te Atua, ia faaroo ia'na, e ia haapa'o i ta'na ra mau faaue » (Mosia 21:31). Mai te mau ati Nepi tei haapiihia e te arii Beniamina, aita faahou to ratou « hinaaro i te rave i te ino » (Mosia 5:2). Ua faafariu mau ratou i te

evanelia a te Mesia, e aita faahou ta te mau faahemaraa a Satane e mana i ni'a ia ratou.

3. Ua faafariuhia ana'e oe, e rahi a'e to oe mana'ona'oraa i te mea ta te Atua e mana'o ra, rahi a'e i te mea ta vetahi mau pu'eraa e mana'o ra. I to'u fare haapiiraa i Indonesia, ua au te mau piahi i te inu rahi. Te tahi mau taima, e tupu mai ihoa te hinaaro ia haere atoa e arearea no te mea pauroa te tahi mau pu'eraa e rave nei i te reira ma te faaoo atoa mai ia oe ia ore oe e haere atoa'tu. Titauhia to'u taea'e e inu e e arearea e rave rahi taima, aita râ oia i rave – ua ti'a noa oia i te mea ta'na e tiaturi ra. E mea fifi, e e rave rahi aru'i ua faaea

otahi oia i te fare. I te taima faataaraa no te oro'a haafetia ia'na, e rave rahi taata tei faaite ia'na i to ratou faahia-hia ia'na, ua ti'a ia'na i te faaoromai i te tahi pu'eraa e tura'i ra ma te vai mau noa i ta'na mau faatureraa. Ua parau ratou ia'na i to ratou hi'o tura ia'na no te reira. Ua faaite oia i to'na faafariuraa na roto i te faaoromairaa o te tahi mau pu'eraa.

4. Ua faafariuhia ana'e, e tamata oe i to oe maitai a'e ia ora noa i te evanelia – eiaha i te Sabati noa e aore râ i te taima nahonaho, i te mau taima atoa râ. Aita ta oe mau raveraa e tau noa'tu o vai tei ia oe ra e aore râ o vai tera e hi'o mai ra ia oe. Ia parau te tahi mau pu'eraa

i te hoê parau ha'uti faufau e aore râ ia hinaaro ratou i te mata'ita'i i te hoho'a faufau, eita oe e haere na muri ia ratou no te mea aita e taata e hi'o mai nei ; aita, e ti'a noa oe i te mea ua tiaturi oe.

5. Ua faafariuhia ana'e oe, ua rahi a'e to oe maitai e to oe aroha ia ohipa oe e o vetahi ê. Aita oe e haavâ e aore râ faahapa e aore râ tihotiho haere. Ua ara oe i te mea i te aau o te tahi, e ua riro ohie te imiraa i te mau rave'a no te tavini e no te tauturu. Ia haere oe na roto i te mau aroa o te fare haapiiraa e ia faatopa te tahi taata i ta'na mau buka, eita a'e oe e fifi ia feruri eaha te rave atu. I ô noa oe e tape'a ai no te tauturu atu.

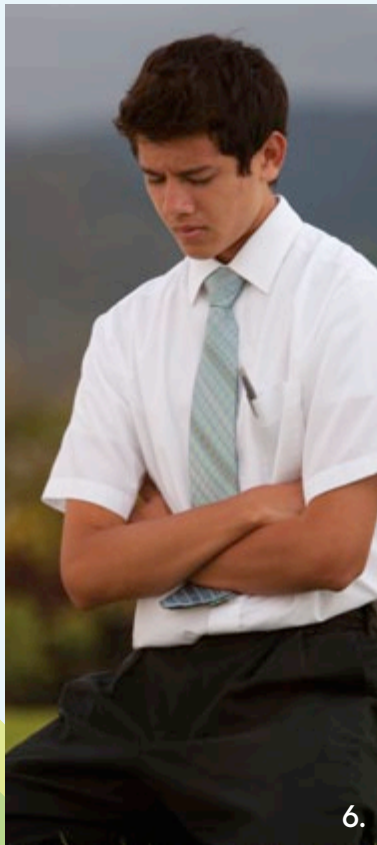
5.

TE HOÊ E'A PAPÛ I TE POPOU

« Ua hinaaro te Fatu i te mau melo no Ta'na Ekalesia ia faafaa-riu-hope-hia i Ta'na evanelia. Teie ana'e te rave'a papû no te farii i te paruru i te pae varua e te oaoa a muri atu ».

Elder Donald L. Hallstrom no te pe-resideniraa o te Hitu Ahuru, « Faafariuhia i Ta'na evanelia na roto i Ta'na Ekalesia », *Liahona*, Me 2012, 15.

6.

2.

No te faaite e, e haapa'o noa ratou i ta ratou fafauraa ia ora i te evanelia, ua huna na ati Lamana i ta ratou mau mauihaa tama'i (hi'o Alama 24).

7.

6. Ua faafariuhia ana'e oe, e rahi mai to oe hiaai ia pure e e mana'o oe mai te huru ra, te para-parau mau nei oe i te Atua ia pure ana'e oe. E faataa noa oe i te taimē no te pure, noa'tu te huru o te aau e aore rā te mea e tupu ra i roto i to oe oraraa. Ua parau mai te peresideni Ezra Taft Benson (1899–1994) e, « Mai te peu noa'tu aita to tatou e hinaaro ia pure, e ti'a ia tatou ia pure e tae roa ua tupu mai te hinaaro ia pure ».²

7. Ia faafariu ana'e oe, e tia'i maoro oe i te mahana sabati no te mea o te Sabati te reira. Sabati ana'e, ei monoraa i te mana'o e, « aue, e mahana teie aita e nehenehe e haere ha'uti e to'u mau hoa e aore rā e haere i te teata », e mana'o oe, « O roto roa, e mahana e nehenehe ta'u e haere i te pureraa no te tutonu i ni'a

i te mau mea pae varua ma te fana'o i te taimē e to'u utuafare ! »

8. Ua faafariuhia ana'e, e tape'a oe i te mau faaueraa e eita oe e imi i te aperaa, aita te ohipa tuutuu i roto i te raveraa, e aore rā aita e tamataraa ia ti'a i ropu. Eita oe e tamata i te faanuu atu i te mau oti'a ; e tape'a noa oe i te mau faaueraa no te mea ua ite oe o te reira te e'a maitai a'e.

9. Ua faafariuhia ana'e, e ieie oe no te aufau i te tufaa ahuru. E hi'o oe i te reira ei faati'araa taa ê e e mana'o oe e, 10 i ni'a i te hanere, e ere i te mea rahi roa, ia faaau ihoa rā e te mau haamaitairaa e te mana'o au e noaa mai. E mea hoona a'e teie mau haamaitairaa i te moni e aufauhia ra e oe.

10. Ia faafariu ana'e oe, e hiaai rahi to oe ia tauturu ia vetahi ê ia ite mai i te parau mau e te oaoa o

ta oe i ite mai. Te hoê hi'oraa au i roto i te mau papa'iraa mo'a, o te orama ia a Lehi, i roto i te reira, ua puai roa to'na hiaai ia faaite i te hotu au o te tumu raau no te ora i to'na utuafare. I to'na amuraa i te hotu, to'na mana'o matamua, e ere ia te rave-rahi-raa mai no'na iho, o te hi'oraa rā i to'na utuafare ia nehenehe ia ratou ia amu atoa i te hotu e ia farii i taua oaoa ra (hi'o 1 Nephi 8:12).

Ei puohuraa, ua ite oe te faafariu ra oe ia haamata oe i te ora i te ture teitei a'e, te evanelia a Iesu Mesia. Te ora ra oe i te varua o te ture e te reta atoa o te ture. Te ora ra oe i te evanelia ia au i te mau huru atoa o te oraraa no outou na. Te ora ra oe i te evanelia i to'na îraa, eiaha no te mea ua faahepohia, no te mea rā, ua hinaaro oe. E taata oaoa a'e oe e te maitai, e ua hinaaro oe ia riro i te taata ua hinaaro te Metua i te Ao ra ia riro mai oe. Ua hinaaro oe ia riro mai ia Iesu Mesia ra, e ia pee i To'na hi'oraa. Ia riro mai oe tera huru taata, ua faafariu-mau-hia oe. ■

Te ora ra Tyler Orton i Java, i Indonesia.

TE MAU NOTA

1. *Manuel 2 : Administration de l'Eglise* (2010), 8.1.3.
2. Ezra Taft Benson, « Pray Always », *Liahona*, Tiunu 1990, 4.

E MEA FAUFAA MAU TE OHIPA ITOITO

E ohipa maere ta oe e rave faoti
mai te mea e tamata oe.

(Hi'o te buka ra *No te Puai o te Feia Apī* [buka iti, 2011], 40–41.)

Te

misionare

iti a Mama'u Deny

Na Emília Maria Guimarães Correa

«*Ia parau te taata na roto i te mana o te Varua Maitai, na te mana o te Varua Maitai e faatae i taua parau ra i roto i te aau o te tamarii a te taata nei*» (2 Nephi 33:1).

Ua ora na Vítor e to'na metua vahine e to'na tuahine i te fare o mama'u Deny. Ua ma'i-hia te mama'u a Vítor e ua mau oia i roto i te ro'i e rave rahi hepetoma. Vai otahi noa oia i roto i to'na piha, ona ana'e.

Ua faaoti Vítor e nehenehe ta'na e faaea i piha'i iho ia mama'u Deny. I te mau mahana atoa, a ho'i ai oia mai te haapiiraa, e rave oia i te *Liahona* i roto i te piha o mama'u e e tai'o oia ia'na te tahi mau aamu i ni'a i te mau api na te mau tamarii.

I te otiraa ia'na te tai'oraa i te mau *Liahona* atoa e vai ra i to'na utua-fare, ua haamata oia i te tai'o ia'na i te Buka a Moromona e te Bibilia. E ere mama'u Deny i te melo o te Ekalesia, ua au roa râ oia i te faarooraa ia Vítor ia tai'o mai. Ua oaoa oia i te haapiiraa i te evanelia.

Ua ani mama'u e rave rahi uiraa. Aita ana'e e roaa ia Vítor i te pahono atu, e ani oia i to'na orometua i te

Paraimere e aore râ e imi oia i roto i te mau papa'iraa mo'a. E pii mama'u ia Vítor, ta'na misionare iti.

Ua parau mama'u Deny ia Vítor ua haapii rahi oia mai ia'na ra. Ua fafau oia e haere oia i te pureraa e o'na ra ia maitai mai oia. Na te mea ta'na i haapii i faahinaaro ia'na ia maitai mai te tino e ia tuatapapa no ni'a i te evanelia.

I te maitairaa mai mama'u, ua tape'a oia i ta'na fafauraa. Ua haere oia i te pureraa e o Vítor no te haapii faahou mai no ni'a i te mea ta'na i haapii ia'na. Aita i maoro roa, ua bapetizohia mama'u e ua haamauhia. Ua tauturu Vítor ia'na ia haapii mai e, e parau mau te evanelia.

Ua rahi mai Vítor, e ua riro mai ei misionare rave tamau i roto i te misioni no Boston Massachusetts. Na mua te mahana faaru'eraa, ua haere oia i te hiero – e mama'u Deny. ■

Te ora ra o Emília Maria Guimarães Correa i roto i te area pû, te Federal District, i Brazil.

ITE TAA Ê

Na Elder M. Russell Ballard

No te Pūpū no te Tino Ahuru
ma Piti Aposetolo

*E mau ite taa ê te mau melo
no te Pūpū no te Tino Ahuru
Ma Piti Aposetolo.*

No te aha e i'oa roa roa to te Ekalesia ?

Na Iesu Mesia Iho i topa
te i'oa o te Ekalesia (hi'o
Te Parau Haapiiraa e te
Mau Parau Fafau 115:4).

Te mau ta'o *Ekalesia a Iesu Mesia*,
e faaite ra e, o Ta'na Ekalesia teie.

I te Mau Mahana Hopea Nei, e
haamaramarama ra e, e tu'ati te

Ekalesia i te Ekalesia ta Iesu Mesia
i faati'a i te taima o Ta'na taviniraa
i te fenua nei, tera râ, ua faaho'i-
faahou-hia mai i teie mau mahana
hopea nei.

Feia Mo'a te auraa ra, e pee taua
mau melo ra Ia'na e e tutava ho'i ia
rave i To'na hinaaro.

Ua pihia to tatou mau melo e
Momoni no te mea te ti'aturi nei
tatou i te Buka a Moromona, e mea
ti'a râ ia tatou ia faaohipa i te i'oa
taatoa o te Ekalesia ia ti'a ana'e
te reira. ■

*No roto mai i te « Te faufaa o te hoê i'oa »,
Liahona, Novema 2011, 79–82.*

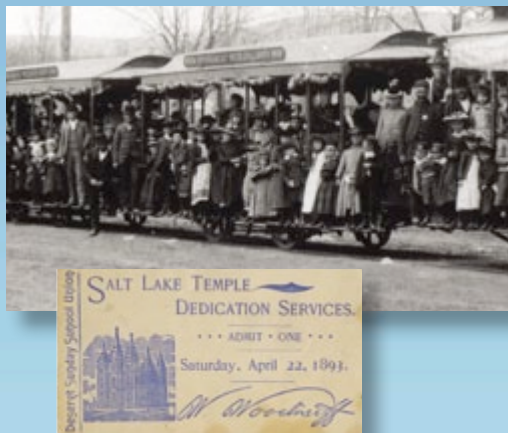
Na Darcie Jensen

I te otiraa te hiero no Roto Miti i te matahiti 1893, ua oaoa te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. E 40 matahiti to ratou haaraa no te patu i te hiero. No te mea ua horoa mai te mau tamarii i te moni no te tauturu e patu i te hiero, ua faaoti te peresideni Wilford Woodruff ia faatupu e pae pureraa haamo'araa no te mau tamarii ia haere mai.

I teie nei, ua apapa noa te mau hiero na te ao atoa nei, e teie faahou â te mau tamarii e tauturu e faahanahana i te faaotiraa o te mau hiero. Hi'o mai nahea te mau tamarii i te ohiparaa i tera ra tau e i teie nei. ■

Te ora ra Darcie Jensen i California, te mau Hau Amui no Marite.

Hau i te 12 000 tamarii tei haere mai i te hiero no Roto Miti no te haamo'araa. Teie te mau tamarii no roto i te paroisa no Sugar House e tere ra na ni'a i te pereoo auahi.

Ua faati'a teie titeti i te tamau tamarii i raro mai te 16 matahiti ia haere i te mau oro'a taa e haamoaraa o te hiero no Roto Miti. Ua paraparau te mau aposetolo e te mau melo o te Peresideniraa Matamua i te mau tamarii.

I te hepetoma atoa a patuhia ai i te hiero no Gilbert Arizona, ua tuu te mau tamarii no te tīti no Gilbert Arizona Highland i te opuaraa ia tavini i te hoê taata i roto i ta ratou mau paroisa.

Te tahi mau taime, e haamo'a-faahou-hia te mau hiero ia oti te faa-apīraa. Ua himene te mau tamarii ma te mori hinu i te rima no te faahanahana i te haamo'a-faahou-raa i te hiero no Anchorage Alaska.

I te paturaaia te hiero no San Diego California, ua hamani te mau tamarii no te Paraimere no Mexico i te hoê ahu taoto û rau no te hiero. Ua tī'a te hui mana faatere rahi i ni'a i taua ahu taoto ra i te oro'a no te ofa'i tihi i te haamo'araa.

Faahanahana i te mau hiero !

Ua tere te mau tamarii no te Paraimere no Manitoba, i Canada, e toru hora te maoro no te tape'a i te papa'i o te **hieru no Regina Saskatchewan** e no te fafau ia ratou iho ia tomo atu i roto i te hoê mahana.

Te mau tamarii no te Paraimere i te opani iriti **hieru no Kyiv Ukraine**, te farii nei i te mau ratere ma te reo himene « Oh, j'aime voir le temple ».

Hau i te 800 tamarii no te Paraimere no Afirita Tooa o te râ e himene ra i te himene « E Tamarii Au na te Atua ra » i te aru'i faahanahanaraa na mua a'e te haamo'araahia te **hieru no Accra Ghana**.

Te himene ra te mau tamarii o te Paraimere no te peresideni **Gordon B. Hinckley** e tae mai nei no te haamo'araa i te **hieru no Aba Nigeria**.

E ofa'i tihi to te mau hieru atoa i reira te matahiti haamo'araa e faaitehia ai. I te mahana haamo'araa, e tapiri na hui mana faatere i te ofa'i tihi i te pua parai. Teie o **Isaac B., 9 matahiti**, te tauturu ra i te tuu i te pua parai i ni'a i te ofa'i tihi no te **hieru no Kansas City Missouri**.

Uiraa e pahonora no ni'a i te hiero

No te aha ta tatou mau hiero ?

E mau vahi mo'a te mau hiero no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i reira tatou e haapii ai i te mau parau mau mure ore e i reira atoa tatou e farii ai i te tahi mau oro'a mo'a.

Eaha te huru i roto i te hiero ?

E vahi hau e te faatura e te nehenehe te hiero. Te mau mea atoa i roto i te hiero, e mea mâ e te atuatu. E ahu uouo to te mau taata atoa e e paraparau mârû noa ratou.

Eaha te tupu nei i roto i te mau hiero Momoni ?

Te taatihia nei te vahine i ta'na tane, e te taatihia nei te mau tamarii i to ratou na metua. Na te taatiraa e faati'a i te mau utuafare ia vai hoê e a muri noa'tu. I roto i te hiero,

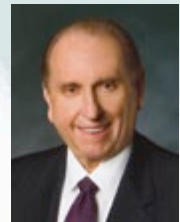
e farii atoa te mau tane e te mau tuahine i te hoê horo'a no te mau haamaitairaa pae varua te pihia nei te oro'a hiero. E nehenehe atoa ta ratou e farii i te oro'a hiero e e taatihia no ratou i pohe e i ore i farii i te mau fafauaraa o te hiero.

Eaha atu â te tupu nei i roto i te mau hiero ?

Tapiri i te taatiraa e te oro'a hiero, te ravehia nei te tahi faahou â oro'a i roto i te mau hiero. E nehenehe i te mau taata ia bapetizohia e ia haamauhia no te feia tei ore i tomo i roto i te Ekalesia a ora ai ratou. Ia ti'a to outou 12 matahiti e ia vai ti'amâ outou no te tomo i roto i te hiero, e nehenehe outou e faati'ahia ia bapetizo e ia haamau no ratou tei pohe e tei ere i te evanelia.

Eaha atura ia no to'u utuafare tei ore i tomo i roto i te hiero ?

Ua ite te Metua i te Ao ra e ua here ho'i ia outou e to outou utuafare. Ua hinaaro Oia i te mau taata atoa ia farii i te mau haamaitairaa hiero. A ora ma te parau ti'a no te tomo i roto i te hiero A tuu i te opuaraa i teie nei, e farii outou i te oro'a hiero e e faaipoipo ho'i i roto i te hiero i te hoê mahana. E haamaitai mai te Metua i te Ao ra ia outou e to outou utuafare. ■

« E au mau hoa apî... ia vai tamau noa te hiero ei titauroa na outou. Eiaha e rave i te hoê mea o te tape'a ia outou eiaha ia tomo i roto i to'na mau uputa e ia farii i te mau haamaitairaa mo'a e te mure ore i reira.

Thomas S. Monson, « Te Hiero Mo'a – E Mori no to te Ao nei » *Liahona*, Me 2011, 93.

E ti'a i te Utuafare ia Ora Tahoê

(Faaohiehia)

Te mau parau na Ruth Muir Gardner
Te pehe na Vanja Y. Watkins

Ma te tamahanahana ♩ = 80-96

1. E u-tu-a - fa - re mai - tai to - 'u i te ao nei.
2. E fa-a-i - ne - i - ne au to - 'u a - pî - ra - a,

Hi - na - a - ro vau ia ra - tou a mu - ri no - a - 'tu.
ia ta - a - ti - hi - a vau i ro - to (i) te hi - e - ro.

Faaho'iraa

E ti - 'a i te u - tu - a - fa - re ia o - ra ta - hô - e. Hi -

na - a - ro vau to - 'u u - tu - a - fa - re. Ua faa - i - te te Fa-tu ia - 'u. Ua

faa - i - te mai te Fa - tu.

Te mau parau e te pehe © 1980 IRI. Faa. © 2012 IRI. Faturaa paruruhia.
E nehenehe teie nei himene e nene'ihia no te tahi faaohiparaa poto noa, no te fare pureraa e no te fare, eiaha râ no te hoo.

Ua faaho'i faahou mai Iesu Mesia i Ta'na Ekalesia i te mau mahana hopea nei.

E nehenehe ta outou e faahou i teie haapii-
raa ei faaoaoaraa no te haapii atu â no ni'a i
te parau tumu a te Paraimere no teie ava'e.

A feruri na te haere ra oe e imi
haere i te hoê tao'a. I hea oe
e hi'ohi'o ai no te tao'a ? Nahea
oe e ite mai ai i te reira ? E afata anei ?
Eaha ia to roto ?

Te vai ra te tahi mau afata tei roto
te tahi mau tao'a piru e te moni. Tatou
nei râ ei melo o Te Ekalesia a Iesu
Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana
Hopea Nei, e tao'a ta tatou tei rahi atu
â te faufaa : o te evanelia a Iesu Mesia.

E rave rahi taata aita e ite nei no ni'a
i teie tao'a, no reira te hoê o ta tatou
ma hopoi'a, o te faaiteraa ia i te reira
i te taata atoa e roaa ia tatou.

I muri mai te pohe o Iesu e o Ta'na
mau aposetolo, ua mo'e e aore râ, ua
taui te tahi mau haapiiaraa o te evanelia
e te mau oro'a faufaa mau.

Ua faaho'i-faahou-hia mai teie mau
tao'a evanelia na roto i te peropheta
Iosepha Semita. Ua fâ te Metua i te Ao
ra e o Iesu Mesia ia Iosepha Semita i
roto i te Uru Raa Mo'a i to'na pureraa
no te ite i te parau mau.

I muri iho, ua farii Iosepha i te mau
papaa auro e ua iriti oia i te reira ei
Buka a Moromona. Tei roto i te Buka
a Moromona te mau haapiiaraa e haa-
faufaa nei tatou no te mea, te faataa
nei te reira i te mau parau mau i mo'e
na. E rave rahi haamaitairaa e farii nei
tatou no te mea tei ia tatou nei te mau
parau mau.

Auê ia tao'a faufaa mau teie ! ■

PAPA'IRAA E HIMENE

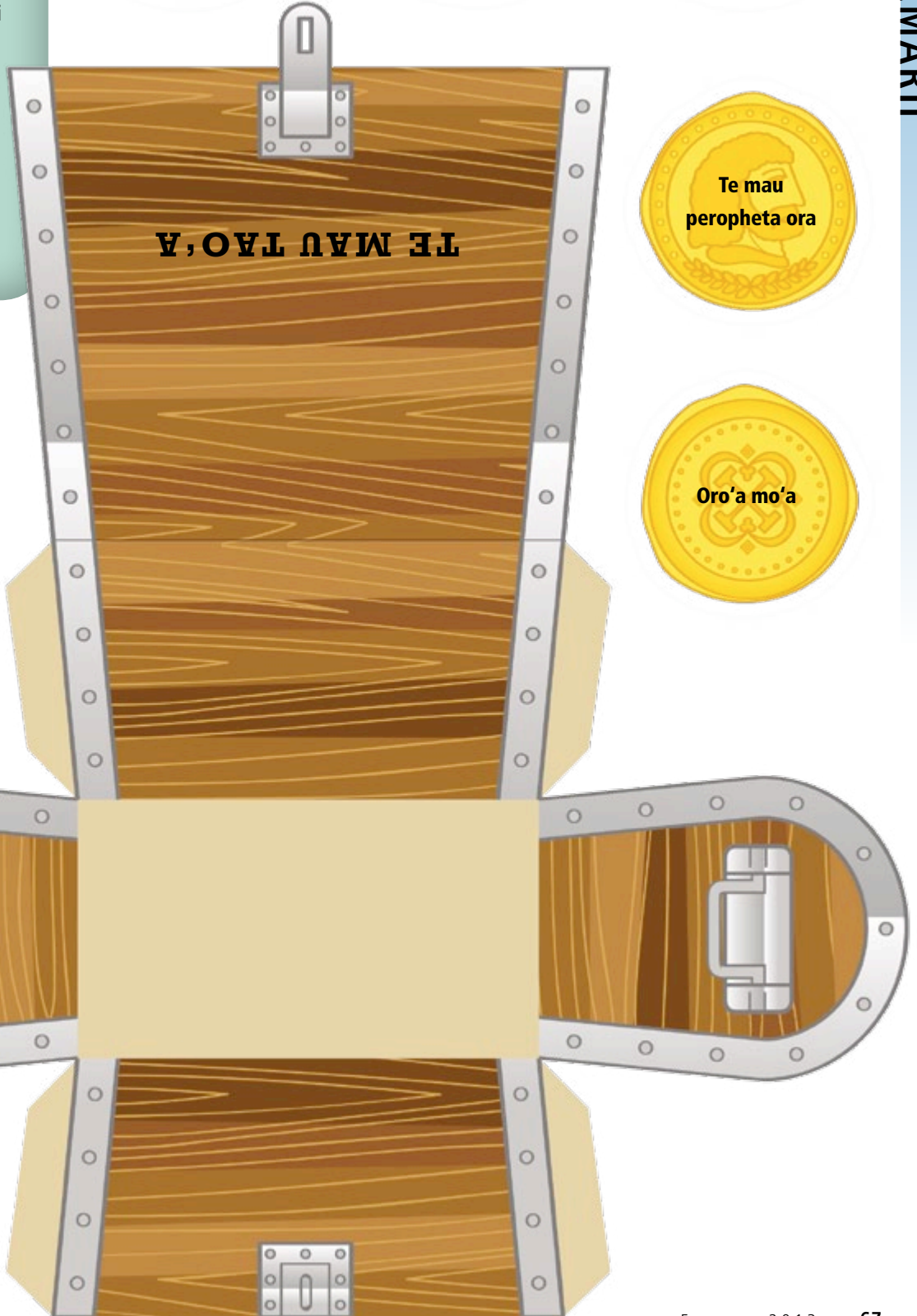
- Te Parau Haapiiaraa e te Mau Parau
Fafau 35:17
- « The Sacred Grove » *Children's
Songbook*, 87 (e aore râ te tahi
himene no ni'a i te Faaho'i-
faahou-raa mai i te evanelia)

PARAPARAU ANA'E

A faaite nahea te mau tao'a no te
evanelia a Iesu Mesia e haamaitai
nei i to outou utuafare.

HAMANI I TE HOË AFATA TAO'A EVANELIA

A tapupu e a tufetu i te afata tao'a mai te hoho'a i raro. A paotioti i te moni e faahoho'a nei i te tahi o te mau tao'a ta te evanelia e horo'a mai nei ia outou e a tuu i te reira i roto i te afata. A hi'o pinepine i na tao'a i roto i te afata no te faahaamana'o ia outou i te mau haamaitairaa o te evanelia.

Te vahi ua faanahohia te Ekalesia

Na Jan Pinborough

Te mau ve'a a te Ekalesia

*Haere mai ia matou nei
no te mata'ita'i i te hoê
vahi faufaa mau i roto
i te aamu o te Ekalesia !*

Mai te peu noa'tu ua hinaaro o Maggie raua o Lily E. ia ite tei hea vahi ua faatupu-matamua-hia ai te Ekalesia, aita e faufaa e hi'o atea roa. Tei te tahi noa pae o te fare pureraa no Fayette, New York, i reira raua e haere ai i te pureraa pauroa te Sabati !

Aita te Ekalesia i faatupuhia i roto i te hoê fare pureraa, tei roto

râ i te hoê fare raau. Ua haere mai te peropheta Iosepha Semita i reira no te faaea e te utuafare Whitmer i te matahiti 1829. Aita faahou te fare matamua, ua patuhia râ teie fare raau i tera iho vahi i matamua ra.

I te fare pureraa i reira Maggie raua Lily e haere ai, te vai nei te hoê pû fariiraa ratere e te tahi mau faaiteraa no ni'a i te fare o Whitmer ma e te mau mea taa ê i tupu i reira. ■

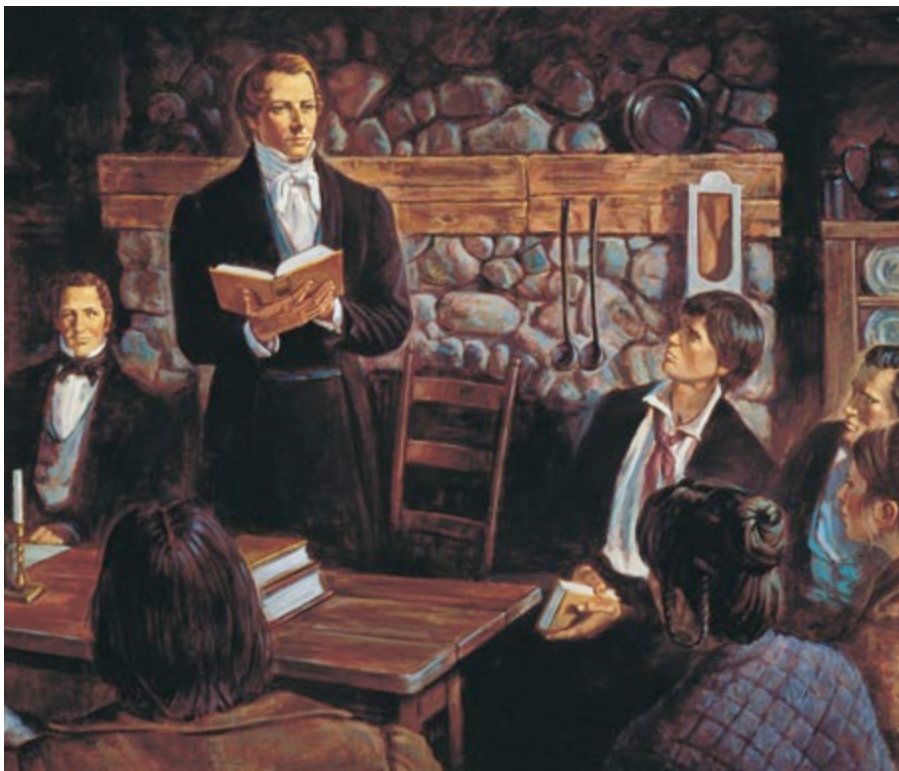

1. Ua faaoti Iosepha Semita i te iritiraa o te Buka a Moromona i reira.

2. I tera vahi na rapae, e ere i te atea roa i te fare, toru taata tei ite i te merahi Moroni e te mau papaa auro. Te pihia nei ratou Na toru ite no te mea ua faaite papû ratou, e aore râ ua ite ratou i te mau papaa parau. E ite outou i to ratou iteraa papû i te omuaraa o te Buka a Moromona.

3. I te 6 no eperera 1830, fatata 60 taata i tae i reira no te hoê apooraa taa ê. Ua faatupu ti'a'tu Iosepha Semita i te Ekalesia, e ua haamaitaihia te oro'a e ua operehia. Te reira te pureaa oro'a matamua !

BAPETIZORAA I TERA RA TAU E I TEIE NEI

No Maggie, 11 matahiti, e o Lily, 9 matahiti, ua bapetizohia raua i mua'tu i piha'i iho i te vahi ua bapetizohia te mau melo matamua o te Ekalesia.

Na tamahine toopiti tei oaoa i te bapetizoraahia. I te taima ua bapetizohia Lily, e uiuiraa ta'na e to'na episekopo. « Ua ani mai oia e, e iteraa papû anei to'u no te peropheta e ua aufau anei au i te tufaa ahuru », ua parau mai Lily.

E mau haamana'oraa au ta raua no to ratou mahana bapetizoraa. « I to'u haerara i rapae i te pape, e mana'o tei tae mai te huru ra, e ti'a ia'u i te rave noa'tu te mea », ua parau mai Maggie.

E buka aamu ta raua toopiti, no reira e nehenehe ta raua e tapa'opa'o i to raua mau mana'o no tera mahana taa ê no raua.

4. I muri noa mai i te apooraa, ua bapetizohia Iosepha Semita e te tahi mau taata e rave rahi i te hoê vahi i rapae.

Ua ora taua mahana ra ia Max raua Mia

Na Chris Deaver, Texas, te mau Hau Amui no Marite

Ua ineine o Max no te ha'uti
i te « superhero ». Ua oomo oia i
to'na ahu ura. Ua oomo oia i to'na
pereue « superhero ». I ô ua haere
oia i roto i te piha o to'na tuahine.

« Mai Mia », ua parau Max. « Mai haere ana'e e faaora i te taata ! »

Haere Max raua o Mia i roto
i te piha faafaearaa. E ete î
i te ahu ta raua e ite ra.

« E tauturu mai anei oe ? »

Te ani ra mama.

« Ua oti roa »,
ua pahono Max.

« I muri iho e
haere maua e
faaora i te taata ».

Tauturu Max raua o Mia ia
mama ia tufetu i te mau ahu
e ia afa'i atu.

Ua ite a'era Max i te tahi
pehu na raro. « Mai ohi'na'e
teie mau pehu », ua parau
Max. « E ia oti, e haere taua
e faaora i te taata ».

Faaohu Max raua o Mia i te fare. Ohi raua i te mau pehu atoa e itehia mai.

Ite atura raua ia mama i te puromuraa i te tahua piha tuutu. « Tauturu maua ia oe », ua parau Max.

Na Mia e tape'a i te farii pehu e na Max e puromu i te tahua.

« Mai haere ana'e râ e faaora i te taata », ua parau Max.

Ua hi'o mama i te fare mâ. E ua tauahi ia Max raua o Mia. « I to'u mana'o, ua na reira a'ena orua ! » ■

TE HAERERAA IESU NA NI'A I TE PAPE

« E ite maira te mau pīpī ia'na i te haere-noa-raa'tu na ni'a i te are, huehue atu ra ratou, na ô a'e ra, e tupapau! e ua auê ihora i te mätä'u.

« Ua parau atura râ Iesu ia ratou i reira ra, na ô atura, A faaitoito, o vau, eiaha e mätä'u » (Mataio 14:26–27).

TE MAU PARAU APĪ O TE EKALEZIA

A haere i ni'a i te news.lds.org no te tahi atu ā mau parau apī e mau ohipa a te Ekalesia.

Te arata'i ra o Elder L. Tom Perry, Elder Donald L. Hallstrom, e te episekopo Dean M. Davies i te hoê tauaraa parau no ni'a i te faufaa ia faaohipa i te mau taviri no te autahu'araa.

Haapiiipiraa na te feia faatere o te ao nei—te hoê reni arata'i apī

I te mau ava'e i muri nei, e farii te mau melo o te Ekalesia na te ao atoa nei i te hoê reni arata'i apī e te faaûru no te Haapiiipiraa na te feia faatere o te ao nei.

Te vahi taa ê ia faaauhia i te tahi atu mau haapiiipiraa, eita teie Haapiiipiraa na te feia faatere o te ao nei no teie matahiti e haapurorohia hoê noa a'e haapiiipiraa na te feia faatere o te paroisa e te tītī. Tera râ, e tapûpûhia te reira ei iva tuhaa potō—i ni'a i te hoê DVD e i ni'a atoa ia LDS.org—no te faaitoito i te tauaraa parau i rotopu i te feia faatere atoa, te mau melo e te mau utuafare i te roaraa o te matahiti e haere mai nei e a muri atu.

Te tutonuraa o te haapiiipiraa, oia ho'i te « Haapuairaa i te utuafare e te Ekalesia na roto i te Autahu'araa » I roto i te haapiiipiraa, e horo'a mai te mau melo no te Peresideniraa Matamua e te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, na reira atoa te tahi atu mau Hui mana faatere e te mau ti'a rahi, i te tahi arata'iraa faaûru no ni'a :

- Nahea e itehia ai i te mau utuafare te puai e te hau i roto i te mana o te autahu'araa.
- Nahea i te tauturu i te mau utuafare atoa ia farii i te mau haamaitairaa no te autahu'araa.
- Nahea te feia e mau nei i te mau taviri no te

autahu'araa e haapuai ai i te mau fare e te mau utuafare.

- Nahea i te tavini atu ia au i te huru Mesia.
- Nahea i te atuatu i te mau tamarii i roto i te maramarama e te parau mau.

E farii te mau amuiraa atoa o te Ekalesia i te hoê DVD, e e titauhia te mau apooraa paroisa e te tītī ia hi'o i te taatoaraa o te reira. Ei reira, e feruri amui ratou nahea i te tauturu i te mau melo o te paroisa e o te tītī ia fana'o i teie arata'iraa.

I roto i taua mau apooraa ra e taua mau piha haapiiiraa ra, e nehenehe i te mau melo e mata'ita'i e e tauaparau i te mau tuhaa o te DVD. E nehenehe i te mau utuafare e i te taata hoê atoa ia mata'ita'i i teie mau tuhaa, na reira atoa te mau materia tauturu no te haamaitai i ta ratou tuatapaparaa, tei ni'a ia www.lds.org.

Noa'tu te vahi tuatapaparaa, te taime puai a'e i roto i te haapiiipiraa, e tupu mai ia oti te tuhaa i te mata'ita'ihia e ia haamata te tauaraa parau. A feruri noa ai te feia faatere, te mau melo e te mau utuafare ma te paraparau e ma te faaite papû i ta ratou i faaroo e i putapû, e faaûru te Varua Maitai ia ratou ma te haapii ia ratou nahea i te faaohipa i te arata'iraa i roto i to ratou oraraa. Na roto i teie mau ohipa, e tauturu te Haapiiipiraa na te feia faatere o te ao nei i te haapuai i te mau utuafare e te Ekalesia na te ao atoa nei. ■

I rapae mai i te fare o Mary Fielding Smith i ni'a i te mahora This Is the Place Heritage Park, te paraparau ra o Elder M. Russell Ballard, Linda K. Burton, Elder Ronald A. Rasband, Elaine S. Dalton, Rosemary M. Wixom e te episekopo Gary E. Stevenson no ni'a i te mau haamaitairaa ia vai te autahu'araa i roto i te mau fare atoa.

TE PAHONORAA I TE PIIRAA NO TE TAHI ATU Â MAU MISIONARE :

Aupuru i te feruriraa misioniare i te fare e i te fare pure

Na Heather Whittle Wrigley

Te mau parau apî e te mau ohipa a te Ekalesia

Teie te episekopo Victor Nogales no te paroisa no Parque Chacabuco, i roto i te tîti no Buenos Aires Argentina Congreso, te parahi ra i mua i te tabula piaraa parau, ua po'i i na hoho'a 37 o te feia apî tamaroa e tamahine no ta'na paroisa. Ia reva te hoê o ratou i te misioni, e tuu oia i te tahi parau i piha'i iho i te hoho'a.

« Ananatae roa ta'u feia apî ia tomo mai ratou i roto i ta'u piha toro'a e ia ite ratou i te mau hoho'a e te mau parau », ta'na ia i parau. « Ua faaitoito te reira ia ratou ia faaineine no ta ratou misioni ».

E hi'oraa mau teie paroisa no Buenos Aires no te varua o te ohipa misionare. I roto i na ava'e matamua e ono no 2012, 19 taure'are'a—14 melo faafariu—tei faaru'e i to ratou fare no te tavini i te misioni i roto e va'u fenua. Hau i te 80 i ni'a i te hanere o te taure'are'a e tano no te misioni tei fafau ia ratou iho ia tavini i te hoê misioni.

I roto i te mau matahiti i ma'iri, ua tuu te feia faatere o te Ekalesia e rave rahi titaaraa ia tavini te hoê numera rahi o te feia apî i te misioni.

I te amuiraa rahi no eperera 2005, no tuu noa mai ra te Ekalesia i te buka *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia: Te hoê arata'i no te ohipa misionare*, ua a'o o Elder M. Russell Ballard no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te mau utuafare e te feia faatere ia aupuru i te hoê

varua misionare ma te faaineine rahi a'e i te feia apî tamaroa e tamahine ia tavini maitai a'e na roto i te tautururaa ia ratou ia maramarama o vai ratou e na roto i te haapiiraa ia ratou i te haapiiraa tumu (hi'o « Hoê a'e toe », *Liahona*, Me 2005, 69).

Ua riro te parau faaara a te Peresideni Thomas S. Monson i te amuiraa rahi no atopa 2012 ia faatopahia te matahiti ti'a no te misionare, ei faahaamana'oraa e, te haapeepe nei te Fatu i Ta'na ohipa.

I teie mahana, e rave rahi utuafare e feia faatere o te Ekalesia e tape'a nei i teie mau parau i to ratou aau ma te faati'a i te taviniraa misionare ei peu i to ratou mau vahi.

Tauturu i te feia apî ia maramarama o vai ratou

Ei pahonora a i te uiraa, « Nahea outou i te manuiaraa i te faaineine i na feia apî iti rahi no te faatupu i te hinaaro ia tavini ? » Ua pahono te episekopo Nogales, « I to'u pii-raahia ei episekopo, o te feia apî no ta'u paroisa ta'u mana'ona'oraa matamua, e ua faaara papû vau i te tahi atu mau feia faatere o te paroisa e, e ti'a ia matou ia riro ei tuhaa no to ratou oraraa ».

Te hoê hi'oraa, pauroa te mau misionare no Chacabuco, e piiraa to ratou i roto i te paroisa na mua a'e i to ratou revaraa. Pinepine roa te mau melo faafariu apî e te mau melo paruparu i te anihia ia tavini ei orometua, na te reira i tauturu

ia ratou ia faaineine no te haapii i te evanelia.

Ua faanaho atoa te episekopo Nogales ia faaineine te feia apî i te pae varua no te hoê misioni na roto i te haereraa na muri i te mau misionare rave tamau i to ratou vahi.

A fafau noa ai te feia faatere e te mau melo ia ratou iho i te feia apî o te paroisa, ua haamaitaihia ratou na roto i te iteraa i te varua misionare i te tupuraa i te rahi roa ino.

Te hoê utuafare feruriraa misionare

Ua taa maitai ia Garth raua o Eloise Andrus no Draper, Utah, i te mau Hau Amui no Marite te auraa no te utuafare feruriraa misionare. E 17 mootua tamaroa ta raua tei tavini i te hoê misioni, e ua tavini atoa raua e ono misioni.

Te aupururaa i te varua no te taviniraa misionare i roto i to outou utuafare, o te hoê mea ia e haamata mai te taima mai â ua apî te mau tamarii, te parau nei te taea'e Andrus.

Hoê â mana'o to te tuahine Andrus. « Eita oe e reva no te hoê misioni mai te hoê tia'iraa mu noa, e paraparau oe i ta oe mau tamarii e mootua no ni'a i te reira mai te huru ra e, e ere faahou i te hoê uiraa—*afea* oe e reva ai i ta oe misioni, e aore râ *e reva anei*, » te parau ra oia.

E mea faufaa atoa te haapiiraa i te feia apî e, o vai ratou na roto i te faaiteraa i te hi'oraa no te taviniraa misionare. Ua farii te taea'e e te tuahine Andrus i ta raua piiraa matamua i te matahiti 1980, i te taima te reva ra ta raua tamaiti hopea i ta'na misioni.

Ua papa'i te hoê mootua a raua i muri iho i to'na fariiraa i te hoê tao'a horo'a ta raua i hapono no te tauturu ia'na ia faaineine no ta'na

Te ti'a ra te episekopo Victor Nogales i mua i te tabula piaraa parau e faaite ra i te feia apî atoa no ta'na paroisa, na reira atoa ia ratou e tavini ra i te hoê misioni.

misioni. « Ua haamauruuru oia ia maua [no te tao'a horo'a], ua parau mai râ, 'Hau atu râ, mauuruu no te hi'oraa ta orua i tuu mai' », te parau ra te tuahine Andrus.

Haapii i te haapiiraa tumu

« E ti'araa to ta tatou feia apî ia titau i to ratou mau metua e i te feia faatere o te Ekalesia ia hi'opo'a e, ua maramarama ratou i te evanelia a Iesu Mesia », te parau ra Elder Ballard. « Na te Varua Maitai e haapapû i te parau-mau i to ratou aau e ia ninii i te Maramarama o te Mesia i roto i to ratou varua. E i reira, e roaa faahou mai ia *hoê a'e toe* misionare tei ineine maitai » (M. Russell Ballard, « Hoê a'e toe », 71).

6 000 maile (9 600 km) i te atea ia Buenos Aires, te vai nei te amaa no Horseshoe Bend piri ia Boise, Idaho i te mau Hau Amui no Marite, ua ite atoa ratou i te hoê maraaraa rahi i

roto i te taviniraa misionare a tura'i faahou ai te mau utuafare e te feia faatere i te tutavaraa no te haapii i te evanelia i ta ratou feia apî.

I roto i teie amaa iti 75 melo, e iva taata tera e tavini ra i te misioni.

Ua haapapû o Elder Russell M. Nelson no te Püpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te mau tumu e te mau maitai no te taviniraa. « E tavini te mau misionare atoa... ma te ti'aturiraa hoê roa ia faatupu i te hoê oraraa maitai a'e no te tahi atu mau taata », ua parau oia. « Na te faaotiraa ia tavini i te hoê misioni e haamau i te hoê haere'a varua no te misionare, no to'na hoa faaipoipo, e no to raua huaai i roto i te mau u'i a muri a'e. No roto mai te hinaaro e tavini i te faafariuraraa, te ti'amâraa e te faaineineraa o te hoê taata » (« A ani i te mau misionare ! E nehenehe ta ratou

e tauturu ia outou ! » *Liahona*, Novema 2012, 18).

Tera atoa te mana'o o te peresideni Martin Walker, peresideni no te tîti no Emmett Idaho. « E tuu te taviniraa i te hoê misioni i te hoê taure'are'a i ni'a i te hoê e'a e haamaitai atu e rave rahi u'i », te na reira ra oia. « Ei tîti, e imi tatou i te mau rave'a atoa no te faaineine i te taure'are'a no te taviniraa misionare ».

Te hoê tuhaa o taua faaineineraa ra, o te haapiiraa ia i te feia apî te haapiiraa tumu. Ua fana'o te feia apî no te amaa no Horseshoe Bend i te hoê piha haapiiraa misionare, hoê taime i te hepetoma, o te haapiihia nei e te hoê peresideni misioni tahito—e haapiiiraa te faananea atu â i te haapiiiraa misionare tei horo'ahia e te tîti hoê taime i te ava'e, i te taime no te mau apooraa haapiiiraa misionare e no te puhaparaa a te Autahu'araa a Aarona.

No LaRene Adam—hoê o na tamarii e ono a te taea'e e te tuahine Andrus—ua tavini oia i piha'i iho i ta'na tane, o Jim, i roto i te misioni no Copenhagen Danemark mai te matahiti 2007 e tae atu i te matahiti 2009. Ua faaite papû mai oia no te faufaa ia haapii i te tamarii i te evanelia i te fare.

« Te hoê o te mau mea rahi a'e ta outou e nehenehe e rave no te tauturu i ta outou mau tamarii ia patu i te hoê iteraa papû no te ohipa misionare, o te faatupuraa ia i ta outou mau pureraa pô utuafare e ta outou tuatapaparaa papa'iraa mo'a e te utuafare », te na reira ra oia. « Ia horo'a outou ia ratou i teie niu puai no te tuatapaparaa evanelia e no te ite i te evanelia, ua ineine roa a'e ia ratou e ua ite roa a'e ia i te evanelia ». ■

Ua ite te mau misionare totauturu hou (feia apî) a te Ekalesia i te popou i roto i te taviniraa

Na Carolyn Carter

Te mau parau apî e te mau ohipa a te Ekalesia

Ua tamau o Elder Ernesto Sarabia i te hoê tareta misionare ereere i te mau mahana atoa o ta'na misioni. Ua taa ê roa râ ta'na piiraa misionare ia faaauhia i te tahi atu mau pu'eraa— Ua tavini o Elder Sarabia ei misionare totauturu hou a te Ekalesia (MTHE) i te piha toro'a misioni no Mexico Hermosillo.

« E inaha, ua ite tatou e, e ere paha i te mea paari no te tahi o ta tatou feia apî tamaroa e tamahine ia faaruru i te mau tauraa paari o te hoê misioni rave tamau », te parau ia a

Elder M. Russell Ballard no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. E ere râ, ia au i ta'na parau, te tumu eita'tura ta ratou e nehenehe e rave i te taviniraa misionare (« Hoê a'e toe », *Liahona*, Me 2005, 69).

Ua parau o Elder Russell M. Nelson no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, « Ua riro te

misioni ei ohipa taviniraa i te Atua e i te taata na roto i to oe iho hinaaro » (« A ani i te mau misionare ! E nehenehe ta ratou e tauturu ia outou ! » *Liahona*, Novema 2012, 18), e e rave rahi rave'a no te pūpū i teie taviniraa.

No ratou tei haapaehia no te misioni rave tamau e ere no te hoê hape, e aore râ no ratou e ti'a ia ho'i oiio i te fare, e nehenehe i te faanahoraa no te MTHE e horo'a ia ratou i te rave'a no te tahi ohipa misionare.

Te mau tauraa no te tavini

E ti'a i te mau MTHE ia vai maitai i te pae o te tino, te feruriraa, te varua e te manava no te rave i te mau hopoi'a e au i ta ratou piiraa, e piiraa tu'ati maitai ia ratou.

E haere te piiraa o te MTHE mai te 6 ava'e i te 24 ava'e e te mau taimetaviniraa, e haere mai te piti mahana i te hepetoma hoê haere i te hepetoma taatoa. E rave'a e vai ra no te tavini i rotopu i te huiraa e aore râ i te fare. Teie te tahi mau tonoraa na te MTHE, te ma'imiraa aamu utuafare, te tiaauraa roro uira, te tautururaa i te piha toro'a o te misioni, te fare haaputuraa a te episekopo e te vai atu ra.

Te paturu a te utuafare e a te Autahu'araa

E nehenehe i te mau metua, te feia faatere o te autahu'araa e te mau melo o te Ekalesia e tauturu i te mau taata e tano ei MTHE ia faaineine no te tavini i te hoê misioni.

Ua riro te utuafare a Eliza Joy Young ei paturu rahi no'na, no te

faahoro ia'na no te haere e no te ho'i mai i te mau piha toro'a a te Ekalesia i Sydney, Auteraria.

No Elder Michael Hillam e ohipa nei i te pū opereraa no Hong Kong, ua parau oia, « Na to'u mau orometua no te haapiiraa evaneliae te feia faatere no te Feia Apî Tamaroa i tauturu ia'u ia faaineine ».

Na te tusia e faatae mai i te mau haamaitairaa

No te tuahine Young, ua faatusia oia i ta'na mau mahana vata i ta'na ohipa afa mahana no te tavini i te hoê misioni totauturu na te Ekalesia. Ua parau oia, « Mea fatata a'e vau i to'u Metua i te Ao ra no to'u iteraa e, te tauturu nei au Ia'na ».

Hau atu i te mau haamaitairaa pae varua, e horo'a te misioni totauturu na te Ekalesia i taua na misionare hou i te tahi mau rave'a i te pae no te sotiare e no te ohipa. « Na ta'u misioni i faaite mai ia'u e, ua nehenehe ia'u ia ohipa hope i ni'a i te hoê toro'a », ua parau te tuahine Young. (Na mua a'e, ua rave noa oia i te toro'a ma te tahi taata pee).

Noa'tu â e ere te feia apî paari atoa tei hinaaro i te tavini te fana'o mai, ua rahi te tautooraa no te faafaana'o i te feia apî paari atoa. Te feia apî tamaroa e tamahine tei hinaaro i te tavini i reira, e nehenehe ta ratou e paraparau i ta ratou episekopo e aore râ peresideni amaa, e na'na e hi'o i te rave'a tano no ratou.

A tai'o rahi atu â i ni'a i te news.lds.org ma te imi i te parau « young church-service missionaries ». ■

Tere a te feia faatere rahi no te Feia Apî Tamahine e no te Sotaiete Tauturu i te Area no Asia

Na Brenda Frandsen, taata aravihi ohipa haaparareraa no te Area no Asia

Tauturuhia e David O. Heaps, Paul Stevens e o Linda Rae Pond Smith

Eiva mahana i te ava'e no novema 2012, ua haapii e ua faaûru o Mary N. Cook, tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamahine, e o Linda S. Reeves, tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu, i te mau tuahine, te mea apî e te paari, i te mau fenua no te Area no Asia.

Tua'ti teie tere i te parau faaara no ni'a i te faanahoraa haapiiraa apî na te feia apî, *Viens et suis moi*, ta te Feia Apî Tamaroa, te Feia Apî Tamahine e te mau piha no te Haapiiraa Sabati e haamata i te faaohipa i te ava'e no tenuare 2013. Ua hamanihia teie faanahoraa haapiiraa apî no te tauturu i te mau orometua ia haapii a'e mai ta te Faaora i rave ma te faatupu i te auraa puai a'e e te mau melo o te piha haapiiraa.

I muri mai i te tere o na tuahine Cook e Reeves i te Area no Asia, rave rahi feia apî no te Asia na reira atoa to ratou mau metua tei feruri e, ua anaanatae a'e ratou i teie nei no te tamâ e no te faaafaro faahou i to ratou oraraa no te riro mai ei hi'oraa i mua i te huiraatira.

***I Taiwan,
ua farerei na
Mary N. Cook e
Linda S. Reeves
i te feia faatere
o te area na
reira atoa te
feia faatere no
te autahu'araa
e te mau melo
no Taiwan.***

I Hong Kong, ua fafau te tuahine Reeves i te feia apî, « Ia vai mâ outou i roto i to outou oraraa, e nehenehe ai ia outou ia ti'a papû i mua i te taata atoa ! »

No te faaûru o ta'na mau parau, ua parau roa mai o Tang Kak Kei, 12 matahiti, « Ua ite au e, e mea ti'a ia tai'o vau i te Buka a Moromona i te mau mahana atoa. Te haapiiraa ia tatarahapa e te ora parau-ti'a, o te reira ta te buka iti *No te Puai o te Feia Apî* i haapii mai ia'u ia rave ia anaana'tu te Mararama o te Mesia e te oaoa mau na roto ia'u ».

I te fenua Initia, ua farerei te tuahine Cook i te mau melo i roto i te fare pureraa apî i te mataeinaa no Chennai India e ua tae atoa mai te mau melo no te tîti no Hyderabad India e ua a'o atu i te feia apî paari ia faaineine no ananahi. « A faati'a i to outou ite », ua a'o oia, « i tera e tera aravihi no te tauturu ia outou ia patu i te basileia. A tutonu i ni'a i to outou utuafare e i ni'a i te mea ua nehenehe ta outou ia rave no te haamaitai i te mau melo o to outou utuafare, e i ni'a atoa i to outou faaineineraa pae varua ia ti'amâ outou no te mau muhumuhu pae varua ia ite ho'i outou i hea e haere e eaha te rave ».

I Idonesia, ua haere te tuahine Reeves i te amuiraa tîti matamua no te tîti no Surakarta Inidonesia. « Ua putapû matou i to ratou varua haehaa e te here. Auê ia melo faaroo ! » ua parau oia.

I reira, ua tere te tuahine na te fenua Malaisie, e ua paraparau oia e te hoê pûpû tuahine no te Sotaiete Tauturu no ni'a i te mau fifi rahi o te faanahoraa no te Sotaiete Tauturu i Malaisie e nahea ta te Ekalesia e nehenehe e tuu mai i te arata'iraa e te faaûruraa.

I Taiwan, ua faahiaha te tuahine Reeves i te puai e te itoitaitaita rahi o te mau melo i reira. « Ua oaoa roa ho'i matou i te iteraa i to ratou oraraa faaroo e to ratou haere-pinepine-raa i te hiero ... e hi'oraa te mau melo no te here i mua i to ratou mau hoa e taata tupu », te na reira ra oia. ■

HOHOA NA YANG CHEH-WEN

Te faaite ra te feia apî na te ao atoa nei nahea ratou e ti'a i te mau vahi mo'a.

Piiraa no te hoho'a o te feia apî

Teie te tumu parau matahiti o te feia apî, « A ti'a na outou i roto i te mau vahi mo'a ra, e eiaha ia faanuu-ê-hia'tu » (PH&PF 87:8) E te feia apî tamaroa, e te feia apî tamahine, te imi nei te *Liahona* i te mau hoho'a no outou e ti'a ra i te mau vahi mo'a ra. Te hoho'a e faaite ra ia outou e te utuafare, i roto i te taviniraa, i roto i te ohipa misionare, i roto i te ohipa ano'ihhi, i roto i te tuatapaparaa evanelia, te hi'ohi'oraa i te natura, e te vai atu ra ! Teie te ravea no te hapono i ta outou hoho'a :

- E pata te hoê taata ia outou i te vahi mo'a e ti'a outou.
- E hapono mai na roto i te rata uira i te hoho'a pa'ohe (« nette » roa a'e) i te *liahona@ldschurch.org*.
- A papa'i i te tahi parau no te faataa mai no te aha e vahi mo'a te reira no outou.
- I roto i ta outou rata uira, a tuu atoa mai i to outou i'oa taatoa, te tai'o mahana fanauraa, te i'oa o te paroisa e te titi (e aore râ te amaa e te mataeinaa) e te i'oa o te rata uira a to outou metua.

E tuuhia te mau hoho'a no te feia apî na te ao atoa nei i roto i te hoê ve'a i muri iho.

Aposetolo i Maroc

I te ava'e no te titema 2012 ra, i muri to'na faati'araa i te 3000raa o te titi o te

Ekalesia i Sierra Leone i Afirita Too'a o te ra, ua rave o Elder Jeffrey R. Holland no te PÛpÛ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te hoê tere farerei taa ê i te hoê amaa iti o te Ekalesia, tei te atea rii i Rabat, Maroc.

I roto i te hoê pureraa taa ê i te pô Sabati, ua faaite o Elder Holland i te here e vai ra i roto te feia faatere o te Ekalesia no te mau melo atoa o te Ekalesia na te ao nei, noa'tu te numera iti o ratou e te atea o te vahi.

« Aita outou i mo'ehia, e tuhaa outou no te hoê ohipa umere a te Fatu i te imiraa e i te haapeepeeraa i te haaputuputuraa o Iseraela i roto i teie tuuraa evanelia rahi e te hopea », te na reira ra oia.

Ua haamo'ahia te hiero no Tegucigalpa i Honduras

I te Sabati 17 no mati 2012 ra, i muri mai i te hoê pô faahanahanaraa e toru hepetoma opani iriti, ua haamo'ahia te hiero no Tegucigalpa i Honduras na roto e toru tuhaa pureraa, tei haapurorohia i te mau amuiraa atoa o te Ekalesia i Honduras e i Nicaragua.

Oaoa roa te mau melo no Honduras, ratou na mua a'e tei tere tau hora no te haere i te hiero no Guatemala City i Guatemala, i te iteraa i te haamo'araa o te hiero mata-mua i to ratou fenua. Ua faaara-na-mua-hia teie hiero na roto i te hoê rata a te Peresideniraa Matamua no te 9 no tiunu 2006, e ua haamata te ope matamua i taua mahora ra i te 12 no tetepa 2009.

Ua tere te peresideni Monson i Heremani

I te hopea matahiti no 2012, ua tere te peresideni Thomas S. Monson i Heremani no te farerei i te mau melo o te Ekalesia i Hambourg, Berlin, Munich e Frankfurt i Heremani, e no te a'o ia ratou ia pee ia Iesu Mesia.

« Ua haapii Oia i te faaoreraa hara na roto i te faaoreraa'tu i te hara », ua parau oia i te mau melo i Frankfurt. « Ua haapii Oia i te aroha na roto i te tororaa'tu i te rima aroha. Ua haapii Oia i te paieti na roto i te horo'araa'tu la'na iho ».

Te haapii mai nei te Varua Maitai ia'u

Mai te taima mai â ua tomo to'u utuafare i roto i te Ekalesia, ua ite au i te puai e tae mai na roto i te tai'oraa i te *Liahona*. E mea na roto i teie mau parau hohonu vau i te faaûruraahia ia tavini i te hoê misioni. E rave rahi tumu parau e paraparauhia nei i roto i teie ve'a, te mea faufaa râ no'u, o te mea ia ta te Varua Maitai e haapii mai nei ia'u i te mau taima atoa vau i tai'o ai i te reira. Oia mau, e faorahia tatou—noa'tu i « te vahi o te enemi » (hi'o Boyd K. Packer, « Nahea e ora i te vahi o te enemi », *Liahona*, Atopa 2012, 24)—a tuatapapa ai tatou, a tai'o ai e a faaohipa ai i te mau parau tumu i haapiihia. Te ora nei te Faora, teie te autahu'araa i ni'a i te fenua e tei te ra'i te Atua.

Newton T. Senyange, Ouganda

Faatiti'aifaroraa

I roto i te *Liahona* no atopa 2012, ua hape te i'oa o te ona hoho'a no te aamu « Te titi matamua i te fenua Initia » i te mau api 76–77. Na te tuahine Gladys Wigg i pata i tera mau hoho'a. Te tatarahapa nei matou no teie hape.

I roto i te *Liahona*, no titema 2012, ua bapetizohia te utuafare Vigil family, tei paraparauhia i roto i te parau ve'a « Des transformations sacrées » i te api 24, i te ava'e tiurai 2010, eiaha râ te ava'e tiunu 2011. Teie atoa, ua fanauhia Andrea Vigil i te ava'e tiurai, eiaha i te ava'e atete 2012.

I roto i *Te mau haapiiraa a te mau peresideni o te Ekalesia: Lorenzo Snow*, ua hape te parau i piahia i raro a'e i te hoho'a i ni'a i te api 2. E hoho'a ia no te tamaiti a te peresideni Snow, o Oliver Goddard Snow. I roto atoa i te parau pia i ni'a i te api 28, e ti'a ia tau i te i'oa Brigham Young Jr. e te i'oa Francis M. Lyman.

INU I TE PIHAARAA VAI

Na Aaron L. West

Papa'i ve'a faatere, te pû
Publishing Services a te Ekalesia

Ia paraparau tatou no te nehenehe o te mau hiero, e faahiti tatou i te mau pou, te mau mamarama e te mau papa'i. E parau tura tatou no te mau vahi bapetizoraa, te mau piha oro'a, te mau piha taatiraa e te mau piha tiretiera.

Ia haamo'a râ te hoê peropheta i te hoê hiero o te Fatu, e haamo'a oia i te paturaa atoa, eiaha noa te mau mea nehenehe ta te mau taata e ite mata ra. I roto i te pure haamo'araa no te hiero no Kansas City Missouri, ua parau te peresideni Thomas S. Monson : « Te haamo'a nei matou i te tahua e ti'a nei teie hiero. Te haamo'a nei matou i te mau tuhaa atoa o teie paturaa nehenehe, mai te papa tumu te ite-ore-hia nei e tae atu i te hoho'a no Moroni i ni'a roa ».¹ I to te peresideni Joseph Fielding Smith faahitiraa i te pure haamo'araa o te hiero no Ogden Utah, ua haamo'a oia i « te papa tumu, te mau papa'i, te mau tahua, to ni'a, te pare e te mau vahi atoa o te fare », e ua pure oia no te paruru i ni'a i « te mau tuhaa matini, te mau apoo mori e te mau tamauraa, te mau puhiraa matai e te mau pai'umaraa, e te mau mea atoa i roto i te fare ».²

Ua mauruuru vau i te mea ua faa'uru te Fatu i Ta'na mau peropheta ia haamo'a i te mau tuhaa atoa o te mau hiero. Noa'tu â pai, aita te hinere

*O Iesu Mesia
te pihaaraa vai
o te pape ora.*

uputa e aore râ te tamauraa mori i te mea fau-faa roa mai te hoê fata i roto i te piha taatiraa, e tauturu noa ra teie mau ohipa rii hu'ahu'a i te opuaraa hopea e te faateitei o te hiero.

Hoê o teie mau ohipa rii hu'ahu'a tei tauturu ia'u ia haapii mai i te hoê haapiiraa mure ore. I te hoê mahana, tei roto vau i te hiero no Roto Miti, te faaineine ra ia faaru'e i te piha tauraa, ua oti te hoê oro'a no te feia pohe. Ua mau to'u mata i ni'a i te pihaaraa vai, e ua tae mai te mana'o poiha, e no reira, ua pi'o atu vau no te inu. Ua tae mai te hoê poro'i i roto i to'u feruriraa :

Te inu ra oe i teie pape i roto i te hiero, teie nei râ, te inu mau nei anei oe i te pape ora e vai ra i ô nei ?

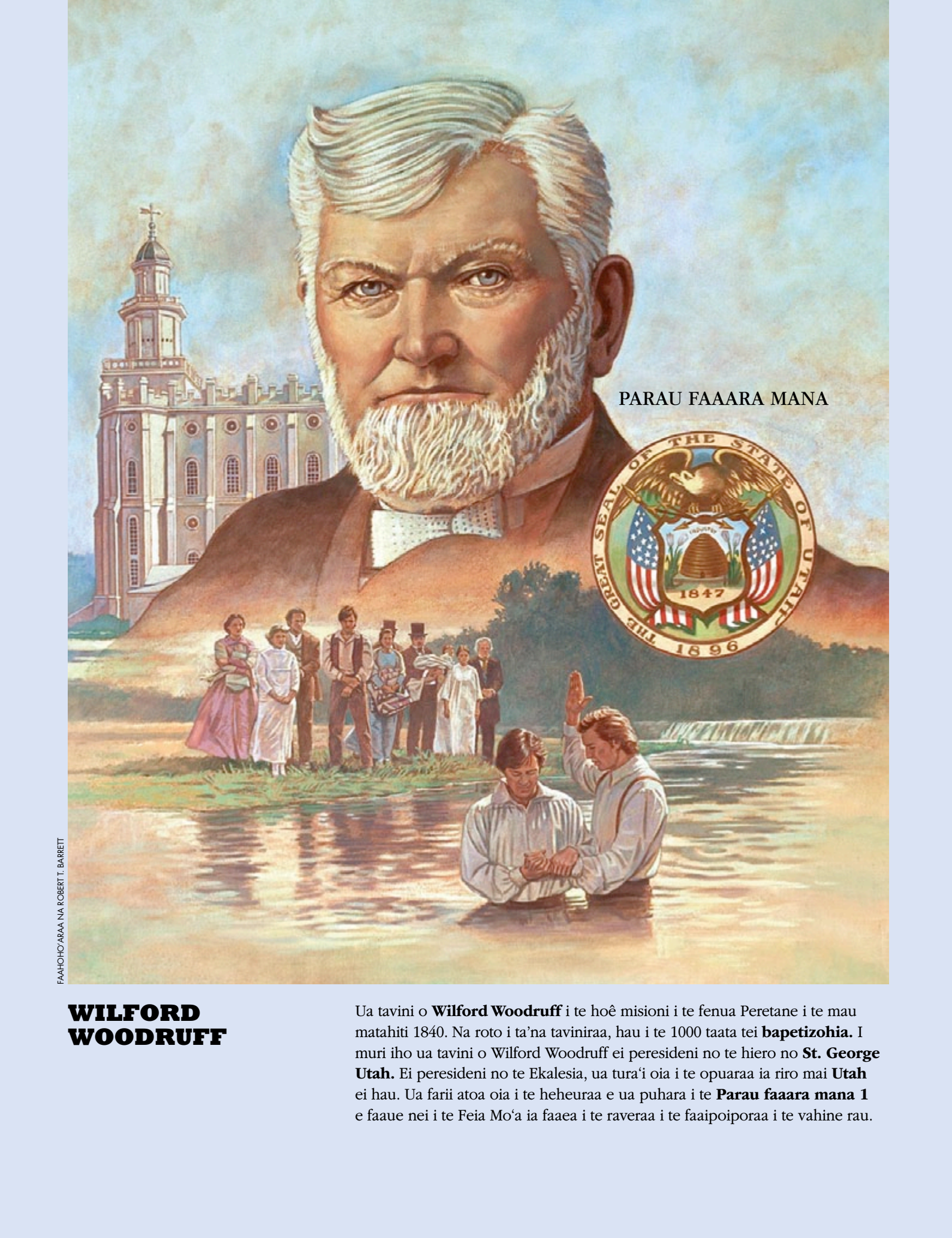
Aita te reira i riro ei tama'iraa teimaha – e faahaparaa mārû rii noa e te uiraa tei puta i roto i to'u aau.

Ta'u pahono i teie uiraa, e aita ia. Aita vau e inu hoê ra i te pape ora o te hiero. E tano ihoa ia fa'i e, tei te vahi ê roa to'u mana'o tahi minuti rii noa na mua'tu a farii ai au i te mau oro'a no te feia pohe. Noa'tu â, ua rave au i te hoê ohipa maitai no te feia i hinaaro i ta'u tauturu, aita râ vau i tuu ia'u ia farii i te tauturu ti'a no'u.

I teie nei, i te mau taime atoa e haere au i te hiero, e hi'o vau i te hoê pihaaraa vai e e tape'a vau no te inu. E ui au ia'u iho eaha te hohonuraa no to'u inuraa i te pape ora mai te pihaaraa vai ra. Ta'u pahonora : aita â to'na hohonuraa mau. Noa'tu râ, te rahi noa nei to'u poiha. ■

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, i roto « Kansas City Missouri Temple: 'Beacon of Divine Light' – an Offering of Hands and Hearts », *Church News*, 12 no me 2012, ldschurchnews.com.
2. Joseph Fielding Smith, i roto « Ogden Temple Dedicatory Prayer », *Ensign*, Mati 1972, 12.

PARAU FAAARA MANA

FAAHO'ARAA NA ROBERT T. BARRETT

WILFORD WOODRUFF

Ua tavini o **Wilford Woodruff** i te hoê misioni i te fenua Peretane i te mau matahiti 1840. Na roto i ta'na taviniraa, hau i te 1000 taata tei **bapetizohia**. I muri iho ua tavini o Wilford Woodruff ei peresideni no te hiero no **St. George Utah**. Ei peresideni no te Ekalesia, ua tura'i oia i te opuaraa ia riro mai **Utah** ei hau. Ua farii atoa oia i te heheuraa e ua puhara i te **Parau faaara mana 1** e faaue nei i te Feia Mo'a ia faaea i te raveraa i te faaipoiporaa i te vahine rau.

Te ha'uti ra te feia ha'uti i te tahi mau ohipa i tupu i roto i te oraraa o Iesu Mesia i roto i te mau hoho'a video i ni'a ia biblevideos.lds.org ; te tahi mau hoho'a rii no te hepetoma hopea o te Faaora te faaitehia nei i roto i te parau papa'i i te api 26. I roto « Te misioni e te ohipa a Iesu Mesia » (api 18), te haapii nei o Elder Russell M. Nelson e pae huru ohipa a te Faaora ta tatou e nehenehe e pee i roto i to tatou iho oraraa.